

Budapest,
2001. november 17.,
szombat

129. szám

Ára: 644,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
2001:LXXVI.tv.	
A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség keretében a kiegészítő fűtőelemek kezelésének biztonságáról és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról létrehozott közös egyezmény kihirdetéséről	9010
2001:LXXVII.tv.	
A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosításáról	9034
215/2001. (XI. 17.) Korm. r.	
Az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről ..	9037
216/2001. (XI. 17.) Korm. r.	
A mezőgazdasági termelők agrártámogatás igénybevételével összefüggő adatszolgáltatásáról és nyilvántartásba vételéről szóló 236/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról	9051
3/2001. (XI. 17.) ME r.	
A miniszterelnök és a miniszterek helyettesítési rendjéről szóló 1/1998. (VII. 10.) ME rendelet módosításáról	9057
93/2001. (XI. 17.) FVM r.	
Az almatermelők földalapú támogatásáról	9057
94/2001. (XI. 17.) FVM r.	
A fajtatiszta ebek tenyésztési szabályairól szóló 64/1998. (XII. 31.) FVM rendelet módosításáról	9059
43/2001. (XI. 17.) AB h.	
Az Alkotmánybíróság határozata	9059
44/2001. (XI. 17.) AB h.	
Az Alkotmánybíróság határozata	9065
45/2001. (XI. 17.) AB h.	
Az Alkotmánybíróság határozata	9067
46/2001. (XI. 17.) AB h.	
Az Alkotmánybíróság határozata	9071

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2001. évi LXXVI. törvény

a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség keretében a kiégett fűtőelemek kezelésének biztonságáról és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról létrehozott közös egyezmény kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség keretében a kiégett fűtőelemek kezelésének biztonságáról és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról létrehozott, Bécsben, 1997. szeptember 5-én kelt közös egyezményt (a továbbiakban: egyezmény) e törvénnyel kihirdeti.

2. § Az egyezmény hivatalos magyar és angol nyelvű szövege a következő:

„Közös egyezmény a kiégett fűtőelemek kezelésének biztonságáról és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról

Preambulum

A szerződő felek

(i) felismerve, hogy az atomreaktorok működése során kiégett fűtőelem és radioaktív hulladék keletkezik, továbbá, hogy a nukleáris technológiák egyéb alkalmazásai ugyancsak radioaktív hulladék keletkezésével járnak;

(ii) felismerve, hogy ugyanazon biztonsági célkitűzések vonatkoznak mind a kiégett fűtőelemek, mind pedig a radioaktív hulladékok kezelésére;

(iii) megerősítve abban, hogy a nemzetközi közösség számára fontos a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonsága érdekében a megfelelő eljárások tervezésének és alkalmazásának biztosítása;

(iv) felismerve annak fontosságát, hogy a közvéleményt a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságával összefüggő kérdésekről tájékoztatni kell;

(v) attól a kívánságtól vezérelve, hogy elősegítsék a hatékony nukleáris biztonsági kultúra kialakítását világszerte;

(vi) megerősítve abban, hogy a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáért végső soron az állam felelős;

(vii) felismerve, hogy az üzemanyagciklusra vonatkozó politika meghatározása az állam feladata, és egyes államok a kiégett fűtőelemet újra feldolgozható, értékes forrásnak tekintik, míg mások a végleges elhelyezését választják;

(viii) felismerve, hogy azokat a kiégett fűtőelemeket és radioaktív hulladékokat, amelyeket azért zártak ki a jelen egyezmény hatálya alól, mert katonai vagy védelmi programokba tartoznak, a jelen egyezmény célkitűzéseivel összhangban kell kezelni;

(ix) hangsúlyozva, hogy a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelési biztonságának növelése érdekében fontos a — kétoldalú és többoldalú keretek között, valamint ennek az ösztönző egyezménynek a létrehozásával megvalósuló — nemzetközi együttműködés;

(x) tekintettel a fejlődő és főleg a legkevesbé fejlett országok, illetve az átalakuló gazdaságú országok igényeire, továbbá annak szükségességére, hogy a már létező mechanizmusok segítsék elő a jelen ösztönző egyezményben meghatározott jogaik és kötelezettségeik teljesítését;

(xi) meggyőződve arról, hogy a radioaktív hulladékokat, ha a biztonsági előírásoknak megfelelő kezelésük megoldható, abban az országban kell elhelyezni, amelyben keletkeztek; ugyanakkor felismerve azt is, hogy bizonyos körülmények között a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonsága és hatékonysága növelhető a szerződő felek közötti olyan megállapodások révén, amelynek alapján valamely fél létesítményeit más felek javára is felhasználják, főleg azokban az esetekben, amikor a hulladékok közös projektekből származnak;

(xii) felismerve, hogy minden ország jogosult megtiltani, hogy területére idegen eredetű kiégett fűtőelemeket és radioaktív hulladékokat vigyenek be;

(xiii) figyelembe véve a Nukleáris biztonsági egyezményt (1994), a Nukleáris balesetekről adandó gyors értesítésről szóló egyezményt (1986), a Nukleáris baleset vagy sugaras veszélyhelyzet esetén való segítségnyújtásról szóló egyezményt (1986), a Nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló egyezményt (1980), a Hulladékok és egyéb anyagok tengerbe szüllyesztése által okozott szennyeződés megakadályozásáról szóló, módosított (1994) egyezményt és más vonatkozó nemzetközi megállapodásokat;

(xiv) figyelembe véve azokat az elveket, amelyek a „Nemzetközi biztonsági alapszabályzat: Az ionizáló sugárzás elleni védelem és a sugárforrások biztonsága” (1996), továbbá a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) a „Radioaktív hulladékok kezelésének elvei” című biztonsági alapelveiben (1995), valamint a radioaktív anyagok szállításának biztonságával összefüggő, érvényben lévő nemzetközi szabályzatokban szerepelnek;

(xv) emlékeztetve a „Feladatok a XXI. századra” című program 22. fejezetére, amelyet 1992-ben Rio de Janeiroban az ENSZ Környezet és fejlődés konferenciáján fogadtak el, amely ismételt megerősíti a radioaktív hulladékok biztonságos és környezetvédelmi szempontból megfelelő kezelésének alapvető fontosságát;

(xvi) felismerve annak szükségességét, hogy meg kell erősíteni a kifejezetten a radioaktív anyagokra vonatkozó nemzetközi ellenőrzési rendszert, ahogy arra a Veszélyes hulladékok országhatárokon túra szállításának és elhelyezésének ellenőrzéséről szóló bázeli egyezmény (1989) 1 (3) cikke utal;

megállapodnak az alábbiakban:

* A törvényt az Országgyűlés a 2001. november 6-i ülésnapján fogadta el.

1. fejezet

CÉLKITÜZÉSEK, MEGHATÁROZÁSOK
ÉS AZ ALKALMAZÁSOK KÖRE

1. cikk

Célkitűzések

Ezen egyezmény célkitűzése, hogy

(i) világszerte magas színvonalú nukleáris biztonságot hozzon létre és tartson fenn a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelése terén az állami intézkedések és a nemzetközi együttműködés elősegítésével, beleértve — ahol lehetséges — a biztonsággal összefüggő műszaki együttműködést is;

(ii) hatásos védelmet biztosítson a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének valamennyi fázisában az esetleges veszélyekkel szemben úgy, hogy az egyének, a társadalom és a környezet védett legyen az ionizáló sugárzás káros hatásaival szemben most és a jövőben, mindezt oly módon, hogy a jelen generáció igényei és elvárásai teljesüljenek a jövő generációk lehetőségeinek korlátozása nélkül, úgy, hogy ők is kielégíthessék igényeiket és megvalósíthassák törekvéseiket;

(iii) megelőzze a sugárbaeseteket és enyhítse a következményeiket a kiégett fűtőelemek, illetve a radioaktív hulladékok kezelésének bármely szakaszában való előfordulásuk esetén.

2. cikk

Meghatározások

Ezen egyezmény vonatkozásában:

a) a „lezárás” valamennyi művelet befejezése egy hulladéktároló létesítményben azután, hogy a kiégett fűtőelemeket, illetve a radioaktív hulladékokat véglegesen elhelyezték. Idetartozik minden olyan műszaki vagy egyéb munkálat, amely ahhoz szükséges, hogy a létesítményt hosszú időre biztonságos állapotba hozzák;

b) a „leszerelés” azoknak a műveleti lépéseknek az összessége, melyek — a radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére szolgáló létesítményt kivéve — valamely nukleáris létesítmény hatósági ellenőrzés alóli mentesítéséhez kelljenek. Ezek a lépések a dekontaminálás és a lebontás műveleteit ölelik fel;

c) a „kibocsátások” törvényes eljárásként, a hatóság által engedélyezett határértékeken belül azoknak a folyékony, illetve gáznemű radioaktív anyagoknak a tervezett és ellenőrzött környezeti kibocsátásai, amelyek a hatóságilag ellenőrzött nukleáris létesítményekben a normál üzemvitel során keletkeznek;

d) a „végleges elhelyezés” a kiégett fűtőelemek, illetve a radioaktív hulladékok elhelyezése egy arra alkalmas léte-

sítményben, a hulladék visszanyerésének a szándéka nélkül;

e) az „engedély” a hatóságnak az a felhatalmazása, engedélye, illetve igazolása, amely alapján a kiégett fűtőelemek, illetve a radioaktív hulladékok kezelésével összefüggő bármiféle tevékenység végezhető;

f) a „nukleáris létesítmény” valamely polgári létesítmény, és a hozzá kapcsolódó földterület, épületek és berendezések, amelyekben radioaktív anyagok előállítása, feldolgozása, felhasználása, kezelése, tárolása, illetve végleges elhelyezése történik olyan mértékben, amely biztonsági megfontolásokat igényel;

g) az „üzemi élettartam” az az időtartam, amely alatt a kiégett fűtőelemeket, illetve a radioaktív hulladékokat kezelő létesítményt az eredeti céljaira használják. Végleges elhelyezésre szolgáló létesítmény esetében ez az időszak akkor kezdődik, amikor először helyeznek el kiégett fűtőelemeket, illetve radioaktív hulladékokat a létesítményben; az elhelyezés időtartama a létesítmény lezárásakor fejeződik be;

h) a „radioaktív hulladék” olyan gáz, folyékony vagy szilárd halmazállapotú radioaktív anyag, amelynek további használatát a szerződő fél — illetve egy olyan természetes vagy jogi személy, akinek a döntését a szerződő fél elfogadja — nem tervezi, és amelynek radioaktív hulladékként való ellenőrzését valamely hatóság végzi a szerződő fél jogi és hatósági rendszerében;

i) a „radioaktív hulladék-kezelés” a radioaktív hulladék mozgatásával, előkezelésével, kezelésével, kondicionálásával, tárolásával, illetve végleges elhelyezésével összefüggő valamennyi tevékenység a telephelyen kívüli szállítás kivételével, s a leszerelési tevékenységet is magában foglalja. Idetartozhatnak a kibocsátások is;

j) „radioaktív hulladék-kezelő létesítmény” bármely olyan létesítmény vagy berendezés, amelynek elsődleges célja a radioaktív hulladékok kezelése, beleértve olyan leszerelés alatt álló nukleáris létesítményt is, melyet a szerződő fél radioaktív hulladék-kezelő létesítményként jelöl meg;

k) a „hatóság” olyan szervezetet vagy szervezeteket jelent, amelyeket a szerződő fél jogilag felhatalmazott arra, hogy szabályozzák a kiégett fűtőelem, illetve a radioaktív hulladék kezelésének bármely, a biztonsággal összefüggő kérdését, ideértve az engedélyek kiadását is;

l) az „újrafeldolgozás” olyan folyamat vagy művelet, amelynek célja radioaktív izotópok kinyerése kiégett fűtőelemből további felhasználás céljaira;

m) a „zárt sugárforrás” olyan szilárd állapotú radioaktív anyag, amelyet tartósan tokba zárnak, vagy pedig tartósan szilárd formába foglalnak, kivéve a reaktor-fűtőelemeket;

n) a „kiégett fűtőelem” olyan nukleáris üzemanyag, melyet már besugároztak, és a reaktorzónából véglegesen eltávolítottak;

o) a „kiégett fűtőelem-kezelés” mindazokat a tevékenységeket jelenti, amelyek a kiégett fűtőelem kezelésével,

illetve tárolásával függnek össze, kivéve a helyszínen kívüli szállítást. Idesorolhatók a kibocsátások is;

p) „kiégett fűtőelem-kezelő létesítmény” bármely olyan létesítmény vagy berendezés, amelynek elsődleges célja a kiégett fűtőelemek kezelése;

q) a „célország” az az állam, ahová határokon keresztüli szállítást terveznek, vagy ahova szállítanak;

r) a „származási ország” az az ország, ahonnan a határokon keresztüli szállítást terveznek, vagy kezdeményeznek;

s) „tranzitország” bármely olyan állam a származási országon, illetve a célországon kívül, amelynek területén határokon keresztüli szállítást terveznek, vagy ahol ilyen szállítás megvalósul;

t) a „tárolás” a kiégett fűtőelemek, illetve a radioaktív hulladékok olyan létesítményben való tárolását jelenti, amely biztosítja biztonságos elzárását a későbbi visszanyerés céljából;

u) „határokon keresztüli szállítás” bármely olyan szállítás, melynek során kiégett fűtőelemet, illetve radioaktív hulladékot visznek a származási országból egy célországba.

3. cikk

Az alkalmazások köre

1. Ezt az egyezményt kell a kiégett fűtőelemek kezelésének biztonságára vonatkozóan alkalmazni akkor, ha a kiégett fűtőelemek polgári célú atomreaktorokból származnak. Az újrafeldolgozási tevékenység részeként az újrafeldolgozó létesítményben tárolt fűtőelemek nem tartoznak az egyezmény hatálya alá, kivéve, ha a szerződő fél úgy nyilatkozik, hogy az újrafeldolgozást a kiégett fűtőelemek kezelésének részeként tekinti.

2. Ezt az egyezményt kell továbbá a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságára vonatkozóan alkalmazni, ha a radioaktív hulladék polgári alkalmazásokból származik. Ez az egyezmény azonban nem vonatkozik azokra a hulladékokra, amelyek csak természetes radioaktív anyagokat tartalmaznak, és amelyek nem nukleárisfűtőelem-ciklusokból származnak, kivéve a használaton kívüli zárt sugárforrásokat, illetve, ha azokat a szerződő fél ezen egyezmény tekintetében radioaktív hulladéknak nyilvánítja.

3. Ez az egyezmény nem vonatkozik a katonai, illetve a védelmi programok keretében keletkezett kiégett fűtőelemek, illetve radioaktív hulladékok kezelésének biztonságára, kivéve, ha a szerződő fél jelen egyezmény tekintetében azokat kiégett fűtőelemnek, illetve radioaktív hulladéknak nyilvánítja. Ez az egyezmény azonban érvényes a katonai, illetve a honvédelmi programokból származó kiégett fűtőelemek és radioaktív hulladékok kezelésének biztonságára is, ha az ilyen anyagok tartósan polgári célú programok részévé válnak, és kezelésük kizárólag ilyen programokon belül történik.

4. Ez az egyezmény azokra a kibocsátásokra is vonatkozik, amelyekről a 4., 7., 11., 14., 24. és 26. cikkek rendelkeznek.

2. fejezet

A KIÉGETT FŰTŐELEMEK KEZELÉSÉNEK BIZTONSÁGA

4. cikk

Általános biztonsági követelmények

Minden szerződő fél megfelelő lépéseket tesz annak érdekében, hogy a kiégett fűtőelem-kezelés valamennyi fázisában az egyének, a társadalom és a környezet megfelelő védelme biztosítva legyen a sugárveszéllyel szemben.

Ennek végrehajtása kapcsán minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket hoz, melyekkel:

(i) biztosítja a kiégett fűtőelemek kezelése során keletkezett visszamaradó hő eltávolítását, illetve, hogy e folyamat során a rendszer ne válhasson kritikussá;

(ii) biztosítja, hogy a kiégett fűtőelemeknek a kezeléssel összefüggően keletkező radioaktív hulladék mennyisége a gyakorlatban elérhető minimális értéken maradjon, a fűtőelemciklus-stratégiával összhangban;

(iii) figyelembe veszi a kiégett fűtőelemek kezelésének különböző lépései közötti kölcsönös összefüggéseket;

(iv) gondoskodik az egyének, a társadalom és a környezet határos védelméről a hatóságok által jóváhagyott és a nemzeti jogi szabályozás keretében előírt országos szintű védelmi módszerek alkalmazásával, amelyek kellően figyelembe veszik a nemzetközileg jóváhagyott kritériumokat és szabványokat;

(v) figyelembe veszi azokat a biológiai, vegyi és egyéb veszélyeket, amelyek a kiégett fűtőelemek kezelésével kapcsolatban jelentkezhetnek;

(vi) arra törekszik, hogy elkerüljön minden olyan tevékenységet, amely a jövő nemzedékekre a jelenleg megengedettnél nagyobb mértékben fejthet ki ésszerűen előrejelezhető hatásokat;

(vii) arra törekszik, hogy ne okozzon a jövő generációknak indokolatlan terheket.

5. cikk

Meglévő létesítmények

Minden szerződő fél megfelelő lépéseket tesz annak érdekében, hogy felülvizsgálja bármilyen, az egyezmény hatálybalépésének időpontjában létező, kiégett fűtőelem-kezelő létesítményének biztonságát, és ha szükséges, meg-

tesz minden indokolt, a gyakorlatban megvalósítható korszerűsítést annak érdekében, hogy a létesítmény biztonságát javítsa.

6. cikk

A javasolt létesítmények telephelyének kiválasztása

1. Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy megfelelő eljárásokat alakítsanak ki és vezessenek be valamely tervezett kiegészítőelem-kezelő létesítmény megvalósításakor, azzal a céllal, hogy

(i) értékeljenek minden olyan lényegi, a telephelyjellegeből eredő tényezőt, amely az üzemi élettartam alatt a létesítmény biztonságát befolyásolhatja;

(ii) értékeljék a létesítménynek az egyénekre, a társadalomra és a környezetre gyakorolt valószínűsíthető hatását a biztonság szempontjából;

(iii) elérhetővé tegyék a létesítmény biztonságára vonatkozó információkat a lakosság számára;

(iv) konzultációkat folytassanak a létesítmény szomszédságában lévő szerződő felekkel, ha az adott létesítmény hatással lehet rájuk, és kérésükre általános adatokat szolgáltatassanak a létesítménnyel kapcsolatban olyan módon, hogy értékelhessék a létesítmény lehetséges hatását saját területeik biztonságára vonatkozóan.

2. Ennek végrehajtása kapcsán minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket hoz annak biztosítására, hogy az ilyen létesítmények ne legyenek elfogadhatatlan hatással a többi szerződő félre; gondoskodik róla, hogy a telephely kiválasztása a 4. cikk szerinti általános biztonsági követelményekkel összhangban valósuljon meg.

7. cikk

A létesítmények tervezése és építése

Minden szerződő fél megfelelő lépéseket tesz annak érdekében, hogy

(i) a kiegészítőelem-kezelő létesítmény tervezésekor és megvalósításakor megfelelő intézkedések biztosítsák, hogy az egyéneket, a társadalmat és a környezetet érő lehetséges radiológiai hatások korlátozottak legyenek, ideértve a kibocsátásokból vagy a környezetbe való ellenőrizetlen kilépésekből származó sugárterheléseket is;

(ii) a tervezési fázisban számításba vegyék a kiegészítőelem-kezelő létesítmény leszerelésének koncepcionális terveit és — szükség szerint — annak műszaki megoldásait;

(iii) a kiegészítőelem-kezelő létesítmény terveiben szereplő és az építése során alkalmazott technológiákat tapasztalatok, vizsgálatok és elemzések támasszák alá.

8. cikk

A létesítmények biztonságának értékelése

Minden szerződő fél megfelelő lépéseket tesz annak biztosítására, hogy

(i) a kiegészítőelemeket kezelő létesítmény megépítése előtt szisztematikus biztonsági és környezeti értékelés történjék a létesítmény okozta potenciális veszélyről a létesítmény teljes üzemi élettartamára vonatkozóan;

(ii) a kiegészítőelemeket kezelő létesítmény üzemeltetését megelőzően a biztonsági és a környezetvédelmi értékelés naprakészen módosított és részletes változatai álljanak rendelkezésre, ha szükségesek az (i) bekezdésben hivatkozott felmérések kiegészítéséhez.

9. cikk

A létesítmények üzemeltetése

Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy

(i) a kiegészítőelem-kezelő létesítmények üzemeltetési engedélye a 8. cikkben meghatározott értékeléseken alapuljon, és egy olyan üzembe helyezési program végrehajtásán alapuljon, amely igazolja, hogy a létesítmény üzemkész állapotában megfelel a tervezési és a biztonsági követelményeknek;

(ii) üzemviteli határértékeket és feltételeket határozzanak meg, és szükség esetén készüljenek a felülvizsgálatra tesztek az üzemi tapasztalatok és a 8. cikkben meghatározott értékelések alapján;

(iii) a kiegészítőelem-kezelő létesítmény üzemeltetése, karbantartása, folyamatos ellenőrzése és tesztelése legyen összhangban az előírt eljárásokkal;

(iv) a kiegészítőelem-kezelő létesítmény teljes üzemi élettartama során valamennyi, a biztonsággal összefüggő kérdésben álljon rendelkezésre technikai és műszaki támogatás;

(v) az engedély tulajdonosa a biztonság szempontjából fontos eseményeket határidőre jelentse be a hatóságnak;

(vi) alakítsanak ki programokat a lényeges üzemi tapasztalatok gyűjtésére és elemzésére, és az eredmények alapján — ha szükséges — hozzák meg a megfelelő intézkedéseket;

(vii) készüljenek el a kiegészítőelem-kezelő létesítmény leszerelési tervei és szükség szerinti módosításai a létesítmény üzemi élettartama során szerzett információk felhasználásával, és ezeket a terveket, módosításokat vizsgálja felül a hatóság.

10. cikk

A kiegészítőelemek végleges elhelyezése

Ha valamely szerződő fél saját jogi és szabályozási kerekeinek megfelelően a kiegészítőelemeket végleges elhe-

lyezésre szánja, akkor a radioaktív hulladékok elhelyezésére vonatkozó előírásoknak megfelelően kell az elhelyezést megvalósítani, a 3. fejezetben ismertetettek szerint.

3. fejezet

A RADIOAKTÍV HULLADÉKOK KEZELÉSÉNEK BIZTONSÁGA

11. cikk

Általános biztonsági követelmények

Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy a radioaktív hulladékok kezelésének valamennyi fázisa az egyéneket, a társadalmat és a környezetet megfelelő mértékben védje a sugár- és egyéb veszélyekkel szemben.

Ennek végrehajtása kapcsán minden szerződő fél megfelelő lépéseket tesz, melyekkel:

(i) biztosítja a radioaktív hulladékok kezelése során keletkezett visszamaradó hő eltávolítását, illetve, hogy e folyamat során a rendszer ne válhasson kritikussá;

(ii) biztosítja, hogy a keletkezett radioaktív hulladékok mennyisége a gyakorlatilag elérhető minimális mértékű legyen;

(iii) figyelembe veszi a radioaktív hulladékok kezelésének különböző lépései közötti kölcsönös összefüggéseket;

(iv) gondoskodik az egyének, a társadalom és a környezet hatásos védelméről a hatóság által jóváhagyott és a nemzeti jogi szabályozás keretében előírt védelmi módszerek alkalmazásával, kellőképpen figyelembe veszik a nemzetközileg elfogadott kritériumokat és szabványokat;

(v) figyelembe veszi azokat a biológiai, vegyi és egyéb veszélyeket, amelyek a radioaktív hulladékok kezelésével kapcsolatban jelentkezhetnek;

(vi) arra törekszik, hogy elkerüljön minden olyan tevékenységet, amely a jövő nemzedékekre a jelenleg megengedettnél nagyobb mértékben fejthet ki ésszerűen előrejelezhető hatásokat;

(vii) arra törekszik, hogy ne okozzon a jövő generációknak indokolatlan terheket.

12. cikk

Meglévő létesítmények és múltbeli tevékenységek

Minden szerződő fél kellő időben megfelelő intézkedéseket tesz, hogy felülvizsgálja:

(i) az egyezményhatálybalépésekor meglévő radioaktív hulladékokat kezelő létesítményének a biztonságát, és szükség esetén gondoskodik arról, hogy e létesítmények biztonságának fokozása érdekében minden, a gyakorlatban ésszerűen elvégezhető korszerűsítés megtörténjék;

(ii) a múltbeli tevékenységek eredményeit azzal a céllal, hogy meg lehessen állapítani szükség van-e bármiféle beavatkozásra sugárvédelmi szempontból, figyelembe véve, hogy a dózis csökkentéséből származó károsodáscsökkentés mértékének elégségesnek kell lennie a beavatkozás okozta károk és költségek — beleértve a szociális kiadásokat is — indoklására.

13. cikk

A tervezett létesítmények telephelyének kiválasztása

1. Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy a tervezett radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény létrehozásához és kivitelezéséhez megfelelő eljárások álljanak rendelkezésre, amelyek szerint:

(i) az értékelésbe be kell vonni minden olyan, a telephellyel összefüggő tényezőt, amely befolyással lehet egy ilyen létesítmény biztonságára az üzemi élettartama során, valamint egy hulladéktároló létesítmény biztonságára a lezárását követően is;

(ii) értékelni kell a létesítménynek az egyénekre, a társadalomra és a környezetre gyakorolt várható biztonsági hatásait, figyelembe véve a hulladéktároló létesítmények telephelyi feltételeinek lehetséges változását a bezárást követően;

(iii) elérhetővé kell tenni a létesítmény biztonságára vonatkozó információkat a lakosság számára;

(iv) konzultálni kell a létesítmény szomszédságában lévő szerződő felekkel, ha várható, hogy a létesítmény hatással lehet rájuk, továbbá olyan általános adatokat kell szolgáltatni a létesítményről, amely lehetővé teszi számukra, hogy ezeket a biztonsággal összefüggő hatásokat értékelni tudják.

2. Ennek végrehajtása kapcsán minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket hoz annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen létesítmények ne fejthessenek ki elfogadhatatlan hatásokat más szerződő felekre olyan módon, hogy a telephely kiválasztása a 11. cikk általános biztonsági követelményének előírásaival összhangban valósuljon meg.

14. cikk

A létesítmények tervezése és építése

Minden szerződő fél megfelelő lépéseket tesz annak érdekében, hogy

(i) a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény tervezésekor és megvalósításakor megfelelő intézkedések biztosítsák, hogy az egyéneket, a társadalmat és a környezetet érő lehetséges radiológiai hatások korlátozottak legyenek, ideértve a kibocsátásokból és a környezetbe való ellenőrizetlen kilépésekből származó sugárterheléseket is;

(ii) a tervezési fázisban számításba vegyék — a végleges tároló kivételével — a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény leszerelésének terveit és szükség szerint a műszaki megoldásait;

(iii) már a tervezési fázisban előkészítsék a hulladék-tároló létesítmény lezárásának műszaki megoldásait;

(iv) a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény terveiben szereplő és építése során alkalmazott technológiákat tapasztalatok, megfelelő vizsgálatok és elemzések támasszák alá.

15. cikk

A létesítmények biztonságának értékelése

Minden szerződő fél megfelelő lépéseket tesz annak biztosítására, hogy

(i) a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény megépítését módszeres biztonsági és környezeti értékelés előzze meg a létesítmény potenciális veszélyeiről, a teljes üzemi élettartamára vonatkozóan;

(ii) továbbá a radioaktív hulladékok végleges tároló-létesítményének építését megelőzően készüljön a bezárást követő időszakra vonatkozó módszeres biztonsági és környezetvédelmi értékelés, amely az eredményeket a hatóság által előírt kritériumokkal összevetve értékeli;

(iii) rendelkezésre álljanak a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény üzemeltetését megelőzően a biztonsági és a környezetvédelmi értékelés naprakészen módosított és részletes változatai, ha szükségesek az i) bekezdésben említett értékelések kiegészítéséhez.

16. cikk

A létesítmények üzemeltetése

Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy

(i) a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény üzemeltetési engedélye a 15. cikkben meghatározott értékeléseken és olyan üzembe helyezési program végrehajtásán alapuljon, amely igazolja, hogy a létesítmény üzemkész állapotában megfelel a tervezési és biztonsági követelményeknek.

(ii) az üzemviteli határértékeket és feltételeket meghatározzák és szükség esetén felülvizsgálják, tesztek, üzemi tapasztalatok és a 15. cikkben meghatározott értékelések alapján;

(iii) a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény üzemeltetése, karbantartása, folyamatos ellenőrzése és tesztelése az előírt eljárásokkal összhangban legyen. Az ily módon kapott eredményeket kell felhasználni a feltételezések igazolására és érvényességük felülvizsgálására; a bezárás utáni időszakra vonatkozó elemzéseket a 15. cikkben meghatározottaknak megfelelően módosítani kell;

(iv) a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény teljes üzemi élettartama során a biztonsággal összefüggő minden területen álljon rendelkezésre technikai és műszaki támogatás;

(v) megfelelő eljárások alkalmazásával megtörténjék a radioaktív hulladékok jellemzése és a hulladékfajták szétválasztása;

(vi) az engedélytulajdonosa a biztonság szempontjából fontos eseményeket határidőre jelentse be a hatóságnak;

(vii) kialakítsák a lényeges üzemi tapasztalatok gyűjtésére és elemzésére vonatkozó programokat, és — ha indokolt — az eredmények alapján hozzák meg a megfelelő intézkedéseket;

(viii) elkészüljenek — a radioaktív hulladékokat tároló létesítmények kivételével — a radioaktív hulladékokat kezelő létesítményre vonatkozó leszerelési tervek, valamint a szükséges módosítások az adott létesítmény üzemi élettartama során szerzett információk felhasználásával, és vizsgálja felül a hatóság őket;

(ix) elkészüljenek a radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére szolgáló létesítmény bezárására vonatkozó tervek, melyeket szükség szerint módosítani kell az adott létesítmény üzemi élettartama során szerzett információk felhasználásával, és vizsgálja felül a hatóság őket.

17. cikk

A bezárás utáni intézményes intézkedések

Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket hoz annak biztosítása érdekében, hogy a radioaktív hulladékok tároló-létesítményének bezárását követően:

(i) az adott létesítmény telephelyi koordinátáinak, terveinek és készleteinek nyilvántartásait a hatóság elvárásainak megfelelően megőrizze;

(ii) szükség esetén aktív, illetve passzív intézményes ellenőrzés valósuljon meg, például folyamatos megfigyelés, illetve a megközelítés korlátozása;

(iii) ha az aktív intézményes ellenőrzés bármely időszakban radioaktív anyagoknak a környezetbe való nem tervezett kilépését észleli, szükség esetén beavatkozó intézkedéseket hajtsanak végre.

4. fejezet

ÁLTALÁNOS BIZTONSÁGI RENDELKEZÉSEK

18. cikk

Intézkedések a végrehajtásra

Minden szerződő fél megteszi nemzeti jogrendjének keretén belül azokat a jogi, hatósági és adminisztratív intézkedéseket, illetve olyan egyéb lépéseket, amelyek szüksé-

gesek a jelen egyezményből adódó kötelezettségeinek teljesítéséhez.

19. cikk

A jogalkotási és szabályozási rendszer

1. Minden szerződő fél olyan jogi és szabályozási keretet hoz létre és tart fenn, amely megalapozza a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságát.

2. Ez a jogi és szabályozási keret rendelkezik:

(i) a megfelelő nemzeti biztonsági követelmények és a sugárbiztonsági szabályok kialakításáról;

(ii) a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének engedélyezési rendszeréről;

(iii) a kiégett fűtőelemeket és a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény engedély nélküli üzemeltetése esetén az üzemeltetés tiltásának rendszeréről;

(iv) megfelelő intézményes ellenőrző, hatósági felügyeleti, dokumentálási és jelentéskészítési rendszerrel;

(v) az idevonatkozó szabályozások, illetve az engedély kikötéseinek érvényesítéséről;

(vi) a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének különböző lépéseiben érintett szervek felelőségének világos elkülönítéséről.

3. Annak mérlegelésekor, hogy a radioaktív anyagokat radioaktív hulladékként szabályozzák-e, a szerződő felek a jelen egyezmény célkitűzéseit veszik figyelembe.

20. cikk

Hatóság

1. Minden szerződő fél létrehoz vagy kijelöl egy, a 19. cikkben említett jogi és szabályozási keretek alkalmazásával megbízott hatóságot, mely megfelelő jogkörrel, kompetenciával, valamint pénzügyi és emberi erőforrásokkal rendelkezik a ráruházott kötelezettségek teljesítéséhez.

2. Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz saját jogi és szabályozási keretével összhangban annak biztosítása érdekében, hogy a hatósági funkciók hatásosan függetlenné váljanak egyéb funkcióktól azokban az esetekben, amikor a szervezetek a kiégett fűtőelemek vagy a radioaktív hulladékok kezelésében és szabályozásában érintettek.

21. cikk

Az engedély tulajdonosának felelősége

1. Minden szerződő fél biztosítja, hogy a kiégett fűtőelemek, illetve a radioaktív hulladékok kezelésének biz-

tonságáért elsősorban az idevonatkozó engedély tulajdonosa (engedélyese) a felelős, és megfelelő intézkedéseket hoz annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen engedély tulajdonosa teljesítse kötelezettségeit.

2. Ha nincs ilyen engedélytulajdonos, illetve más felelős fél, akkor a felelősséget az a szerződő fél viseli, amelynek hatáskörébe tartozik a kiégett fűtőelem, illetve a radioaktív hulladék kezelése.

22. cikk

Emberi erőforrások és pénzügyi források

Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy

(i) megfelelően szakképzett személyzet álljon szükség szerint rendelkezésre a kiégett fűtőelemeket és a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény teljes üzemi élettartama során a biztonsággal összefüggő tevékenységek elvégzésére;

(ii) megfelelő pénzügyi erőforrások álljanak rendelkezésre a kiégett fűtőelemeket és a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmények teljes üzemi élettartama alatt, illetve leszerelésük kapcsán a létesítmények biztonságának megteremtéséhez;

(iii) megfelelő pénzügyi fedezet álljon rendelkezésre az intézményes ellenőrzések és a folyamatos megfigyelés (monitoring) elvégzéséhez, a hulladéktároló létesítmény bezárását követően szükségesnek ítélt ideig.

23. cikk

Minőségbiztosítás

Minden szerződő fél megteszi a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságával összefüggő megfelelő minőségbiztosítási programok elkészüljenek, és alkalmazzák is őket.

24. cikk

Üzemi sugárvédelem

1. Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy a kiégett fűtőelemeket, illetve a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény üzemi élettartama során:

(i) a létesítményből eredő sugárterhelést a dolgozók és a lakosság körében — a gazdasági és társadalmi tényezőket is figyelembe véve — az ésszerűen elérhető legalacsonyabb szinten tartsák;

(ii) normál üzemi helyzetben senki se legyen kitéve olyan sugárterhelésnek, amely meghaladja azokat a dózishatárértékekre vonatkozó nemzeti előírásokat, melyek kellően figyelembe veszik a sugárvédelemmel összefüggő nemzetközileg elfogadott előírásokat; és

(iii) intézkedéseket tegyenek a radioaktív anyagok környezetbe való nem tervezett és nem ellenőrzött kibocsátásának a megakadályozására.

2. Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy a kibocsátások korlátozva legyenek oly mértékben, hogy

(i) a sugárterhelést — a gazdasági és társadalmi tényezőket is figyelembe véve — az ésszerűen elérhető legalacsonyabb szinten lehessen tartani; és

(ii) hogy senki se legyen kitéve normál üzemi körülmények között olyan sugárterhelésnek, amely meghaladná azokat a dózishatárértékekre vonatkozó nemzeti előírásokat, melyek kellően figyelembe veszik a sugárvédelemmel kapcsolatosan nemzetközileg elfogadott normákat.

3. Minden szerződő fél megfelelő lépéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy a hatósági ellenőrzés alatt álló nukleáris létesítmény üzemi élettartama során a nem tervezett, illetve ellenőrizetlen környezeti radioaktívanyag-kibocsátás bekövetkeztekor megfelelő elhárító intézkedéseket hozzanak a kibocsátás szabályozása és hatásainak enyhítése céljából.

25. cikk

Baleset-elhárítási felkészülés

1. Minden szerződő fél biztosítja, hogy a kiégett fűtőelemeket, illetve a radioaktív hulladékokat kezelő létesítmény üzemeltetését megelőzően, illetve annak üzemeltetése során a telephelyen és — ha szükséges — a telephelyen kívül megfelelő baleset-elhárítási tervek álljanak rendelkezésre. Az ilyen baleset-elhárítási terveket megfelelő gyakorisággal tesztelni kell.

2. Minden szerződő fél megfelelő módon intézkedik a területére vonatkozó baleset-elhárítási tervek elkészítéséről és teszteléséről, ha érintett lehet a területének közelében lévő, kiégett fűtőelemeket vagy radioaktív hulladékokat kezelő létesítményben bekövetkező sugaras vészhelyzetben.

26. cikk

Leszerelés

Minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz a nukleáris létesítmények leszerelésekor a biztonság szavatolása érdekében. Az ilyen intézkedések biztosítják, hogy

(i) megfelelően szakképzett személyzet és elégséges pénzügyi erőforrások álljanak rendelkezésre;

(ii) az üzemi sugárvédelem, az ellenőrzött kibocsátások, illetve a nem tervezett és ellenőrizetlen kibocsátások vonatkozásában a 24. cikk rendelkezéseit alkalmazzák;

(iii) a nukleárisbaleset-elhárítás vonatkozásában a 25. cikk rendelkezései érvényesüljenek; és

(iv) a leszerelés szempontjából fontos információk nyilvántartásait megőrizték.

5. fejezet

VEGYES RENDELKEZÉSEK

27. cikk

Határokon keresztüli szállítás

1. A határon keresztüli szállításban érintett minden szerződő fél megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen szállítások a jelen egyezmény rendelkezéseivel összhangban valósuljanak meg, figyelembe véve az idevonatkozó kötelező érvényű nemzetközi okmányokat is.

Ennek végrehajtása kapcsán:

(i) az a szerződő fél, amely származási ország, megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy a határon át történő szállítást csak a célország előzetes értesítését és beleegyezését követően engedélyezzék, és csak ezután valósítható meg;

(ii) tranzitországokon át, határokon keresztüli szállításra azoknak a nemzetközi kötelezettségeknek kell érvényesülniük, amelyek az alkalmazott szállítási módokra vonatkoznak;

(iii) az a szerződő fél, amely célország, csak akkor járul hozzá a határon keresztüli szállításhoz, ha rendelkezik mindazon adminisztratív és műszaki lehetőségekkel, valamint engedélyezési rendszerrel, amely ahhoz szükséges, hogy a kiégett fűtőelemek, illetve a radioaktív hulladékok kezelése a jelen egyezmény előírásaival összhangban valósulhasson meg;

(iv) az a szerződő fél, amely származási ország, csak akkor hagyja jóvá a határon keresztüli szállítást, ha a célország beleegyezésével összhangban saját maga meg tud győződni arról, hogy a (iii) pont követelményei a határon keresztüli szállítást megelőzően teljesülnek;

(v) az a szerződő fél, amely származási ország, megfelelő lépéseket tesz annak érdekében, hogy engedélyezze területére az ismételt belépést, ha a határon át történő szállítás nem a jelen cikk előírásaival összhangban valósul meg, vagy azzal összhangban nem valósítható meg, kivéve, ha más biztonságos alternatív megoldás rendelkezésre áll.

2. Egyetlen szerződő fél sem engedélyezi kiégett fűtőelemének, illetve radioaktív hulladékának olyan célallo-

másra történő szállítását tárolás, illetve végleges elhelyezés céljából, amely a 60-as déli szélességi foktól délre helyezkedik el.

3. A jelen egyezményben szereplő egyetlen kitétel sem érinti hátrányosan, illetve nem befolyásolja:

(i) egyetlen állam hajóinak tengeri és folyami hajózási, valamint légi járműveinek repülési jogait és szabadságát sem, amint azt a nemzetközi jog biztosítja;

(ii) annak a szerződő félnek a jogait, ahová radioaktív hulladékot exportálnak feldolgozásra, hogy a kezelést követően a radioaktív hulladékot és egyéb termékeket a származási országba visszaszállítsa, vagy gondoskodik a visszaszállításról;

(iii) a szerződő félnek azt a jogát, hogy kiégett fűtőelemeket újrafeldolgozásra exportálja;

(iv) annak a szerződő félnek a jogait, ahová a kiégett üzemanyagot újrafeldolgozásra exportálják, hogy az újrafeldolgozási műveletekből keletkező radioaktív hulladékokat és egyéb termékeket a származási országba visszajuttassa, illetve gondoskodik a visszajuttatásukról.

28. cikk

Használaton kívüli zárt sugárforrások

1. Minden szerződő fél saját nemzeti jogi keretei között megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy a használaton kívüli zárt sugárforrások birtoklása, újrafeldolgozása, illetve végleges elhelyezése biztonságos módon valósuljon meg.

2. A szerződő fél engedélyezi a használaton kívüli zárt sugárforrások ismételt beléptetését a területére, ha nemzeti jogi szabályozásában elfogadta, hogy az ilyen sugárforrások visszakerüljenek az elhasznált zárt sugárforrások átvételére és birtoklására minősített gyártóhoz.

6. fejezet

A SZERZŐDŐ FELEK ÉRTEKEZLETEI

29. cikk

Előkészítő értekezlet

1. A szerződő felek egy előkészítő értekezletet tartanak a jelen egyezmény hatálybalépési napját követő 6 hónapon belül.

2. Ezen az értekezleten a szerződő felek:

(i) meghatározzák a 30. cikkben említettek szerinti első felülvizsgálati ülés időpontját. Ezt a felülvizsgálati ülést a

jelen egyezmény hatálybalépési napját követő 30 hónapon belül, a lehető leghamarabb meg kell tartani;

(ii) elkészítik és konszenzus alapján elfogadják az eljárási szabályokat és a pénzügyi előírásokat;

(iii) összhangban az eljárási szabályokkal kialakítják és meghatározzák:

a) a 32. cikknek megfelelően benyújtandó nemzeti jelentések formájára és szerkezetére vonatkozó irányelveket,

b) e jelentések benyújtásának határidejét,

c) ezeknek a jelentéseknek a felülvizsgálati eljárását.

3. Bármely állam vagy területi integrációs és egyéb jellegű olyan szervezet, amely a jelen egyezményt ratifikálja, elfogadja, jóváhagyja, csatlakozik hozzá vagy megerősíti, és amely vonatkozásában a jelen egyezmény még nincs hatályban, az előkészítő értekezleten részt vehet úgy, mintha a jelen egyezményben szerződő fél volna.

30. cikk

Felülvizsgálati értekezletek

1. A szerződő felek értekezleteket tartanak a 32. cikk alapján beterjesztett jelentések áttekintésére.

2. Minden egyes ilyen felülvizsgálati értekezlet során a szerződő felek:

(i) meghatározzák a következő felülvizsgálati értekezlet időpontját oly módon, hogy két felülvizsgálati értekezlet közötti időtartam nem haladhatja meg a 3 évet;

(ii) felülvizsgálhatják a 29. cikk 2. bekezdése szerint kialakított egyezményeket, és egyhangúlag módosításokat fogadhatnak el, kivéve, ha az eljárási szabályok másként rendelkeznek. Ezenkívül egyhangúlag módosíthatják az eljárási szabályokat és a pénzügyi előírásokat is.

3. Minden felülvizsgálati értekezleten minden szerződő fél lehetőséget kap arra, hogy megvitathassa a más szerződő felek által beterjesztett jelentéseket, és felvilágosítást kérjen róluk.

31. cikk

Rendkívüli értekezletek

A szerződő felek rendkívüli értekezleteket tartanak,

(i) ha egy értekezleten a jelen lévő és szavazásban részt vevő szerződő felek többsége ilyen értelmű döntést hoz; vagy

(ii) valamely szerződő fél írásos kérése alapján hat hónapon belül attól az időponttól számolva, amikor ezt a kérést közölték a szerződő felekkel, és a 37. cikkben említett titkárság értesült arról, hogy a kérést a szerződő felek többsége támogatja.

32. cikk

Jelentési kötelezettség

1. A 30. cikk rendelkezéseivel összhangban minden szerződő fél beterjeszt egy nemzeti jelentést a szerződő felek minden egyes felülvizsgálati értekezletére. Ennek a jelentésnek tartalmaznia kell az egyezmény kötelező előírásainak megvalósítására hozott intézkedéseket. A szerződő felek jelentéseikben foglalkoznak:

- (i) a kiégettfüttőelem-kezelés stratégiájával;
- (ii) a kiégettfüttőelem-kezelés gyakorlatával;
- (iii) a radioaktív hulladékok kezelési stratégiájával;
- (iv) a radioaktív hulladék-kezelés gyakorlatával;
- (v) azokkal a kritériumokkal, amelyek alapján a radioaktív hulladékokat meghatározzák és kategóriába sorolják.

2. A jelentés tartalmazza továbbá:

(i) a jelen egyezmény tárgyát képező kiégettfüttőelem-kezelő létesítmények listáját, telepítési helyét, fő céljait és lényeges jellemzőit;

(ii) azoknak a kiégett füttőelemeknek a készletnyilvántartását, amelyeket a jelen egyezmény tárgyal, és amelyeket tárolóhelyen őriznek, illetve amelyeket véglegesen elhelyeztek. Ennek a készletnyilvántartásnak tartalmaznia kell az anyag megnevezését, és — ha lehetséges — akkor tájékoztatást kell adni a tömegéről és összaktivitásáról;

(iii) a jelen egyezmény tárgyát képező radioaktív hulladékokat kezelő létesítmények listáját, telepítési helyét, fő célját és lényeges jellemzőit;

(iv) azoknak a radioaktív hulladékoknak a készletnyilvántartását, amelyek a jelen egyezmény hatálya alá esnek, és amelyeket

- a) radioaktív hulladékokat kezelő vagy a nukleárisfüttőelem-ciklushoz tartozó létesítményekben tárolnak,
- b) már véglegesen elhelyeztek, vagy
- c) a múltbeli eljárásokból származnak.

Ennek a készletnyilvántartásnak tartalmaznia kell az anyag megnevezését és egyéb, rendelkezésre álló olyan lényegi információkat, mint például a mennyiség vagy a tömeg, az aktivitás, illetve az izotóp-összetétel;

(v) a leszerelés alatt álló nukleáris létesítmények listáját, illetve a leszerelési tevékenységek helyzetét.

33. cikk

Részvétel

1. Minden szerződő fél részt vesz és képviselteti magát a szerződő felek értekezletein egy küldöttel, valamint szükség szerint helyettesekkel, szakértőkkel és tanácsadókkal.

2. A szerződő felek egyhangú döntésük alapján meghívhatnak bármilyen kormányközi szervezetet, amelynek hatásköre kiterjed az ezen egyezmény által szabályozott kérdésekre, hogy megfigyelői minőségben részt vegyen bármely értekezlet meghatározott ülésein. A megfigyelőket kötelezik, hogy előzetesen írásban vállalják a 36. cikkben felsorolt feltételeket.

34. cikk

Összefoglaló jelentések

A szerződő felek kötelesek konszenzussal elfogadni és a nyilvánosság rendelkezésére bocsátani egy olyan dokumentumot, amely a szerződő felek ülésein megtárgyalt ügyekkel és a kapott eredményekkel foglalkozik.

35. cikk

Nyelvhasználat

1. A szerződő felek értekezleteinek nyelve: angol, arab, francia, kínai, orosz és spanyol, hacsak az eljárási szabályok nem rendelkeznek másként.

2. A 32. cikk értelmében benyújtott jelentések az előterjesztő szerződő fél nemzeti nyelvén vagy pedig egy, az eljárási szabályokban kijelölt nyelven készülnek. Ha a jelentést a kijelölt nyelvtől eltérő nemzeti nyelven nyújtják be, akkor a szerződő félnek gondoskodnia kell a jelentésnek a kijelölt nyelvre való fordításáról.

3. A 2. bekezdésben foglaltakon túlmenően, a titkárság térítés ellenében gondoskodik az értekezlet bármilyen más nyelvén benyújtott jelentésnek a kijelölt nyelvre történő lefordításáról.

36. cikk

Titkosság

1. A jelen egyezményben foglalt rendelkezések nem érintik a szerződő feleknek a saját jogszabályaikban foglalt jogait és kötelezettségeit az információra vonatkozó titokvédelemről. A cikkben az „információ” magában foglalja egyebek között a nemzetbiztonsággal összefüggő információkat, illetve a nukleáris anyagok fizikai védelmére, a szellemi tulajdonjog által védett, illetve ipari vagy kereskedelmi titokként kezelt vagy a személyi adatokra vonatkozó jogok által védett információkat.

2. Ha az egyezmény keretében az egyik szerződő fél olyan információt közöl, amelyet az 1. bekezdésnek megfelelően védettnek minősít, ez az adat csakis olyan célokra használható fel, amely cél érdekében közölték; az információ titkos voltát tiszteletben kell tartani.

3. A 3. cikk 3. bekezdése értelmében a jelen egyezmény hatálya alá tartozó, a kiégett fűtőelemekkel, illetve a radioaktív hulladékokkal összefüggő információk tekintetében a jelen egyezmény rendelkezései nem érinthetik a szóban forgó szerződő fél azon kizárólagos döntési jogkörét, hogy

(i) az ilyen információt titkosnak minősítse, illetve más módon megakadályozza az információ nyilvánosságra hozatalát;

(ii) a fenti (i) pontban említett információt az egyezményrel összefüggésben rendelkezésre bocsátja-e; és

(iii) milyen titkossági feltételeket csatol az ilyen információkhoz, ha közreadják a jelen egyezmény keretében őket.

4. A szerződő felek jelentéseinek felülvizsgálatát szolgáló, a 30. cikkben említett értekezleteken a viták tartalma titkosnak minősül.

37. cikk

Titkárság

1. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (a továbbiakban: az ügynökség) biztosítja a titkárságot a szerződő felek értekezletei számára.

2. A titkárság:

(i) összehívja, előkészíti és segíti a szerződő feleknek a 29., 30. és 31. cikkeken említett értekezleteit;

(ii) továbbítja a szerződő felek részére az egyezmény rendelkezéseinek megfelelően kapott vagy készített információkat.

A fenti (i) és (ii) pontok teljesítése érdekében az ügynökségnél felvetődő költségeket az ügynökség a saját rendes költségvetéséből fedezi.

3. A szerződő felek egyhangú döntés esetén felkérhetik az ügynökséget arra, hogy a szerződő felek értekezleteinek támogatására nyújtson egyéb szolgáltatásokat is. Az ügynökség ilyen szolgáltatásokat akkor nyújt, ha ez programjának és rendes költségvetésének keretében elvégezhető. Ha nem lehetséges, az ügynökség akkor nyújthatja ezt a szolgáltatást, ha önkéntességi alapon, más forrásból fedezetet kap.

7. fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK ÉS EGYÉB KIKÖTÉSEK

38. cikk

Vitarendezés

Ha két vagy több szerződő fél között vita keletkezik ezen egyezmény értelmezése vagy alkalmazása tárgyában, a szer-

ződő felek valamelyik értekezletén megbeszélést folytatnak az ellentétek feloldása céljából. Ha a megbeszélések eredménytelennek bizonyulnak, akkor mód van a nemzetközi jogban — ideértve az ügynökség által elfogadott szabályokat és eljárásrendeket — biztosított közvetítési, békítési és választott bíraskodási mechanizmusok alkalmazására.

39. cikk

Aláírás, ratifikálás, elfogadás, jóváhagyás, csatlakozás

1. Az egyezményt 1997. szeptember 29-től a hatálybalépéséig bármely állam aláírhatja a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség székhelyén, Bécsben.

2. Az egyezményt az aláíró államok ratifikálhatják, elfogadhatják, illetve jóváhagyhatják.

3. Hatálybalépése után az egyezményhez bármely állam csatlakozhat.

4. (i) Az egyezményt aláírhatják vagy csatlakozhatnak hozzá regionális integrációs vagy más szervezetek, feltéve, hogy az adott szervezetet szuverén államok alkotják, és a szervezet jogosult egyezmény által érintett kérdésekben nemzetközi egyezmények megtárgyalásában való részvételre, ilyen egyezmények megkötésére és végrehajtására.

(ii) Feladatkörükbe tartozó kérdésekben e szervezetek a saját nevükben gyakorolják azokat a jogokat és vállalják azokat a kötelezettségeket, amelyeket az egyezmény a részes államok számára előíranyoz.

(iii) Az egyezményhez való csatlakozásakor a szervezet nyilatkozatot juttat el a 43. cikknek megfelelően a letéteményeshez, amelyben közli, mely államokból áll a tagsága és ennek az egyezménynek mely cikkei vonatkoznak rá, valamint azt is, hogy e cikkek tekintetében mire terjed ki a hatásköre.

(iv) A szervezet tagállamai szavazatain kívül nem rendelkezik többlétszavazattal.

5. A ratifikálási, elfogadási, jóváhagyási, csatlakozási, illetve megerősítési okiratokat a letéteményesnél kell letétbe helyezni.

40. cikk

Hatálybalépés

1. Az egyezmény az attól a naptól számított kilencvenedik napon lép hatályba, amikor a letéteményesnél letétbe helyezték a huszonötödik ratifikálási, elfogadási vagy jóváhagyási okiratot; ezek közül tizenöt okirat olyan államoktól származik, amelynek mindegyike rendelkezik működő atomerőművel.

2. Minden állam, illetve integrációs vagy más jellegű regionális szervezet számára, amely az 1. bekezdésben rögzített feltételek teljesüléséhez szükséges utolsó okirat letétbe helyezésének időpontja után ratifikálja, fogadja el, hagyja jóvá, erősíti meg az egyezményt, vagy csatlakozik hozzá, ez az egyezmény attól a naptól számított kilencvenedik napon lép hatályba, amelyen az adott állam vagy szervezet letétbe helyezte a megfelelő okiratot.

41. cikk

Az egyezmény módosítása

1. Minden szerződő fél javasolhatja ennek az egyezménynek a módosítását. A beterjesztett módosítási javaslatokat felülvizsgálati vagy rendkívüli értekezleten tárgyalják meg.

2. Bármilyen javasolt módosítás szövegét és indoklását a letéteményeshez kell eljuttatni, aki a javaslatot legalább kilencven nappal azon értekezlet előtt, amelyen megtárgyalják, továbbítja a szerződő feleknek. A letéteményes a javaslatra érkezett valamennyi észrevételt szétküldi a szerződő feleknek.

3. A szerződő felek a javasolt módosítás megtárgyalása után döntenek el, hogy elfogadják-e egyhangúlag, vagy ennek hiányában egy diplomáciai értekezlet elé terjesztik. A diplomáciai értekezlet elé terjesztésre vonatkozó döntéshez a tanácskozáson jelen lévő és szavazó szerződő felek legalább kétharmados többsége szükséges, valamint az, hogy a szavazás időpontjában jelen legyen legalább a szerződő felek fele.

4. A diplomáciai értekezletet az ehhez az egyezményhez benyújtott módosítási javaslatok megtárgyalására és elfogadására a letéteményes hívja össze; az értekezletre legkésőbb egy éven belül sor kerül attól az időponttól számítva, amikor e cikk 3. bekezdése alapján meghozták a rá vonatkozó döntést. A diplomáciai értekezlet minden erőfeszítést megtesz annak biztosítására, hogy a módosításokat egyhangúlag fogadják el. Ha ez nem lehetséges, a módosításokat a szerződő felek kétharmadának kell elfogadnia.

5. Az egyezményhez fűzött, a fenti 3. és 4. bekezdések alapján elfogadott módosítások hatálybalépésének feltétele a módosításoknak a szerződő felek által történt ratifikálása, elfogadása, jóváhagyása vagy megerősítése. Ezek a módosítások az őket ratifikáló, elfogadó, jóváhagyó vagy megerősítő szerződő felek számára az attól az időponttól számított kilencvenedik napon lépnek hatályba, amikor a letéteményeshez a szerződő felek legalább kétharmadától beérkeztek a rájuk vonatkozó okiratok. Azokra a szerződő felekre nézve, akik ez után ratifikálják, fogadják el, hagyják

jóvá vagy erősítik meg az ilyen módosításokat, az attól az időponttól számított kilencvenedik napon lépnek hatályba, amikor a szerződő fél letétbe helyezte a rá vonatkozó okiratot.

42. cikk

Felmondás

1. Minden szerződő fél felmondhatja az egyezményt a letéteményeshez eljuttatott írásbeli értesítéssel.

2. A felmondás egy évvel azután lép érvénybe, hogy a letéteményes kézhez vette az erre vonatkozó értesítést, avagy olyan későbbi napon, amelyet az értesítésben feltüntettek.

43. cikk

Letéteményes

1. Ennek az egyezménynek a letéteményese az ügynökség főigazgatója.

2. A letéteményes tájékoztatja a szerződő feleket:

(i) az egyezmény aláírásáról és a ratifikálási, elfogadási, jóváhagyási, csatlakozási vagy megerősítési okmányok letétbe helyezéséről, összhangban a 39. cikkel;

(ii) az egyezmény hatálybalépésének napjáról, összhangban a 40. cikkel;

(iii) az egyezmény felmondásáról szóló értesítésekről és érvénybelépésük időpontjáról, összhangban a 42. cikkel;

(iv) az egyezménynek a szerződő felek által beterjesztett javasolt módosításairól, az ezzel kapcsolatos diplomáciai értekezlet által vagy a szerződő felek értekezletein elfogadott módosításokról és a módosítások hatálybalépésének időpontjáról, összhangban a 41. cikkel.

44. cikk

Hiteles szövegek

Ennek az egyezménynek angol, arab, francia, kínai, orosz és spanyol nyelvű szövege egyaránt hiteles. Az eredeti példányt a letéteményesnél kell elhelyezni, aki ennek hiteles másolatait a szerződő feleknek megküldi.

A szöveg hitelességének tanúságául a kellő felhatalmazással rendelkező aláírók az egyezményt aláírták.

Készült Bécsben, 1997. szeptember 5-én.

**Joint convention on the safety of spent fuel management
and on the safety of radioactive waste management**

Preamble

The Contracting Parties

(i) Recognizing that the operation of nuclear reactors generates spent fuel and radioactive waste and that other applications of nuclear technologies also generate radioactive waste;

(ii) Recognizing that the same safety objectives apply both to spent fuel and radioactive waste management;

(iii) Reaffirming the importance to the international community of ensuring that sound practices are planned and implemented for the safety of spent fuel and radioactive waste management;

(iv) Recognizing the importance of informing the public on issues regarding the safety of spent fuel and radioactive waste management;

(v) Desiring to promote an effective nuclear safety culture worldwide;

(vi) Reaffirming that the ultimate responsibility for ensuring the safety of spent fuel and radioactive waste management rests with the State;

(vii) Recognizing that the definition of a fuel cycle policy rests with the State, some States considering spent fuel as a valuable resource that may be reprocessed, others electing to dispose of it;

(viii) Recognizing that spent fuel and radioactive waste excluded from the present Convention because they are within military or defence programmes should be managed in accordance with the objectives stated in this Convention;

(ix) Affirming the importance of international co-operation in enhancing the safety of spent fuel and radioactive waste management through bilateral and multilateral mechanisms, and through this incentive Convention;

(x) Mindful of the needs of developing countries, and in particular the least developed countries, and of States with economies in transition and of the need to facilitate existing mechanisms to assist in the fulfillment of their rights and obligations set out in this incentive Convention;

(xi) Convinced that radioactive waste should, as far as is compatible with the safety of the management of such material, be disposed of in the State in which it was generated, whilst recognizing that, in certain circumstances, safe and efficient management of spent fuel and radioactive waste might be fostered through agreements among Contracting Parties to use facilities in one of them for the benefit of the other Parties, particularly where waste originates from joint projects;

(xii) Recognizing that any State has the right to ban import into its territory of foreign spent fuel and radioactive waste;

(xiii) Keeping in mind the Convention on Nuclear Safety (1994), the Convention on Early Notification of a Nuclear Accident (1986), the Convention on Assistance in the Case of a Nuclear Accident or Radiological Emergency (1986), the Convention on the Physical Protection of Nuclear Material (1980), the Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matter as amended (1994) and other relevant international instruments;

(xiv) Keeping in mind the principles contained in the interagency „International Basic Safety Standards for Protection against Ionizing Radiation and for the Safety of Radiation Sources” (1996), in the IAEA Safety Fundamentals entitled „The Principles of Radioactive Waste Management” (1995), and in the existing international standards relating to the safety of the transport of radioactive materials;

(xv) Recalling Chapter 22 of Agenda 21 by the United Nations Conference on Environment and Development in Rio de Janeiro adopted in 1992, which reaffirms the paramount importance of the safe and environmentally sound management of radioactive waste;

(xvi) Recognizing the desirability of strengthening the international control system applying specifically to radioactive materials as referred to in Article 1(3) of the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal (1989);

Have agreed as follows:

Chapter 1

*OBJECTIVES, DEFINITIONS AND SCOPE
OF APPLICATION*

Article 1

Objectives

The objectives of this Convention are:

(i) to achieve and maintain a high level of safety worldwide in spent fuel and radioactive waste management, through the enhancement of national measures and international co-operation, including where appropriate, safety-related technical co-operation;

(ii) to ensure that during all stages of spent fuel and radioactive waste management there are effective defenses against potential hazards so that individuals, society and the environment are protected from harmful effects of

ionizing radiation, now and in the future, in such a way that the needs and aspirations of the present generation are met without compromising the ability of future generations to meet their needs and aspirations;

(iii) to prevent accidents with radiological consequences and to mitigate their consequences should they occur during any stage of spent fuel or radioactive waste management.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention:

a) „closure” means the completion of all operations at some time after the emplacement of spent fuel or radioactive waste in a disposal facility. This includes the final engineering or other work required to bring the facility to a condition that will be safe in the long term;

b) „decommissioning” means all steps leading to the release of a nuclear facility, other than a disposal facility, from regulatory control. These steps include the processes of decontamination and dismantling;

c) „discharges” means planned and controlled releases into the environment, as a legitimate practice, within limits authorized by the regulatory body, of liquid or gaseous radioactive materials that originate from regulated nuclear facilities during normal operation;

d) „disposal” means the emplacement of spent fuel or radioactive waste in an appropriate facility without the intention of retrieval;

e) „licence” means any authorization, permission or certification granted by a regulatory body to carry out any activity related to management of spent fuel or of radioactive waste;

f) „nuclear facility” means a civilian facility and its associated land, buildings and equipment in which radioactive materials are produced, processed, used, handled, stored or disposed of on such a scale that consideration of safety is required;

g) „operating lifetime” means the period during which a spent fuel or a radioactive waste management facility is used for its intended purpose. In the case of a disposal facility, the period begins when spent fuel or radioactive waste is first emplaced in the facility and ends upon closure of the facility;

h) „radioactive waste” means radioactive material in gaseous, liquid or solid form for which no further use is foreseen by the Contracting Party or by a natural or legal person whose decision is accepted by the Contracting Party, and which is controlled as radioactive waste by a regulatory body under the legislative and regulatory framework of the Contracting Party;

i) „radioactive waste management” means all activities, including decommissioning activities, that relate to the handling, pretreatment, treatment, conditioning, storage, or disposal of radioactive waste, excluding off-site transportation. It may also involve discharges;

j) „radioactive waste management facility” means any facility or installation the primary purpose of which is radioactive waste management, including a nuclear facility in the process of being decommissioned only if it is designated by the Contracting Party as a radioactive waste management facility;

k) „regulatory body” means any body or bodies given the legal authority by the Contracting Party to regulate any aspect of the safety of spent fuel or radioactive waste management including the granting of licences;

l) „reprocessing” means a process or operation, the purpose of which is to extract radioactive isotopes from spent fuel for further use;

m) „sealed source” means radioactive material that is permanently sealed in a capsule or closely bonded and in a solid form, excluding reactor fuel elements;

n) „spent fuel” means nuclear fuel that has been irradiated in and permanently removed from a reactor core;

o) „spent fuel management” means all activities that relate to the handling or storage of spent fuel, excluding off-site transportation. It may also involve discharges;

p) „spent fuel management facility” means any facility or installation the primary purpose of which is spent fuel management;

q) „State of destination” means a State to which a transboundary movement is planned or takes place;

r) „State of origin” means a State from which a transboundary movement is planned to be initiated or is initiated;

s) „State of transit” means any State, other than a State of origin or a State of destination, through whose territory a transboundary movement is planned or takes place;

t) „storage” means the holding of spent fuel or of radioactive waste in a facility that provides for its containment, with the intention of retrieval;

u) „transboundary movement” means any shipment of spent fuel or of radioactive waste from a State of origin to a State of destination.

Article 3

Scope of application

1. This Convention shall apply to the safety of spent fuel management when the spent fuel results from the operation of civilian nuclear reactors. Spent fuel held at reprocess-

sing facilities as part of a reprocessing activity is not covered in the scope of this Convention unless the Contracting Party declares reprocessing to be part of spent fuel management.

2. This Convention shall also apply to the safety of radioactive waste management when the radioactive waste results from civilian applications. However, this Convention shall not apply to waste that contains only naturally occurring radioactive materials and that does not originate from the nuclear fuel cycle, unless it constitutes a disused sealed source or it is declared as radioactive waste for the purposes of this Convention by the Contracting Party.

3. This Convention shall not apply to the safety of management of spent fuel or radioactive waste within military or defence programmes, unless declared as spent fuel or radioactive waste for the purposes of this Convention by the Contracting Party. However, this Convention shall apply to the safety of management of spent fuel and radioactive waste from military or defence programmes if and when such materials are transferred permanently to and managed within exclusively civilian programmes.

4. This Convention shall also apply to discharges as provided for in Articles 4, 7, 11, 14, 24 and 26.

Chapter 2

SAFETY OF SPENT FUEL MANAGEMENT

Article 4

General safety requirements

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that at all stages of spent fuel management, individuals, society and the environment are adequately protected against radiological hazards.

In so doing, each Contracting Party shall take the appropriate steps to:

(i) ensure that criticality and removal of residual heat generated during spent fuel management are adequately addressed;

(ii) ensure that the generation of radioactive waste associated with spent fuel management is kept to the minimum practicable, consistent with the type of fuel cycle policy adopted;

(iii) take into account interdependencies among the different steps in spent fuel management;

(iv) provide for effective protection of individuals, society and the environment, by applying at the national level

suitable protective methods as approved by the regulatory body, in the framework of its national legislation which has due regard to internationally endorsed criteria and standards;

(v) take into account the biological, chemical and other hazards that may be associated with spent fuel management;

(vi) strive to avoid actions that impose reasonably predictable impacts on future generations greater than those permitted for the current generation;

(vii) aim to avoid imposing undue burdens on future generations.

Article 5

Existing facilities

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to review the safety of any spent fuel management facility existing at the time the Convention enters into force for that Contracting Party and to ensure that, if necessary, all reasonably practicable improvements are made to upgrade the safety of such a facility.

Article 6

Siting of proposed facilities

1. Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that procedures are established and implemented for a proposed spent fuel management facility:

(i) to evaluate all relevant site-related factors likely to affect the safety of such a facility during its operating lifetime;

(ii) to evaluate the likely safety impact of such a facility on individuals, society and the environment;

(iii) to make information on the safety of such a facility available to members of the public;

(iv) to consult Contracting Parties in the vicinity of such a facility, insofar as they are likely to be affected by that facility, and provide them, upon their request, with general data relating to the facility to enable them to evaluate the likely safety impact of the facility upon their territory.

2. In so doing, each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that such facilities shall not have unacceptable effects on other Contracting Parties by being sited in accordance with the general safety requirements of Article 4.

*Article 7**Design and construction of facilities*

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that:

(i) the design and construction of a spent fuel management facility provide for suitable measures to limit possible radiological impacts on individuals, society and the environment, including those from discharges or uncontrolled releases;

(ii) at the design stage, conceptual plans and, as necessary, technical provisions for the decommissioning of a spent fuel management facility are taken into account;

(iii) the technologies incorporated in the design and construction of a spent fuel management facility are supported by experience, testing or analysis.

*Article 8**Assessment of safety of facilities*

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that:

(i) before construction of a spent fuel management facility, a systematic safety assessment and an environmental assessment appropriate to the hazard presented by the facility and covering its operating lifetime shall be carried out;

(ii) before the operation of a spent fuel management facility, updated and detailed versions of the safety assessment and of the environmental assessment shall be prepared when deemed necessary to complement the assessments referred to in paragraph (i).

*Article 9**Operation of facilities*

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that:

(i) the licence to operate a spent fuel management facility is based upon appropriate assessments as specified in Article 8 and is conditional on the completion of a commissioning programme demonstrating that the facility, as constructed, is consistent with design and safety requirements;

(ii) operational limits and conditions derived from tests, operational experience and the assessments, as specified in Article 8, are defined and revised as necessary;

(iii) operation, maintenance, monitoring, inspection and testing of a spent fuel management facility are conducted in accordance with established procedures;

(iv) engineering and technical support in all safety-related fields are available throughout the operating lifetime of a spent fuel management facility;

(v) incidents significant to safety are reported in a timely manner by the holder of the licence to the regulatory body;

(vi) programmes to collect and analyse relevant operating experience are established and that the results are acted upon, where appropriate;

(vii) decommissioning plans for a spent fuel management facility are prepared and updated, as necessary, using information obtained during the operating lifetime of that facility, and are reviewed by the regulatory body.

*Article 10**Disposal of spent fuel*

If, pursuant to its own legislative and regulatory framework, a Contracting Party has designated spent fuel for disposal, the disposal of such spent fuel shall be in accordance with the obligations of Chapter 3 relating to the disposal of radioactive waste.

Chapter 3

*SAFETY OF RADIOACTIVE WASTE MANAGEMENT**Article 11**General safety requirements*

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that at all stages of radioactive waste management individuals, society and the environment are adequately protected against radiological and other hazards.

In so doing, each Contracting Party shall take the appropriate steps to:

(i) ensure that criticality and removal of residual heat generated during radioactive waste management are adequately addressed;

(ii) ensure that the generation of radioactive waste is kept to the minimum practicable;

(iii) take into account interdependencies among the different steps in radioactive waste management;

(iv) provide for effective protection of individuals, society and the environment, by applying at the national level suitable protective methods as approved by the regulatory body, in the framework of its national legislation which has due regard to internationally endorsed criteria and standards;

(v) take into account the biological, chemical and other hazards that may be associated with radioactive waste management;

(vi) strive to avoid actions that impose reasonably predictable impacts on future generations greater than those permitted for the current generation;

(vii) aim to avoid imposing undue burdens on future generations.

Article 12

Existing facilities and past practices

Each Contracting Party shall in due course take the appropriate steps to review:

(i) the safety of any radioactive waste management facility existing at the time the Convention enters into force for that Contracting Party and to ensure that, if necessary, all reasonably practicable improvements are made to upgrade the safety of such a facility;

(ii) the results of past practices in order to determine whether any intervention is needed for reasons of radiation protection bearing in mind that the reduction in detriment resulting from the reduction in dose should be sufficient to justify the harm and the costs, including the social costs, of the intervention.

Article 13

Siting of proposed facilities

1. Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that procedures are established and implemented for a proposed radioactive waste management facility:

(i) to evaluate all relevant site-related factors likely to affect the safety of such a facility during its operating lifetime as well as that of a disposal facility after closure;

(ii) to evaluate the likely safety impact of such a facility on individuals, society and the environment, taking into account possible evolution of the site conditions of disposal facilities after closure;

(iii) to make information on the safety of such a facility available to members of the public;

(iv) to consult Contracting Parties in the vicinity of such a facility, insofar as they are likely to be affected by that facility, and provide them, upon their request, with general data relating to the facility to enable them to evaluate the likely safety impact of the facility upon their territory.

2. In so doing, each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that such facilities shall not have unacceptable effects on other Contracting Parties by being sited in accordance with the general safety requirements of Article 11.

Article 14

Design and construction of facilities

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that:

(i) the design and construction of a radioactive waste management facility provide for suitable measures to limit possible radiological impacts on individuals, society and the environment, including those from discharges or uncontrolled releases;

(ii) at the design stage, conceptual plans and, as necessary, technical provisions for the decommissioning of a radioactive waste management facility other than a disposal facility are taken into account;

(iii) at the design stage, technical provisions for the closure of a disposal facility are prepared;

(iv) the technologies incorporated in the design and construction of a radioactive waste management facility are supported by experience, testing or analysis.

Article 15

Assessment of safety of facilities

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that:

(i) before construction of a radioactive waste management facility, a systematic safety assessment and an environmental assessment appropriate to the hazard presented by the facility and covering its operating lifetime shall be carried out;

(ii) in addition, before construction of a disposal facility, a systematic safety assessment and an environmental assessment for the period following closure shall be carried out and the results evaluated against the criteria established by the regulatory body;

(iii) before the operation of a radioactive waste management facility, updated and detailed versions of the safety assessment and of the environmental assessment shall be

prepared when deemed necessary to complement the assessments referred to in paragraph (i).

Article 16

Operation of facilities

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that:

(i) the licence to operate a radioactive waste management facility is based upon appropriate assessments as specified in Article 15 and is conditional on the completion of a commissioning programme demonstrating that the facility, as constructed, is consistent with design and safety requirements;

(ii) operational limits and conditions, derived from tests, operational experience and the assessments as specified in Article 15 are defined and revised as necessary;

(iii) operation, maintenance, monitoring, inspection and testing of a radioactive waste management facility are conducted in accordance with established procedures. For a disposal facility the results thus obtained shall be used to verify and to review the validity of assumptions made and to update the assessments as specified in Article 15 for the period after closure;

(iv) engineering and technical support in all safety-related fields are available throughout the operating lifetime of a radioactive waste management facility;

(v) procedures for characterization and segregation of radioactive waste are applied;

(vi) incidents significant to safety are reported in a timely manner by the holder of the licence to the regulatory body;

(vii) programmes to collect and analyse relevant operating experience are established and that the results are acted upon, where appropriate;

(viii) decommissioning plans for a radioactive waste management facility other than a disposal facility are prepared and updated, as necessary, using information obtained during the operating lifetime of that facility, and are reviewed by the regulatory body;

(ix) plans for the closure of a disposal facility are prepared and updated, as necessary, using information obtained during the operating lifetime of that facility and are reviewed by the regulatory body.

Article 17

Institutional measures after closure

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that after closure of a disposal facility:

(i) records of the location, design and inventory of that facility required by the regulatory body are preserved;

(ii) active or passive institutional controls such as monitoring or access restrictions are carried out, if required; and

(iii) if, during any period of active institutional control, an unplanned release of radioactive materials into the environment is detected, intervention measures are implemented, if necessary.

Chapter 4

GENERAL SAFETY PROVISIONS

Article 18

Implementing measures

Each Contracting Party shall take, within the framework of its national law, the legislative, regulatory and administrative measures and other steps necessary for implementing its obligations under this Convention.

Article 19

Legislative and regulatory framework

1. Each Contracting Party shall establish and maintain a legislative and regulatory framework to govern the safety of spent fuel and radioactive waste management.

2. This legislative and regulatory framework shall provide for:

(i) the establishment of applicable national safety requirements and regulations for radiation safety;

(ii) a system of licensing of spent fuel and radioactive waste management activities;

(iii) a system of prohibition of the operation of a spent fuel or radioactive waste management facility without a licence;

(iv) a system of appropriate institutional control, regulatory inspection and documentation and reporting;

(v) the enforcement of applicable regulations and of the terms of the licences;

(vi) a clear allocation of responsibilities of the bodies involved in the different steps of spent fuel and of radioactive waste management.

3. When considering whether to regulate radioactive materials as radioactive waste, Contracting Parties shall take due account of the objectives of this Convention.

*Article 20**Regulatory body*

1. Each Contracting Party shall establish or designate a regulatory body entrusted with the implementation of the legislative and regulatory framework referred to in Article 19, and provided with adequate authority, competence and financial and human resources to fulfill its assigned responsibilities.

2. Each Contracting Party, in accordance with its legislative and regulatory framework, shall take the appropriate steps to ensure the effective independence of the regulatory functions from other functions where organizations are involved in both spent fuel or radioactive waste management and in their regulation.

*Article 21**Responsibility of the licence holder*

1. Each Contracting Party shall ensure that prime responsibility for the safety of spent fuel or radioactive waste management rests with the holder of the relevant licence and shall take the appropriate steps to ensure that each such licence holder meets its responsibility.

2. If there is no such licence holder or other responsible party, the responsibility rests with the Contracting Party which has jurisdiction over the spent fuel or over the radioactive waste.

*Article 22**Human and financial resources*

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that:

(i) qualified staff are available as needed for safety-related activities during the operating lifetime of a spent fuel and a radioactive waste management facility;

(ii) adequate financial resources are available to support the safety of facilities for spent fuel and radioactive waste management during their operating lifetime and for decommissioning;

(iii) financial provision is made which will enable the appropriate institutional controls and monitoring arrangements to be continued for the period deemed necessary following the closure of a disposal facility.

*Article 23**Quality assurance*

Each Contracting Party shall take the necessary steps to ensure that appropriate quality assurance programmes concerning the safety of spent fuel and radioactive waste management are established and implemented.

*Article 24**Operational radiation protection*

1. Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure that during the operating lifetime of a spent fuel or radioactive waste management facility:

(i) the radiation exposure of the workers and the public caused by the facility shall be kept as low as reasonably achievable, economic and social factors being taken into account;

(ii) no individual shall be exposed, in normal situations, to radiation doses which exceed national prescriptions for dose limitation which have due regard to internationally endorsed standards on radiation protection; and

(iii) measures are taken to prevent unplanned and uncontrolled releases of radioactive materials into the environment.

2. Each Contracting Party shall take appropriate steps to ensure that discharges shall be limited:

(i) to keep exposure to radiation as low as reasonably achievable, economic and social factors being taken into account; and

(ii) so that no individual shall be exposed, in normal situations, to radiation doses which exceed national prescriptions for dose limitation which have due regard to internationally endorsed standards on radiation protection.

3. Each Contracting Party shall take appropriate steps to ensure that during the operating lifetime of a regulated nuclear facility, in the event that an unplanned or uncontrolled release of radioactive materials into the environment occurs, appropriate corrective measures are implemented to control the release and mitigate its effects.

*Article 25**Emergency preparedness*

1. Each Contracting Party shall ensure that before and during operation of a spent fuel or radioactive waste ma-

agement facility there are appropriate on-site and, if necessary, off-site emergency plans. Such emergency plans should be tested at an appropriate frequency.

2. Each Contracting Party shall take the appropriate steps for the preparation and testing of emergency plans for its territory insofar as it is likely to be affected in the event of a radiological emergency at a spent fuel or radioactive waste management facility in the vicinity of its territory.

Article 26

Decommissioning

Each Contracting Party shall take the appropriate steps to ensure the safety of decommissioning of a nuclear facility. Such steps shall ensure that:

- (i) qualified staff and adequate financial resources are available;
- (ii) the provisions of Article 24 with respect to operational radiation protection, discharges and unplanned and uncontrolled releases are applied;
- (iii) the provisions of Article 25 with respect to emergency preparedness are applied; and
- (iv) records of information important to decommissioning are kept.

Chapter 5

MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 27

Transboundary movement

1. Each Contracting Party involved in transboundary movement shall take the appropriate steps to ensure that such movement is undertaken in a manner consistent with the provisions of this Convention and relevant binding international instruments.

In so doing:

- (i) a Contracting Party which is a State of origin shall take the appropriate steps to ensure that transboundary movement is authorized and takes place only with the prior notification and consent of the State of destination;
- (ii) transboundary movement through States of transit shall be subject to those international obligations which are relevant to the particular modes of transport utilized;

(iii) a Contracting Party which is a State of destination shall consent to a transboundary movement only if it has the administrative and technical capacity, as well as the regulatory structure, needed to manage the spent fuel or the radioactive waste in a manner consistent with this Convention;

(iv) a Contracting Party which is a State of origin shall authorize a transboundary movement only if it can satisfy itself in accordance with the consent of the State of destination that the requirements of subparagraph (iii) are met prior to transboundary movement;

(v) a Contracting Party which is a State of origin shall take the appropriate steps to permit re-entry into its territory, if a transboundary movement is not or cannot be completed in conformity with this Article, unless an alternative safe arrangement can be made.

2. A Contracting Party shall not licence the shipment of its spent fuel or radioactive waste to a destination south of latitude 60 degrees South for storage or disposal.

3. Nothing in this Convention prejudices or affects:

- (i) the exercise, by ships and aircraft of all States, of maritime, river and air navigation rights and freedoms, as provided for in international law;
- (ii) rights of a Contracting Party to which radioactive waste is exported for processing to return, or provide for the return of, the radioactive waste and other products after treatment to the State of origin;
- (iii) the right of a Contracting Party to export its spent fuel for reprocessing;
- (iv) rights of a Contracting Party to which spent fuel is exported for reprocessing to return, or provide for the return of, radioactive waste and other products resulting from reprocessing operations to the State of origin.

Article 28

Disused sealed sources

1. Each Contracting Party shall, in the framework of its national law, take the appropriate steps to ensure that the possession, remanufacturing or disposal of disused sealed sources takes place in a safe manner.

2. A Contracting Party shall allow for reentry into its territory of disused sealed sources if, in the framework of its national law, it has accepted that they be returned to a manufacturer qualified to receive and possess the disused sealed sources.

Chapter 6

*MEETINGS OF THE CONTRACTING PARTIES**Article 29**Preparatory meeting*

1. A preparatory meeting of the Contracting Parties shall be held not later than six months after the date of entry into force of this Convention.

2. At this meeting, the Contracting Parties shall:

(i) determine the date for the first review meeting as referred to in Article 30. This review meeting shall be held as soon as possible, but not later than thirty months after the date of entry into force of this Convention;

(ii) prepare and adopt by consensus Rules of Procedure and Financial Rules;

(iii) establish in particular and in accordance with the Rules of Procedure:

- a) guidelines regarding the form and structure of the national reports to be submitted pursuant to Article 32,
- b) a date for the submission of such reports,
- c) the process for reviewing such reports.

3. Any State or regional organization of an integration or other nature which ratifies, accepts, approves, accedes to or confirms this Convention and for which the Convention is not yet in force, may attend the preparatory meeting as if it were a Party to this Convention.

*Article 30**Review meetings*

1. The Contracting Parties shall hold meetings for the purpose of reviewing the reports submitted pursuant to Article 32.

2. At each review meeting the Contracting Parties:

(i) shall determine the date for the next such meeting, the interval between review meetings not exceeding three years;

(ii) may review the arrangements established pursuant to paragraph 2 of Article 29, and adopt revisions by consensus unless otherwise provided for in the Rules of Procedure. They may also amend the Rules of Procedure and Financial Rules by consensus.

3. At each review meeting each Contracting Party shall have a reasonable opportunity to discuss the reports submitted by other Contracting Parties and to seek clarification of such reports.

*Article 31**Extraordinary meetings*

An extraordinary meeting of the Contracting Parties shall be held:

(i) if so agreed by a majority of the Contracting Parties present and voting at a meeting; or

(ii) at the written request of a Contracting Party, within six months of this request having been communicated to the Contracting Parties and notification having been received by the secretariat referred to in Article 37 that the request has been supported by a majority of the Contracting Parties.

*Article 32**Reporting*

1. In accordance with the provisions of Article 30, each Contracting Party shall submit a national report to each review meeting of Contracting Parties. This report shall address the measures taken to implement each of the obligations of the Convention. For each Contracting Party the report shall also address its:

- (i) spent fuel management policy;
- (ii) spent fuel management practices;
- (iii) radioactive waste management policy;
- (iv) radioactive waste management practices;
- (v) criteria used to define and categorize radioactive waste.

2. This report shall also include:

(i) a list of the spent fuel management facilities subject to this Convention, their location, main purpose and essential features;

(ii) an inventory of spent fuel that is subject to this Convention and that is being held in storage and of that which has been disposed of. This inventory shall contain a description of the material and, if available, give information on its mass and its total activity;

(iii) a list of the radioactive waste management facilities subject to this Convention, their location, main purpose and essential features;

(iv) an inventory of radioactive waste that is subject to this Convention that:

- a) is being held in storage at radioactive waste management and nuclear fuel cycle facilities,
- b) has been disposed of, or
- c) has resulted from past practices.

This inventory shall contain a description of the material and other appropriate information available, such as volume or mass, activity and specific radionuclides;

(v) a list of nuclear facilities in the process of being decommissioned and the status of decommissioning activities at those facilities.

Article 33

Attendance

1. Each Contracting Party shall attend meetings of the Contracting Parties and be represented at such meetings by one delegate, and by such alternates, experts and advisers as it deems necessary.

2. The Contracting Parties may invite, by consensus, any intergovernmental organization which is competent in respect of matters governed by this Convention to attend, as an observer, any meeting, or specific sessions thereof. Observers shall be required to accept in writing, and in advance, the provisions of Article 36.

Article 34

Summary reports

The Contracting Parties shall adopt, by consensus, and make available to the public a document addressing issues discussed and conclusions reached during meetings of the Contracting Parties.

Article 35

Languages

1. The languages of meetings of the Contracting Parties shall be Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish unless otherwise provided in the Rules of Procedure.

2. Reports submitted pursuant to Article 32 shall be prepared in the national language of the submitting Contracting Party or in a single designated language to be agreed in the Rules of Procedure. Should the report be

submitted in a national language other than the designated language, a translation of the report into the designated language shall be provided by the Contracting Party.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 2, the secretariat, if compensated, will assume the translation of reports submitted in any other language of the meeting into the designated language.

Article 36

Confidentiality

1. The provisions of this Convention shall not affect the rights and obligations of the Contracting Parties under their laws to protect information from disclosure. For the purposes of this article, „information” includes, inter alia, information relating to national security or to the physical protection of nuclear materials, information protected by intellectual property rights or by industrial or commercial confidentiality, and personal data.

2. When, in the context of this Convention, a Contracting Party provides information identified by it as protected as described in paragraph 1, such information shall be used only for the purposes for which it has been provided and its confidentiality shall be respected.

3. With respect to information relating to spent fuel or radioactive waste falling within the scope of this Convention by virtue of paragraph 3 of Article 3, the provisions of this Convention shall not affect the exclusive discretion of the Contracting Party concerned to decide:

- (i) whether such information is classified or otherwise controlled to preclude release;
- (ii) whether to provide information referred to in subparagraph (i) above in the context of the Convention; and
- (iii) what conditions of confidentiality are attached to such information if it is provided in the context of this Convention.

4. The content of the debates during the reviewing of the national reports at each review meeting held pursuant to Article 30 shall be confidential.

Article 37

Secretariat

1. The International Atomic Energy Agency, (hereinafter referred to as „the Agency”) shall provide the secretariat for the meetings of the Contracting Parties.

2. The secretariat shall:

(i) convene, prepare and service the meetings of the Contracting Parties referred to in Articles 29, 30 and 31;

(ii) transmit to the Contracting Parties information received or prepared in accordance with the provisions of this Convention.

The costs incurred by the Agency in carrying out the functions referred to in sub-paragraphs (i) and (ii) above shall be borne by the Agency as part of its regular budget.

3. The Contracting Parties may, by consensus, request the Agency to provide other services in support of meetings of the Contracting Parties. The Agency may provide such services if they can be undertaken within its programme and regular budget. Should this not be possible, the Agency may provide such services if voluntary funding is provided from another source.

Chapter 7

FINAL CLAUSES AND OTHER PROVISIONS

Article 38

Resolution of disagreements

In the event of a disagreement between two or more Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Convention, the Contracting Parties shall consult within the framework of a meeting of the Contracting Parties with a view to resolving the disagreement. In the event that the consultations prove unproductive, recourse can be made to the mediation, conciliation and arbitration mechanisms provided for in international law, including the rules and practices prevailing within the IAEA.

Article 39

Signature, ratification, acceptance, approval, accession

1. This Convention shall be open for signature by all States at the Headquarters of the Agency in Vienna from 29 September 1997 until its entry into force.

2. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by the signatory States.

3. After its entry into force, this Convention shall be open for accession by all States.

4. (i) This Convention shall be open for signature subject to confirmation, or accession by regional organizations of an integration or other nature, provided that any such organization is constituted by sovereign States and has competence in respect of the negotiation, conclusion and application of international agreements in matters covered by this Convention.

(ii) In matters within their competence, such organizations shall, on their own behalf, exercise the rights and fulfil the responsibilities which this Convention attributes to States Parties.

(iii) When becoming party to this Convention, such an organization shall communicate to the Depositary referred to in Article 43, a declaration indicating which States are members thereof, which Articles of this Convention apply to it, and the extent of its competence in the field covered by those articles.

(iv) Such an organization shall not hold any vote additional to those of its Member States.

5. Instruments of ratification, acceptance, approval, accession or confirmation shall be deposited with the Depositary.

Article 40

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit with the Depositary of the twenty-fifth instrument of ratification, acceptance or approval, including the instruments of fifteen States each having an operational nuclear power plant.

2. For each State or regional organization of an integration or other nature which ratifies, accepts, approves, accedes to or confirms this Convention after the date of deposit of the last instrument required to satisfy the conditions set forth in paragraph 1, this Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit with the Depositary of the appropriate instrument by such a State or organization.

Article 41

Amendments to the convention

1. Any Contracting Party may propose an amendment to this Convention. Proposed amendments shall be considered at a review meeting or at an extraordinary meeting.

2. The text of any proposed amendment and the reasons for it shall be provided to the Depositary who shall communicate the proposal to the Contracting Parties at least ninety days before the meeting for which it is submitted for consideration. Any comments received on such a proposal shall be circulated by the Depositary to the Contracting Parties.

3. The Contracting Parties shall decide after consideration of the proposed amendment whether to adopt it by consensus, or, in the absence of consensus, to submit it to a Diplomatic Conference. A decision to submit a proposed amendment to a Diplomatic Conference shall require a two-thirds majority vote of the Contracting Parties present and voting at the meeting, provided that at least one half of the Contracting Parties are present at the time of voting.

4. The Diplomatic Conference to consider and adopt amendments to this Convention shall be convened by the Depositary and held no later than one year after the appropriate decision taken in accordance with paragraph 3 of this article. The Diplomatic Conference shall make every effort to ensure amendments are adopted by consensus. Should this not be possible, amendments shall be adopted with a two-thirds majority of all Contracting Parties.

5. Amendments to this Convention adopted pursuant to paragraphs 3 and 4 above shall be subject to ratification, acceptance, approval, or confirmation by the Contracting Parties and shall enter into force for those Contracting Parties which have ratified, accepted, approved or confirmed them on the ninetieth day after the receipt by the Depositary of the relevant instruments of at least two thirds of the Contracting Parties. For a Contracting Party which subsequently ratifies, accepts, approves or confirms the said amendments, the amendments will enter into force on the ninetieth day after that Contracting Party has deposited its relevant instrument.

Article 42

Denunciation

1. Any Contracting Party may denounce this Convention by written notification to the Depositary.

2. Denunciation shall take effect one year following the date of the receipt of the notification by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification.

Article 43

Depositary

1. The Director General of the Agency shall be the Depositary of this Convention.

2. The Depositary shall inform the Contracting Parties of:

(i) the signature of this Convention and of the deposit of instruments of ratification, acceptance, approval, accession or confirmation in accordance with Article 39;

(ii) the date on which the Convention enters into force, in accordance with Article 40;

(iii) the notifications of denunciation of the Convention and the date thereof, made in accordance with Article 42;

(iv) the proposed amendments to this Convention submitted by Contracting Parties, the amendments adopted by the relevant Diplomatic Conference or by the meeting of the Contracting Parties, and the date of entry into force of the said amendments, in accordance with Article 41.

Article 44

Authentic texts

The original of this Convention of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Depositary, who shall send certified copies thereof to the Contracting Parties.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this convention.

Done at Vienna on the fifth day of September, one thousand nine hundred and ninety-seven.”

3. § (1) E törvény a kihirdetésének napján lép hatályba.

(2) E törvény végrehajtásáról a Kormány — az Országos Atomenergia Hivatal útján — gondoskodik.

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az egyezményben foglaltak végrehajtása érdekében felhatalmazást kap a Kormány, hogy

a) módosítsa az Országos Atomenergia Bizottság feladatáról, hatásköréről, valamint az Országos Atomenergia Hivatal feladat- és hatásköréről, bírságolási jogköréről szóló 87/1997. (V. 28.) Korm. rendeletet;

b) rendeletben szabályozza az egyezmény végrehajtásához szükséges eljárási és hatásköri szabályokat.

Mádl Ferenc s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.
az Országgyűlés elnöke

2001. évi LXXVII. törvény

a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosításáról*

1. § A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Sztj.) 1. §-ának (2) bekezdése a következő *p*) ponttal egészül ki:

(Szerzői jogi védelem alá tartozik — függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e — az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen:)

„*p*) a gyűjteményes műnek minősülő adatbázis.”

2. § Az Sztj. 1. §-a (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók, a rádió- és a televízió-szervezetek, a filmelőállítók, valamint az adatbázis-előállítók teljesítményei az e törvényben meghatározott védelemben részesülnek.”

3. § Az Sztj. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. § (1) Szerzői jogi védelemben részesül a gyűjtemény, ha tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jellegű (gyűjteményes mű). A védelem a gyűjteményes művet megilleti akkor is, ha annak részei, tartalmi elemei nem részesülnek, illetve nem részesülhetnek szerzői jogi védelemben.

(2) A gyűjteményes mű egészére a szerzői jog a szerkesztőt illeti, ez azonban nem érinti a gyűjteménybe felvett egyes művek szerzőinek és szomszédos jogi teljesítmények jogosultjainak önálló jogait.

(3) A gyűjteményes mű szerzői jogi védelme nem terjed ki a gyűjteményes mű tartalmi elemeire.”

4. § Az Sztj. VII. fejezete a következő 60/A. §-sal egészül ki:

„60/A. § (1) E törvény alkalmazásában adatbázis: önálló művek, adatok vagy egyéb tartalmi elemek valamely rendszer vagy módszer szerint elrendezett gyűjteménye, amelynek tartalmi elemeihez — számítástechnikai eszközökkel vagy bármely más módon — egyedileg hozzá lehet férni.

(2) Az adatbázisra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell az adatbázis működtetéséhez, illetve tartalmának megismeréséhez szükséges dokumentációra is.

(3) Az adatbázisra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a számítástechnikai eszközökkel hozzáférhető tartalmú adatbázis előállításához vagy működtetéséhez felhasznált szoftverre.”

5. § Az Sztj. 61. §-a a következő (1) bekezdéssel egészül ki, és a jelenlegi (1) és (2) bekezdés számozása (2) és (3) bekezdésre változik:

„(1) Szerzői jogi védelemben részesül a gyűjteményes műnek (7. §) minősülő adatbázis.”

6. § Az Sztj. 62. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Semmis a felhasználási szerződésnek az a kikötése, amely eltér az (1) és a (2) bekezdésben foglaltaktól.

(5) Nem kötelező az adatbázis felhasználására vonatkozó szerződés írásba foglalása az adatbázis műpéldányának a kereskedelmi forgalomban történő megszerzése esetén.”

7. § Az Sztj. 84. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„84. § (1) Az e fejezetben szabályozott jogok a következő időtartamokban részesülnek védelemben:

a) a hangfelvételek és az azokban rögzített előadások a hangfelvétel első forgalomba hozatalát követő év első napjától számított ötven évig, illetve a hangfelvétel elkészítését követő év első napjától számított ötven évig, ha ezalatt nem hozták forgalomba a hangfelvételt;

b) a nem rögzített előadások az előadás megtartását követő év első napjától számított ötven évig;

c) a sugárzott műsorok vagy a vezeték útján a nyilvánosságához átvitt saját műsorok az első sugárzást vagy átvitelt követő év első napjától számított ötven évig;

d) a filmek az első forgalomba hozatalt követő év első napjától számított ötven évig, illetve a film elkészítését követő év első napjától számított ötven évig, ha ezalatt nem hozták forgalomba a filmet.

(2) Ha a hangfelvételt az elkészítését követő év első napjától számított ötven éven belül nem hozták forgalomba, viszont ezalatt azt a nyilvánosságához közvetítették, az (1) bekezdés *a*) pontjában szabályozott időtartamot az első ízben a nyilvánosságához történő közvetítést követő évet alapul véve kell számítani.

(3) Ha a film nyilvánosságához közvetítése megelőzi a forgalomba hozatalt, az (1) bekezdés *d*) pontjában szabályozott időtartamot az első forgalomba hozatalt követő év helyett az első ízben a nyilvánosságához történő közvetítést követő évet alapul véve kell számítani.”

8. § (1) Az Sztj. harmadik részének címe helyébe a következő cím lép:

„A SZERZŐI JOGHOZ KAPCSOLÓDÓ JOGOK”

(2) Az Sztj. harmadik része az Sztj. 84. §-át követően a következő XI/A. fejezettel (84/A—84/E. §-sal) egészül ki:

„XI/A. Fejezet

AZ ADATBÁZISOK ELŐÁLLÍTÓINAK VÉDELME

84/A. § (1) Ha a törvény eltérően nem rendelkezik, az adatbázis (60/A. §) előállítójának hozzájárulása szükséges

* A törvényt az Országgyűlés a 2001. november 6-i ülésnapján fogadta el.

ahhoz, hogy az adatbázis tartalmának egészét vagy jelentős részét

a) másolat készítése útján [18. § (1) bek. b) pont] többszörözzék (a továbbiakban: kimásolás);

b) a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék az adatbázis példányainak terjesztésével vagy — a 26. § (8) bekezdésében szabályozott módon — a nyilvánossághoz való közvetítéssel (a továbbiakban: újrahasznosítás).

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett terjesztésen a terjesztés következő eseteit kell érteni: adásvétellel vagy a tulajdonjog más módon történő átruházásával való forgalomba hozatal, az országba forgalomba hozatali céllal történő behozatal és bérbeadás. A 23. § (5) bekezdését megfelelően alkalmazni kell az adatbázis előállítójának jogaira is.

(3) Az adatbázis előállítójának hozzájárulása nélkül ismételt és rendszeresen nem másolható ki, illetve nem hasznosítható újra az adatbázis tartalmának jelentéktelen része sem, ha ez sérelmes az adatbázis rendes felhasználására, vagy indokolatlanul károsítja az adatbázis előállítójának jogos érdekeit.

(4) Az (1)—(3) bekezdésben szabályozott felhasználásokért — ha a törvény eltérően nem rendelkezik — díjazás jár.

(5) Az adatbázis előállítóját akkor illetik meg az (1)—(3) bekezdésben szabályozott jogok, ha az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős ráfordítást igényelt.

(6) Az (1)—(3) bekezdésben szabályozott jogok az adatbázis előállítójaként azt a természetes személyt, jogi személyt vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságot illetik meg, aki vagy amely saját nevében és kockázatára kezdeményezte az adatbázis előállítását, gondoskodva az ehhez szükséges ráfordításokról.

(7) Az adatbázis előállítóját az (1)—(3) bekezdésben szabályozott jogok attól függetlenül illetik meg, hogy az adatbázis szerzői jogi vagy bármilyen más jogi védelemben részesül-e. E jogok az adatbázis előállítóját megilletik akkor is, ha az adatbázis részei, tartalmi elemei nem részesülnek, illetve nem részesülhetnek szerzői jogi — vagy bármilyen más jogi — védelemben.

(8) Az adatbázis előállítójának jogai nem érintik az adatbázisba felvett egyes művek szerzőinek jogait, illetve az adatbázis tartalmának egyes elemeire vonatkozó egyéb jogokat.

(9) Nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában az e törvényben meghatározott védelem akkor illeti meg az adatbázis előállítóját, ha

a) magyar állampolgár vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van;

b) jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság esetén belföldön vették nyilvántartásba és a létesítő okiratban megjelölt székhelye, a központi ügyvezetésének helye vagy az üzleti tevékenységének fő helye belföldön van.

(10) A (9) bekezdés b) pontjában szabályozott esetben az e törvényben meghatározott védelem akkor illeti meg azt a jogi személyt vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságot, amelynek csak a létesítő okiratban megjelölt székhelye van belföldön, ha működése ténylegesen és folyamatosan a Magyar Köztársaság gazdaságához kapcsolódik.

84/B. § (1) Nem szükséges az adatbázis előállítójának hozzájárulása ahhoz, hogy a nyilvánosságra hozott adatbázist jogszerűen felhasználó személy az adatbázis tartalmának jelentéktelen részét — akár ismételt és rendszeresen is — kimásolja, illetve újrahasznosítsa.

(2) Ha csak az adatbázis valamely részének felhasználására szereztek jogot, az (1) bekezdésben foglalt rendelkezést az adatbázis e részére kell alkalmazni.

(3) A nyilvánosságra hozott adatbázist jogszerűen felhasználó személy sem végezhet olyan cselekményeket, amelyek sérelmesek az adatbázis rendes felhasználására vagy indokolatlanul károsítják az előállító jogos érdekeit.

(4) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt rendelkezések nem érintik az adatbázisba felvett egyes művek szerzőinek jogait, illetve az adatbázis tartalmának egyéb elemeire vonatkozó szomszédos jogokat.

(5) Semmis a felhasználási szerződésnek az a kikötése, amely eltér az (1)—(4) bekezdésben foglaltaktól.

84/C. § (1) Magáncélra bárki kimásolhatja az adatbázis tartalmának jelentős részét is, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja. E rendelkezés nem vonatkozik a számítástechnikai eszközökkel működtetett adatbázisra.

(2) A forrás megjelölésével iskolai oktatás vagy tudományos kutatás céljára — a célnak megfelelő módon és mértékig — az adatbázis tartalmának jelentős része is kimásolható, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja.

(3) Bírói, továbbá államigazgatási vagy más hatósági eljárásban bizonyítás céljára az adatbázis tartalmának jelentős része is kimásolható vagy újrahasznosítható, a célnak megfelelő módon és mértékig.

(4) A szabad felhasználásnak az (1)—(3) bekezdésben szabályozott eseteire a 33. §-t megfelelően alkalmazni kell.

84/D. § (1) Az e fejezetben szabályozott jogok a következő időtartamban részesülnek védelemben: az adatbázis első nyilvánosságra hozatalát követő év első napjától számított tizenöt évig, illetve az adatbázis elkészítését követő év első napjától számított tizenöt évig, ha ezalatt nem hozták nyilvánosságra az adatbázist.

(2) Az adatbázisnak az (1) bekezdés szerint számított védelmi ideje újra kezdődik, ha az adatbázis tartalmát jelentősen megváltoztatják úgy, hogy annak eredményeként a megváltoztatott adatbázis önállóan is jelentős ráfordítással előállítottnak számít. Az adatbázis tartalmának jelentős megváltoztatása eredhet az egymást követő bővítések, elhagyások és módosítások halmozódásából is.

84/E. § (1) Az e fejezetben szabályozott jogokra a 83. § (1) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

(2) Ha e törvény szerint az adatbázis előállítójának díjazás jár, a 16. § (4) bekezdésének első mondatában foglalt — a díjazás arányos mértékére vonatkozó — rendelkezést az adatbázis előállítója esetében is alkalmazni kell.

(3) Ahol más jogszabály szomszédos jogot vagy szomszédos jogokat említ, azon — a jogszabály eltérő rendelkezése hiányában, illetve a nemzetközi szerződést kihirdető jogszabály kivételével — az adatbázis előállítójának jogát vagy jogait is érteni kell.”

9. § Az Szt. 85. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„85. § (1) Közös jogkezelésnek minősül a szerzői művekhez, az előadóművészi teljesítményekhez, a hangfelvételekhez, a sugárzott vagy vezetéken átvitt műsorokhoz, valamint a filmelőállítói és az adatbázis-előállítói teljesítményekhez kapcsolódó és a felhasználás jellege, illetve körülményei miatt egyedileg nem gyakorolható szerzői és szomszédos, illetve adatbázis-előállítói jogok érvényesítése a jogosultak által erre létrehozott szervezet útján, függetlenül attól, hogy azt a törvény írja elő vagy az a jogosultak elhatározásán alapul.

(2) Ahol e törvény vagy más jogszabály a szomszédos jogok közös kezelését említi, azon az adatbázis-előállítói jogok közös kezelését is érteni kell.”

10. § Az Szt. 99. §-át megelőző cím és az Szt. 99. §-a helyébe a következő cím és rendelkezés lép:

„A szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének következményei

99. § A 94—97. §-ok rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell a XI. és a XI/A. fejezet szabályainak megsértése esetén, illetve az e fejezetekben szabályozott jogokkal kapcsolatos műszaki intézkedések és jogkezelési adatok védelmére is.”

11. § Az Szt. XVI. fejezete az Szt. 106. §-át követően a következő 106/A. §-sal egészül ki:

„106/A. § E törvénynek a gyűjteményes műnek minősülő adatbázisok szerkesztőinek és az adatbázisok előállítóinak szerzői, illetve a XI/A. fejezet szerinti védelmére vonatkozó rendelkezései nem érintik a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló jogszabályok érvényesülését.”

12. § Az Szt. 19. §-ának (1) bekezdésében, VII. fejezetének címében, valamint 62. §-ának (1) és (2) bekezdésében az „adattár” szó helyébe az „adatbázis” szó lép; 19. §-ának (1) bekezdésében az „adattárban” szó helyébe az „adatbázisban” szó lép; 35. §-ának (1) bekezdésében, 39. §-ában, valamint — az e törvény 5. §-ával megállapított számozás szerint — 61. §-ának (2) és (3) bekezdésében az „adatár” szó helyébe az „adatbázisra” szó lép; 62. §-ának

(1) bekezdésében pedig az „adattár” szó helyébe az „adatbázis” szó lép.

13. § (1) E törvény 2002. január 1-jén lép hatályba; rendelkezéseit a hatálybalépését követően megkötött felhasználási szerződésekre kell alkalmazni.

(2) E törvénynek az adatbázis-előállítók védelmére vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell arra az adatbázisra is, amelyet e törvény hatálybalépése előtt, de 1982. december 31-ét követően készítettek el, feltéve, hogy a hatálybalépés napján az adatbázis megfelel az Szt. — e törvény 8. §-ának (2) bekezdésével megállapított — XI/A. fejezetében szabályozott védelem feltételeinek.

(3) A (2) bekezdésben szabályozott adatbázis előállítójának jogai e törvény hatálybalépésétől kezdődően részeseülnek védelemben, de csak 1998. január 1-jétől számított tizenöt évig.

(4) A (2) bekezdésben szabályozott adatbázisnak a törvény hatálybalépése előtt megkezdett felhasználása — kímásolása, illetve újrahajósítása — a hatálybalépést követő egy évig folytatható, de csak a hatálybalépéskor meglévő mértékben. A gazdasági tevékenység körében folytatott ilyen felhasználás jogát csak a jogosult gazdálkodó szervezettel vagy annak — a felhasználást folytató — szervezeti egységével együtt lehet átruházni.

(5) A (4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a felhasználásra e törvény kihirdetésének napjáig komoly előkészületeket tettek, azzal, hogy ebben az esetben a felhasználást az előkészületek az e törvény kihirdetésekor meglévő mértékéig lehet megkezdni és folytatni.

(6) Az adatbázis előállítójával e törvény hatálybalépését megelőzően kötött — a (2) bekezdésben szabályozott adatbázis felhasználására vonatkozó — szerződés alapján végzett cselekményekre a szerződés megkötésekor hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni e törvény hatálybalépését követően is.

(7) Az Szt. 84. §-ának e törvény 7. §-ával megállapított (2) bekezdését nem lehet alkalmazni olyan hangfelvételekre, amelyeknek a korábban hatályos rendelkezések szerint számított védelmi ideje már lejárt. E rendelkezés nem érinti az Szt. 108. §-ának alkalmazását.

14. § E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az adatbázisok jogi védelméről szóló 96/9/EK irányelvvel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Mádl Ferenc s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Áder János s. k.,
az Országgyűlés elnöke

A Kormány rendeletei

A Kormány 215/2001. (XI. 17.) Korm. rendelete

az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről

Az agrárgazdaság fejlesztéséről szóló 1997. évi CXIV. törvény 10. §-a (2) bekezdésének *a*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

(1) E rendelet hatálya:

a) a központi költségvetés Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezet kiadások előirányzatában a vállalkozások folyó támogatására, továbbá

b) az agrárgazdaság támogatását szolgáló fejezeti kezelésű előirányzatra, valamint

c) egyéb, a központi költségvetésben az agrárgazdasági célok támogatására vagy felmerülő költségek csökkentésére biztosított előirányzatok — ideértve a privatizációs bevételekből nyújtott támogatásokat és a SAPARD program támogatásához biztosított nemzeti forrásokat is —, valamint az agrárpiaci rendtartásról szóló 1993. évi VI. törvény 10. §-a (1) bekezdésének *b*) pontja szerint képződő forrás felhasználására terjed ki.

(2) E rendelet hatálya alá tartozó agrártámogatási jogcímekeket a *7. számú melléklet* tartalmazza.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt forrás terhére történő költségvetési támogatás mértékének meghatározásáról, valamint a támogatás igénybevételének feltételeiről — a (3)—(4) bekezdésben foglalt kivétellel — a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter (a továbbiakban: miniszter) rendelete rendelkezik.

(4) A piacra jutási támogatások közül:

a) a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari exporttámogatás (a továbbiakban: exporttámogatás) igénybevételi rendjének általános szabályairól, valamint

b) az exporttámogatás feltételeiről és mértékéről a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, a pénzügyminiszter és a külügyminiszterrel együttesen kiadott rendelete;

c) az 1993. évi VI. törvényhatálya alá tartozó agrárpiaci támogatásról a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszternek a pénzügyminiszterrel, valamint a külügyminiszterrel egyetértésben kiadott rendelete, továbbá

d) a *c*) pont hatálya alá nem tartozó, az egyes agrártermékek piacra jutását elősegítő támogatásról a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által — e részben a pénzügyminiszterrel, valamint a külügyminiszterrel egyetértve — kiadott rendelet rendelkezik.

(5) A Kormány külön határozata alapján egyes, több költségvetési fejezeti előirányzatot terhelő és az agrárgazdasági célok megvalósítását elősegítő támogatás mértékéről, az igénybevétel feltételeiről az érintett miniszterekkel együttesen kiadott rendeletben vagy a külön jogszabályban foglaltakat kell alkalmazni.

(6) Az (1) bekezdésben megjelölt költségvetési előirányzat a támogatások elbírálásával, folyósításával, ellenőrzésével, valamint az ehhez szükséges információs rendszer kialakításával, működtetésével kapcsolatos kiadások teljesítésére is felhasználható.

(7) A támogatás folyósításával kapcsolatos kiadások teljesítéséről a miniszter gondoskodik. Erre a célra — a Kormány eltérő rendelkezésének hiányában — a központi költségvetésben az (1) bekezdésben foglaltak szerint biztosított előirányzat legfeljebb másfél százaléka használható fel.

(8) Az egyes költségvetési előirányzatok esetében legfeljebb a központi költségvetésben külön meghatározott mértékig vállalható olyan fizetési kötelezettség, amelynek kiadási előirányzatait a tárgyévi, valamint az azt követő évek költségvetésében kell előirányozni.

(9) Az (1) bekezdés szerinti előirányzatok közötti átcsoportosításról az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény, valamint a tárgyévi központi költségvetésről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(10) Felhatalmazást kap a miniszter arra, hogy egyes támogatási célok esetén saját hatáskörben megyei támogatási kereteket állapítson meg, illetve, hogy e keretek között átcsoportosítson, továbbá központi kormányzati programokhoz kapcsolódó támogatásról közvetlenül intézkedjen.

(11) Az (1) bekezdés szerinti előirányzatok terhére folyósított támogatási összeg felhasználásakor a közbeszerzésekre vonatkozó szabályokat nem kell alkalmazni.

2. §

(1) Az 1. § (1) bekezdése szerinti költségvetési forrás terhére költségvetési támogatás az alábbi formákban nyújtható:

a) bevételt növelő, illetve a termelési költségeket csökkentő közvetlen termelői támogatás;

b) éven belüli lejáratú hitel kamattámogatása;

c) éven túli lejáratú hitel kamattámogatása;

d) fejlesztési célú juttatás

[az *a*)—*d*) pontokban foglaltak a továbbiakban együtt: támogatás].

(2) A támogatás külön jogszabályban foglaltak szerint kérelem, pályázat alapján, vagy előre meghatározott feltételek, vállalások fennállása, illetve teljesítése, események bekövetkezése és mindezek igazolása esetén végleges jutatásként, visszafizetési kötelezettség nélkül is nyújtható.

(3) Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a támogatást — a jogtalanul igénybe vett támogatás kivételével — visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(4) A támogatás igénybevételének jogosságát igazoló valamennyi okiratot, bizonylatot a támogatást igénybe vevőnek az üzemeltetési kötelezettség előírása esetén annak végéig, de legalább a támogatás igénybevételét követő öt évig meg kell őriznie.

(5) A hitel lejáratá tekintetében

a) éven belüli lejáratúnak minősül az a hitel, amelynek lejáratá a háromszázhatvanöt napot nem haladja meg;

b) éven túli lejáratúnak minősül az a hitel, melynek lejáratá a háromszázhatvanöt napot meghaladja.

(6) Mezőgazdasági, illetőleg erdőgazdasági termelő tevékenységhez kapcsolódó támogatás igénybevételére a részesművelő, valamint a bérmunkás nem jogosult.

(7) A kamattámogatás mértékét — ha jogszabály másként nem rendelkezik — a jegybanki alapkamat százalékában kell meghatározni.

(8) Kamattámogatás — ha jogszabály másként nem rendelkezik — csak olyan hitelszerződés után vehető igénybe, amelyben

a) az (1) bekezdés b) pont szerinti esetben a teljes hiteldíj legfeljebb három százalékponttal haladja meg a hitelszerződés megkötésének (megújításának) időpontjában érvényes jegybanki alapkamatot. Kamattámogatás szempontjából a hitelszerződés megkötésének (megújításának) időpontjában érvényes jegybanki alapkamatot kell irányadónak tekinteni;

b) az (1) bekezdés c) pontja szerinti forgóeszköz és beruházási hitelek esetében a teljes hiteldíj legfeljebb négy százalékponttal haladja meg a hitelszerződés megkötésének időpontjában érvényes jegybanki alapkamatot. A négy százalékpont korlátnak a jegybanki alapkamat mindenkori mértékéhez viszonyítottan a teljes futamidő alatt teljesülnie kell. A támogatás szempontjából kamattámogatási igénylés benyújtásakor érvényes jegybanki alapkamatot kell irányadónak tekinteni;

c) az (1) bekezdés c) pontja tekintetében a hitelt folyósító hitelintézet az éven túli lejáratú forgóeszköz hitelek esetében egyéves törlesztési haladékot engedélyez, valamint a kezességvállaló intézmény által érvényesített kezességvállalási díj nem haladja meg az intézmény által kiadott szabályzatban rögzített, de legfeljebb a másfél százalékos mértéket.

(9) A 2. § (8) bekezdésének a) és b) pontjai alkalmazásában a teljes hiteldíj, a hitel folyósításához kapcsolódó és a hitel szerződés szerinti normál igénybevételével kapcsos-

latban felmerülő költségeket és díjakat (a kamat, kezelési költség és folyósítási jutalék) tartalmazza. A teljes hiteldíj nem tartalmazhatja a hitel folyósításától független, illetőleg a hitel folyósítása előtt felmerült költségeket (pl. hitel bírálati díj, rendelkezésre állási jutalék). A (8) bekezdés szerinti kamattámogatások kiszámítási módját a 8. számú melléklet tartalmazza.

(10) Állami kezességvállalás csak a hitelek tőkeösszegére a Kormány határozatában adott időszakra megállapított kezességvállalási keret összegéig nyújtható.

(11) Törvény, kormányrendelet, miniszteri rendelet eltérő rendelkezése hiányában kamattámogatás és állami kezességvállalás csak forint fizetőeszközben felvett hitelek esetében vehető igénybe. Amennyiben jogszabály lehetővé teszi, a kamattámogatás devizahitel esetén is forintban kerül kifizetésre a Magyar Nemzeti Bank — a támogatási igény benyújtásának napján érvényes — hivatalos devizaárfolyamán.

(12) E rendeletben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni az egyes állami feladatok közhasznú társaságon, illetve közalapítványon keresztül történő megvalósítására is.

3. §

(1) Támogatásban

a) csőd- felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt nem álló jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, továbbá

b) a végrehajtási eljárás alatt nem álló egyéni vállalkozó (illetve külön törvényben meghatározott családi gazdálkodó), valamint

c) a személyi jövedelemadóról szóló, módosított 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal rendelkező magánszemély (illetve külön törvényben meghatározott családi gazdálkodó)

[az a)–c) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: igénylő] részesülhet, feltéve, az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvényben (a továbbiakban: Art.) meghatározott köztartozással, illetve a 4. § (5) bekezdésének a)–p) pontjai szerinti lejárt határidejű befizetési kötelezettségek hátralékával (a továbbiakban együtt: köztartozás) nem rendelkezik, kivéve a jogosult által megelőlegezett és számlával igazolt, utólagosan fizetett, különösen a 6. számú mellékletben részletezett támogatási jogcímeiket. A támogatás igénybevételéhez a köztartozásokra vonatkozó igazolást csatolni kell az adóhatóság által folyósított támogatások kivételével. A 4. § (5) bekezdésének a)–p) pontjai szerinti lejárt határidejű befizetési kötelezettségének hátralékáról nyilatkozni kell. Az erdőgazdálkodási célú támogatások esetében igazolást csak az éves végelszámolás kifizetését megelőzően kell csatolni.

(2) Jogszába a támogatás igénybevételét az abban meghatározottak szerinti adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésétől is függővé teheti.

(3) A családi gazdálkodó jogszabályban meghatározottak szerint külön támogatás igénybevételére is jogosult.

(4) A mezőgazdasági termelő a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által külön rendeletben meghatározott egyes, a központi költségvetésből a mezőgazdasági tevékenységhez nyújtott agrártámogatásokat csak abban az esetben vehet igénybe, ha a mezőgazdasági termelők agrártámogatás igénybevételével összefüggő adatszolgáltatásról és nyilvántartásba vételéről szóló 236/1998. (XII. 30.) Korm. rendeletben foglaltak szerint gazdálkodási tevékenységéről adatot szolgáltat, és ennek alapján őt e rendelet alapján nyilvántartásba veszik.

(5) Nem vehető igénybe a támogatás

- a) valótlan adatszolgáltatás esetén;
- b) jelzálogjoggal vagy egyéb módon megterhelt ingatlanon tervezett fejlesztéshez, ha az igényelt támogatás kétszerese és a jelzálog együttes összege meghaladja az ingatlan forgalmi értékének és a tervezett beruházási költségnek az együttes összegét;
- c) ha a fejlesztés megvalósulásának helyéül szolgáló ingatlan nem per- és igénymentes;
- d) bérelt ingatlanon tervezett fejlesztés esetén, ha a bérleti szerződés nem biztosítja kizárólagos joggal a támogatással megvalósuló létesítmény üzemeltetésének lehetőségét, az üzemeltetési kötelezettség kétszeres idejére.

4. §

(1) A jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság

a) a 2. § (1) bekezdés a)–c) pontjai szerint végleges juttatásként, visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatást egyéb bevételként elkülönítetten köteles elszámolni;

b) a 2. § (1) bekezdés d) pontja szerinti fejlesztési célra, visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás, juttatás összegét tőketartalékba (tartalékba) kell helyezni;

c) a 2. § (1) bekezdés szerinti támogatást, ha visszafizetési kötelezettséggel nyújtották, a kötelezettségek között kell nyilvántartania, a törlesztést pedig a kölcsöntörlesztésre vonatkozó szabályok szerint számolhatja el;

d) a jogtalanul igénybe vett támogatás egyéb bevételként elszámolt összegét és a kamattámogatást az egyéb ráfordítások (költségek) terhére, a tőketartalék (tartalék) javára elszámolt összegét a tőketartaléka (tartaléka) terhére kell visszafizetnie.

(2) Az egyéni vállalkozó az Szja tv. X. fejezete és 10. számú melléklete szerint, a mezőgazdasági őstermelő az Szja tv. VI. fejezete és 2. számú melléklete szerint a támogatást

bevételként számolja el, illetőleg az átalányadózó egyéni vállalkozó és mezőgazdasági kistermelő a hivatkozott törvény 51. §-ának szabályai szerint veszi figyelembe.

(3) Az Szja tv. hatálya alá tartozó mezőgazdasági kistermelőnek minősülő és a jövedelmét az átalány szabályai szerint megállapító természetes személy, a végleges juttatásként kapott támogatást annak a tevékenységének a bevételéhez kell hozzászámítania, amelyhez a támogatást igénybe vette.

(4) A támogatás visszafizetése esetén a kötelezettséget ugyanabból a forrásból kell teljesíteni, amelynek javára a támogatást kellett elszámolni.

(5) A külön jogszabályok szerint fizetendő

- a) erdőfenntartási járulékot,
- b) erdőgazdálkodási bírságot,
- c) erdővédelmi bírságot,
- d) újraerdősítési költséget,
- e) földvédelmi járulékot,
- f) földvédelmi bírságot,
- g) talajvédelmi bírságot,
- h) tenyésztési hozzájárulást,
- i) állattenyésztési bírságot,
- j) lóverseny totalizátóri forgalom jogszabályban meghatározott részét,
- k) halászatfejlesztési hozzájárulást,
- l) halgazdálkodási bírságot,
- m) halvédelmi bírságot,
- n) vadgazdálkodási bírságot,
- o) vadvédelmi bírságot,
- p) vadvédelmi hozzájárulást,
- r) az erdészeti, vadászati, továbbá a halászati hatóság eljárársban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat a befizető, ha őstermelő vagy magánszemély, akkor — az Szja tv. 3. számú melléklete V/2. pontja szerinti bírságot kivéve — költségként, más esetben egyéb ráfordításként számolhatja el.

(6) A támogatás alapjának meghatározásánál az általános forgalmi adót nem lehet figyelembe venni.

5. §

(1) Az 1. § (1) bekezdése szerinti költségvetési előirányzat forráshiánya esetén:

a) pályázat alapján igényelhető támogatás esetében a pályázat befogadása felfüggeszhető, visszautasítható;

b) a pályázati kiírási feltételeknek megfelelő pályázatok — valamennyi pályázatra nézve azonos módon — versenyeztethetőek, rangsorolhatóak, elbírálásuk felfüggeszhető, illetve kiegészítő adatszolgáltatás rendelhető el. A versenyeztetés, rangsorolás során forráshiány miatt már nem finanszírozható pályázatok elutasíthatók;

c) a nem pályázat alapján igényelhető támogatás (a továbbiakban: automatikus támogatás) esetén a támogatás folyósítása felfüggeszhető, az igényléshez a jogszabályban előírt szükséges kérelmek ellenjegyzése és az igazolások kiadása megtagadható;

d) a már benyújtott, de még el nem bírált támogatási kérelmek arányosan is teljesíthetők.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak alkalmazása nem érinti a Magyar Államkincstárnak a költségvetési támogatás folyósításával kapcsolatos külön törvény szerinti jogát.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni, ha arra a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségek teljesítése miatt kerül sor.

(4) Az (1) bekezdés szerinti intézkedés elrendeléséről — és szükség esetén a visszavonásáról — a miniszter a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítőben, valamint a sajtó útján is közleményt tesz közzé.

6. §

(1) A hegyközségek, a terméktanácsok, a területfejlesztésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján létrehozott megyei területfejlesztési tanács, továbbá az elismert tevénytő szervezetek az egyes támogatási célokról rendelkező jogszabályokban meghatározottak szerint

a) közreműködhetnek az egyes támogatási összegek felhasználásával összefüggő részletes feltételek kialakításában;

b) igazolhatják a támogatás igénybevételéhez kapcsolódó egyes feltételek meglétét;

c) külön megállapodás esetén közreműködhetnek a támogatás felhasználásának ellenőrzésével kapcsolatos egyes feladatok ellátásában;

d) véleményt nyilváníthatnak a támogatási kérelemről.

(2) A megyei területfejlesztési tanácsok jogszabályban meghatározott módon vesznek részt a pályázat alapján igénybe vehető támogatási kérelmek elbírálásában.

(3) Amennyiben az igénylő a támogatási kérelmet a falugazdászon keresztül nyújtja be, a falugazdász felel az igénylő támogatási kérelmének továbbításáért.

7. §

(1) Pályázat alapján igénybe vehető támogatás esetében a támogatásban részesíthetők körét, a támogatás alapjául szolgáló jogcímet, a pályázat tartalmi követelményeit, szakmai szempontjait, a pályázat elbírálásának, valamint a támogatás igénybevételének eljárási rendjét — amennyiben az államháztartás működési rendjéről szóló többször módosított 217/1998. (XII. 18.) Korm. rendelet (a további-

akban: Áhm. r.) hatálya alá tartozik, az e rendeletben foglaltakra is tekintettel — külön jogszabály, jogszabály alapján kiadott pályázati felhívás vagy közlemény határozza meg.

(2) Amennyiben jogszabály eltérően nem rendelkezik, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítőben közzé kell tenni:

a) a pályázati felhívást;

b) a pályázat elbírálását követően évente egy alkalommal — a piacra jutási és az intervenciók támogatások kivételével — a támogatásban részesült igénylő nevét (cégét), lakhelyét (székhelyét), összegét, valamint a közvetlen támogatási célt.

(3) A (2) bekezdésben foglaltak a szakmai lapokban is közzétehetőek.

(4) A pályázati kérelem benyújtása a pályázó részéről a (2) bekezdés b) pontja szerinti adatok nyilvánosságra hozatalához, valamint az adatok kezeléséhez való hozzájárulásnak minősül.

(5) Amennyiben pályázati felhívás vagy jogszabály a pályázat, illetőleg a támogatási kérelem benyújtására hatánapot állapít meg, annak elmulasztása jogvesztő és igazolási kérelem benyújtásának nincs helye.

8. §

(1) A támogatások részletes feltételeit meghatározó miniszteri rendelet vagy az ennek alapján kiadott pályázati felhívás, illetve közlemény előírhatja, hogy

a) a támogatást csak az igénylők meghatározott köre veheti igénybe;

b) az igénylő agrártámogatást meghatározott összegig vehet igénybe. Ugyanazon pályázatos támogatási konstrukcióban, az adott évben az igénylőre meghatározott támogatási összeg felső határát nem haladhatja meg az igénylő, valamint a többségi tulajdonában álló gazdasági társaság vagy társaságok által igénybe vett támogatások együttes összege sem;

c) a támogatással megszerzett eszköz, létesítmény meghatározott idő előtti értékesítése, apportálása esetén a támogatás egészét vagy arányos részét vissza kell fizetni;

d) kamattámogatás csak — a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvényben meghatározott — pénzügyi intézménytől felvett hitelek után vehető igénybe;

e) egyes támogatások csak jogszabályban meghatározott külön beszámoló teljesítése esetén vehetők igénybe;

f) fejlesztési támogatás esetében támogatás csak meghatározott mértékű saját forrás biztosítása esetén vehető igénybe;

g) támogatás csak a támogatás igénybevevőjének gazdasági tevékenységére vonatkozó adatszolgáltatást követően vehető igénybe;

h) a visszafizetési kötelezettséggel nyújtott költségvetési támogatás visszafizetésének, illetve a visszafizetési kötelezettség nélkül nyújtott állami támogatással megvalósuló új beruházások rendeltetésszerű használatának biztosítására a visszafizetés idejéig, illetve a beruházás üzembe helyezéséig jelzálogjog jegyezhető be a támogatással érintett vagyontárgyra;

i) támogatás a közraktári fedezet mellett felvett, a közraktárak által kibocsátott hitelekhez, valamint a közraktározási költségek csökkentéséhez is nyújtható;

j) egyes mezőgazdasági, erdőgazdasági, illetve halászati tevékenység folytatásával kapcsolatos új gép, technológiai berendezések vásárlásához nyújtott támogatás csak a BTO szerint meghatározott, illetőleg a Kereskedelmi Vámtarifa szerint besorolt rendeltetésű géphez vagy ezen belül előzetesen meghatározott géptípusok esetén vehető igénybe;

k) többlettámogatás vehető igénybe, ha a támogatási célhoz egyidejűleg a megyei területfejlesztési tanács is támogatást nyújt;

l) területileg eltérő támogatási mértékeket és feltételeket állapíthat meg;

m) támogatást csak a miniszter által elismert termék-tanács tagja veheti igénybe, illetve termék-tanács hiányában a támogatás az illetékes szakmai szervezet (szövetség) véleménye alapján vehető igénybe;

n) a támogatással beállított, illetve az induló állatállományt vagy annak egy részét meghatározott ideig tartani köteles;

o) a támogatás csak megfelelő szakképzettség előzetes igazolása esetén vehető igénybe;

p) támogatás csak a nemzetközi higiéniai előírásoknak megfelelő üzem létesítéséhez, vagy az ilyen előírásoknak megfelelő üzemből történő értékesítés után vehető igénybe;

q) egyes támogatásokat csak legfeljebb háromszáz hektár termőföld használata esetén lehet igénybe venni, illetve eddig a területmértékig többlettámogatás nyújtható;

r) támogatásra az igénylő csak akkor jogosult, ha az összes nettó árbevételben az igénybevételre feljogosító tevékenységből és a mezőgazdasági termelésből származó nettó árbevétele eléri vagy meghaladja az ötven százalékot, amelyet a külön jogszabályban meghatározottak szerint kell számítani.

(2) A támogatás szempontjából beruházásnak minősül a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerinti beruházás. A mezőgazdasági alaptevékenységek beruházásainak támogatása folyósítása szempontjából beruházásnak kell tekinteni a pénzügyi lízinget az azzal kapcsolatos kamatok kivételével, valamint a szövetkezeti üzletrész vásárlására fordított összeget is.

(3) Amennyiben tevékenység folytatásához vehető igénybe támogatás, abban az esetben a tevékenység tartalmi meghatározása (TEÁOR) szerinti, termékek esetében a belföldi termékosztályozás (BTO) szerinti, illetőleg a Kereskedelmi Vámtarifának a támogatás igénybevételek időpontjában hatályos fogalmait kell irányadónak tekinteni.

(4) A támogatás csak az adószám vagy adóazonosító jel feltüntetésével vehető igénybe.

(5) A nem automatikusan, hanem pályázati úton vagy kérelemmel igényelhető támogatások esetében a támogatási igény elbírálója

a) támogatási szerződést köt a támogatottal, vagy támogatási okiratot ad ki, amely tartalmazza a támogatás összegét, igénybevételek feltételeit, a támogatott jogosultságait, valamint kötelezettségeit és a kötelezettségek megszegésével járó következményeket;

b) abban az esetben, ha megbízottja útján köt szerződést, a támogatásra való jogosultságról és a támogatás összegéről engedélyező iratot állít ki. A megbízott a támogatási szerződést az a) pont szerinti tartalommal a kifizetést engedélyező irat alapján kötheti meg.

(6) Amennyiben az állami adóhatóság (a továbbiakban: adóhatóság) által folyósított támogatások esetében a támogatás igénybevételek jogszabály más szerv igazolásához köti, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a támogatás a rendelet 1. számú melléklete szerint — az arra a miniszter által felhatalmazott szerv és az e célra rendszeresített számítógépes program által — kiállított igazolás alapján igényelhető az adóhatóságtól. Az igazolás kiállítása nem érinti az illetékes állami adóhatóságnak a támogatásra való jogosultság megállapításával kapcsolatos külön törvényben foglaltak szerinti jogát.

(7) Jogszabály a támogatási kérelem elbírálását

a) a támogatás igénybevevője támogatással érintett gazdasági tevékenységére — ideértve az üzemgazdasági adatokat is — vonatkozó adatok előzetes szolgáltatásához, illetőleg

b) előzetes nyilvántartásba vételhez kötheti. Ebben az esetben a támogatási kérelem benyújtása az adatok külön törvény szerinti kezeléséhez való hozzájárulásnak minősül.

9. §

(1) A támogatásban részesített cél megvalósításához — ha jogszabály eltérően nem rendelkezik — az igénylő más jogszabály alapján is vehet igénybe állami támogatást. Az igénylőnek a kérelem benyújtásával egyidejűleg nyilatkoznia kell arról, hogy a kérelemben megjelölt cél megvalósítására eddig milyen jogcímen és milyen összegű költségvetési támogatásban részesült.

(2) Amennyiben az igénylő a támogatásban részesített cél megvalósítása érdekében több jogszabály alapján vesz igénybe költségvetési támogatást és ennek következtében az állami támogatások együttes összege — figyelemmel az előírt saját forrásra — meghaladja a cél megvalósításához szükséges mértéket, az igénybe vett többlettámogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül.

(3) Az ugyanarra a célra különböző előírányzatok terhére igénybe vehető támogatások összehangolt felhasználásának biztosítása érdekében e rendeletet az Áhm. r.-ben foglaltakra is figyelemmel kell alkalmazni.

10. §

(1) A támogatási kérelem elbírálása magában foglalja a támogatásra való jogosultságnak, a támogatás összegének, a támogatás igénybevétele feltételeinek, mértékének, valamint a folyósítás feltételeinek meghatározását.

(2) A támogatási kérelmet a miniszter által rendeletben meghatározott közigazgatási szerv bírálja el.

(3) Pályázat alapján igénybe vehető támogatások esetében a pályázati feltételek teljesítése nem jelent jogosultságot a kérelemben megjelölt összegű költségvetési támogatás igénybevételére. A támogatás igénybevétele szempontjából a pályázatot támogatási kérelemnek kell tekinteni.

(4) A pályázat elbírálásának eredményéről a pályázót értesíteni kell. A támogatási kérelem elutasítása esetén az értesítésben meg kell jelölni az elutasítás okát. Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a pályázót a rendelet 2. számú melléklete szerinti módon kell a költségvetési támogatási kérelem elutasításáról értesíteni.

(5) A támogatási feltételek teljesítésének igénylőnél történő ellenőrzéséért, továbbá a jogtalanul igénybe vett támogatás visszafizetésének elrendeléséért felelős szervet a miniszter jogszabályban, illetve a pályázati felhívásban határozza meg. Amennyiben a támogatást nem az állami adóhatóság folyósítja, úgy e rendelkezést az adóhatóságra vonatkozóan csak külön megállapodás esetén lehet alkalmazni. A visszavont, de vissza nem fizetett jogtalanul igénybe vett állami támogatás behajtásáról a saját ellenőrzés keretében, illetve a visszavonó határozat kiadásának értesítése alapján, az állami adóhatóság köteles intézkedni.

11. §

(1) Az adóhatóságon keresztül folyósított támogatás igénybevételére — jogszabály eltérő rendelkezése hiányában — az Art. rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Amennyiben a támogatás pályázat alapján vehető igénybe, a pályázat elbírálására — az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény mellőzésével — törvény, kormányrendelet, miniszteri rendelet eltérő rendelkezése hiányában kizárólag az e rendeletben, valamint a támogatás mértékét és feltételeit tartalmazó külön jogszabályokban, illetve pályázati felhívásban foglaltakat kell alkalmazni.

(3) Aki — az adóhatóság által elbírált támogatás kivételével — a pályázat elbírálása során a 2. számú melléklet a) pontja szerinti értesítéssel nem ért egyet, a kérelem elbírálóján keresztül a minisztériumnál kifogást terjeszthet elő. A kifogás végleges jelleggel, további jogorvoslati lehetőség nélkül kerül elbírálásra. Jogszabálysértés megállapítása esetén a kifogást az azonos vagy hasonló pályázatoknál alkalmazott szempontok figyelembevételével kell elbírálni.

(4) A támogatási kérelem elbírálásáért díj fizetése nem írható elő.

(5) A jogszabály alapján kötelező be- és visszafizetések elrendelésére, végrehajtására — jogszabály eltérő rendelkezése hiányában — az államigazgatási eljárás szabályait kell alkalmazni. Amennyiben a támogatást szerződés vagy támogatási okirat alapján veszik igénybe, a szerződés megkötésénél, illetve támogatási okirat kiadásánál figyelembe kell venni az Áhm. r.-ben foglaltakat.

(6) A támogatás rendeltetéstől eltérő felhasználása — az Art. 32. §-ában foglaltak kivételével — jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül, és azt a visszafizetést elrendelő jogerős határozat alapján a jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő kamattal növelve kell visszafizetni. Indokolt esetben a miniszter részletfizetési kedvezményt adhat. A támogatás rendeltetéstől eltérő felhasználásnak minősül különösen, ha a jogosult a támogatás igénybevétele feltételeként jogszabályban vagy a támogatási szerződésben, illetve a támogatási okiratban meghatározottaktól eltér, a támogatás igénybevételét előírt és hiteles bizonylatokkal nem tudja alátámasztani, illetve a 9. § (2) bekezdése szerint igénybe vett többlettámogatás. A köztartozás — a tartozásról szóló értesítés kézhezvételétől számított hatvan napon belüli — kiegyenlítését követően a támogatás ismételt igényelhető. Nem minősül jogosulatlan igénybevételnek, amennyiben a megállapítás kizárólag az Art. 24. § (1) bekezdését érinti.

(7) A jogosulatlanul igénybe vett támogatás kétszeres mértékéig ugyanazon jogcímen ismételtelen nem vehet igénybe az 1. § (1) bekezdés hatálya alá tartozó támogatást az, aki a támogatási kérelem benyújtását megelőző tizenkettő hónapon belül jogosulatlanul vett igénybe támogatást. A tizenkettő hónap az adóhatóság jogosulatlan támogatást megállapító határozata jogerőre emelkedésének

napjától számít. Önbevallás esetén ennek összegét a támogatás igénybevevője saját maga számítja ki, egyéb esetben a támogatási kérelem elbírálója állapítja meg. E rendelkezést a (6) bekezdésben foglaltakkal együtt kell alkalmazni.

(8) A támogatási kérelmet csak a rendelet 3. számú melléklete szerinti nyilatkozat benyújtását követően lehet elbírálni. Pályázat alapján igénybe vehető támogatás esetén a pályázathoz, illetve a támogatási kérelemhez mellékelni kell a rendelet 4—5. számú mellékleteket, valamint Áhm. r. 8. b) számú melléklete szerinti adatlapot is.

(9) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a támogatást kizárólag hitelintézetnél nyitott számlára és banki átutalással lehet teljesíteni.

(10) A támogatás csak a jogszabályban vagy a pályázati felhívásban előírt és hiteles bizonylatok bemutatását követően folyósítható.

(11) A (7) bekezdés rendelkezéseit nem kell alkalmazni abban az esetben, ha az igénylő a jogosulatlanul igénybe vett támogatást járulékaival együtt önrevízió keretében már visszafizette.

(12) Fejlesztési támogatások esetében a támogatás jogosulatlan igénybevétele az Áhm. r. 88. § (1), (2) és (6) bekezdéseire is figyelemmel állapítható meg. A kedvezményezettnek fel nem róható ok(ka)t a miniszter külön rendeletben vagy a pályázati felhívásban határozza meg.

(13) A jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetésének elrendelése és behajtása ügyében az illetékes adóhatóság — saját vizsgálata, illetve a támogatás odaítélője kezdeményezése alapján — jár el.

12. §

(1) A támogatási kérelmek elbírálása — jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában — azok beérkezésének sorrendjében történik.

(2) A hiánypótlásra visszaadott kérelem beérkezési sorrendjét a hiánypótlás teljesítése határozza meg.

(3) A pályázati kérelmek elbírálásakor a pályázati felhívásban előzetesen meg nem hirdetett szempontok nem vehetők figyelembe.

13. §

(1) Amennyiben a támogatás elemi csapással összefüggésben vehető igénybe — jogszabály eltérő rendelkezése hiányában — a támogatásra való jogosultság szempontjából elemi csapással sújtottnak minősül az a mezőgaz-

dasági, erdőgazdasági, valamint halászati termelő, akinél (amelynél) a földadóról szóló, többször módosított 1991. évi LXXIX. törvény 7. §-a szerinti elemi csapás az abban foglalt mértékben és számítás szerint hozamkiesést okoz.

(2) A mezőgazdasági termelőnek az (1) bekezdésben foglaltakra vonatkozó számításait a területileg illetékes megyei (fővárosi) földművelésügyi hivatal (a továbbiakban: földművelésügyi hivatal) az erdőgazdálkodónak pedig a területileg illetékes erdészeti hatóság igazolja.

14. §

Nemzetközi megállapodás külön rendelkezése esetén a 2—13. §-okban foglalt egyes rendelkezéseket a külföldi segélyekből származó fedezet mellett meghirdetett pályázatok esetében is alkalmazni kell.

15. §

(1) A támogatás igénybevételére, elszámolására — jogszabály eltérő rendelkezése hiányában — a támogatási kérelem elbírálásakor érvényes rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) A támogatásra való jogosultságot vagy a támogatás visszafizetését érintő jogvita esetén a támogatási kérelem elbírálásakor hatályos jogszabályokat kell alkalmazni.

(3) Amennyiben a támogatást egy évet meghaladó idő alatt veszik igénybe — eltérő megállapodás hiányában — a támogatásnak csak a támogatási szerződésben vagy támogatási okiratban tárgyévve ütemezett összege vehető igénybe.

16. §

(1) A rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szóló 273/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet azzal, hogy a folyamatban lévő ügyekre 273/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet előírásait kell alkalmazni.

(3) Ugyanazon jogcímnek a 11. § (7) bekezdése alkalmazásában az a jogcím minősül, amelyre a jogtalan igénybevétele megállapításra került.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

I. számú melléklet a 215/2001. (XI. 17.) Korm. rendelethez

Kiállító:

Szerződés szám:

Engedély szám:

IGAZOLÁS

Költségvetési támogatás állami adóhatóságtól történő igénybevételéhez

Név:

Cím:

Adószám:

Adóazonosító jel:

Bankszámlaszám:

Gazdálkodási forma:

Regisztrációs szám:

Igazolom, hogy az egyes agrárgazdasági célok 200..... évi költségvetési támogatásokról szóló
.....rendelet § pontja alapján

jogcímre kötött számú szerződés/engedély szerint Ft támogatási
összegekről szóló, vállalt kötelezettségeinek eleget/részben eleget tett, és ez alapján fent nevezett részére előleg/részelszámolás/végelszámolás címén

..... Ft, azaz forint

átutalása teljesíthető.

....., 200

P. H.

.....
kiállító szerv vezetője

Ellenjegyezte:

.....
gazdasági vezető

2. számú melléklet a 215/2001. (XI. 17.) Korm. rendelethez

Értesítés költségvetési támogatási kérelem elutasításáról

Kiállító szerv megnevezése:

Ügyiratszám:

Név:

Cím: helység utca hsz.

Adószám:

Adóazonosító jel:

Értesítem, hogy a-án a FVM rendelet § bekezdésben meghatározott célra benyújtott pályázatát megvizsgáltam, és megállapítottam, hogy költségvetési támogatási kérelme nem teljesíthető.

INDOKOLÁS

(Részletes szöveges indoklás.)

a) A minisztérium területi szervei által kiadott értesítés esetén az értesítést a következő záradékkal kell ellátni:
„Amennyiben az értesítésben foglaltakkal nem ért egyet, az ellen az értesítés kézhezvételétől számított tizenöt napon belül jogszabálysértés vagy a pályázati felhívásban foglaltak megsértése esetén, a jogszabályhely egyidejű megjelenésével a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumhoz címezve, hivatalomnál kifogást terjeszthet elő.”

b) A minisztérium által kiadott értesítés esetén az értesítést a következő záradékkal kell ellátni:
„Költségvetési támogatási kérelmét saját hatáskörben, végleges jelleggel bíráltam el. Az értesítés ellen fellebbezésnek helye nincs.”

Dátum:

.....
a támogatási kérelem elbírálója

3. számú melléklet a 215/2001. (XI. 17.) Korm. rendelethez**Nyilatkozat
költségvetési támogatás igénybevételéhez**

Név (megnevezés):

Lakhely (székhely):

Postai cím, telefonszám:

Statistikai számjel:

Adószám:

Adóazonosító jel:

Társadalombiztosítási azonosító jel:

Társadalombiztosítási folyószámla száma:

Alulírott hozzájárulok ahhoz, hogy az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, a Vám- és Pénzügyőrség, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, az Országos Nyugdíjfolyósító Igazgatóság, illetve azok szervei, továbbá a Magyar Államkincstár az általam közölt adataimat felhasználják.

Dátum:

.....
aláírás4. számú melléklet a 215/2001. (XI. 17.) Korm. rendelethez**NYILATKOZAT
Pályázó (vállalkozás) adatai a pályázat benyújtásakor**

Teljes munkaidős létszám:

Saját tőke:

Nettó árbevétel:

Vállalkozás árbevétel:

Vállalkozás minősítése:

- mikro¹
- kis²
- közép³
- egyéb⁴

Dátum:

.....
aláírás

¹ Max. 0—10 főt foglalkoztat (ideértve az őstermelőket és a kistermelőket is).

² 11—50 főt foglalkoztat és max. 700 millió Ft/év a nettó árbevétele, vagy 500 millió Ft a mérlegfőösszege.

³ 51—250 főt foglalkoztat és max. 4000 millió Ft/év a nettó árbevétele, vagy 2700 millió a mérlegfőösszege.

⁴ Minden az 1—3. pontba nem tartozó vállalkozás.

A mezőgazdasági kistermelőnek (őstermelőnek) csak a teljes munkaidős létszámra, a mezőgazdasági őstermelői tevékenységével érintett vállalkozásának árbevételére, valamint a vállalkozás minősítésére vonatkozó adatokat kell kitöltenie.

5. számú mellékleta 215/2001. (XI. 17.) Korm. rendelethez**Nyilatkozat költségvetési támogatás igénybevételéhez**

Alulírott, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a kérelem benyújtásakor költségvetési támogatás jogosulatlan igénybevétele miatt jogerős határozattal megállapított köztartozással nem rendelkezem.

Dátum:

.....

aláírás

6. számú mellékleta 215/2001. (XI. 17.) Korm. rendelethez**Meghatározott kedvezményben részesülő támogatási jogcímek**

1. Az igényjogosult által megelőlegezett és számlával igazolt, utólagosan elszámolt támogatások jogcímei:

1. Agrárgazdasági beruházások támogatása
 a) mezőgazdasági gépek, technológiai berendezések vásárlásának támogatása,
 b) az új mezőgazdasági gép pénzügyi lízingelésének támogatása.

2. Az állattenyésztést segítő támogatások
 a) nőivarú állatállomány támogatása,
 b) a méhészet támogatása,
 c) baromfi szülőpár támogatása,
 d) tenyészbika, tenyészkan, tenyészkos és tenyészkecskebak beállításának támogatása,
 e) szarvasmarha, sertés, juh, kecske szaporítóanyag használat támogatása,
 f) szarvasmarha mesterséges megtermékenyítési területi felelősök támogatása,
 g) kanca mesterséges megtermékenyítésének támogatása,
 h) az egységes nyilvántartási és azonosítási rendszer (ENAR) támogatása,
 i) ló teljesítményvizsgálat támogatása,
 j) haltenyészanyag felhasználásának támogatása,
 k) tenyész növendék nyúl támogatása.

3. Biológiai alapok megőrzésének, fenntartásának, fejlesztésének támogatása

A biológiai alapok megőrzésével, fenntartásával, fejlesztésével összefüggő nemzetközi szakmai szervezetben a nemzeti képviselő támogatása.

4. Az ökológiai gazdálkodásra való áttérés támogatása
 Az ökológiai gazdálkodásra való áttérés támogatása.

5. Szaktanácsadás, a gazdálkodás eredményességét segítő ismeretátadás támogatása

- a) a szaktanácsadás díjának támogatása,
- b) erdészeti szakirányítás igénybevételének támogatása,
- c) gazdálkodás eredményességét segítő támogatás.

6. Termelői közösségek támogatása
 Termelői közösségek támogatása.

7. Biztosítási díjtámogatás

- a) a mező- és erdőgazdasági biztosítás díjának támogatása,
- b) nem biztosítható mezőgazdasági károk enyhítésére igénybe vehető támogatás.

8. Élelmiszer-biztonsági rendszer kidolgozásának és bevezetésének támogatása

Élelmiszer-biztonsági rendszer kidolgozásának és bevezetésének támogatása.

9. Állat-egészségügyi költségek támogatása

- a) állatorvosi és élelmiszer-higiéniai vizsgálatok költségtámogatása,
- b) az állati eredetű hulladék ártalmatlanításának költségtámogatása,
- c) állat-egészségügyi betegségek megelőzési költségeinek és állatgyógyszer-vásárlások támogatása,
- d) állatállomány betegség mentesítéséhez igényelhető támogatás.

10. Növények állat- és növény-egészségügyi vizsgálatának támogatása

- a) vetőmagtermesztés támogatása,
- b) kalászos gabonafélék, kukorica, takarmánykeverékek, liszt, dara, állat- és növény-egészségügyi vizsgálatok támogatása,
- c) szántóföldi, kertészeti és engedélyes faiskolai területek növény-egészségügyi vizsgálatának támogatása,
- d) erdészeti szaporítóanyag előállítás támogatása.

11. Élelmiszer minőségvizsgálat támogatása

- a) zöldség- és gyümölcsfajok minőségvizsgálatának támogatása,
- b) a gyógy- és fűszernövények minőségvizsgálatának támogatása.

12. Exporttámogatások

13. Piacra-jutási támogatások

Egyes termékek minőségi termelésének intervenciók támogatása.

14. Erdővédelmi és az erdőgazdálkodási tevékenység támogatása

Erdőkárok elhárításának támogatása.

15. Agrárinformatika, farm- és egyéb szakmai gyakorlatok támogatása

a) külföldi tapasztalatszerzés, farmgyakornokképzés támogatása,

b) az agrárinformatika támogatása.

II. Egyéb kedvezményben részesülő támogatási jogcímek:

a) földalapú növénytermelési támogatás,

b) az éven belüli lejáratú forgóeszközhitel kamattámogatása,

c) az éven túli lejáratú forgóeszközhitel kamattámogatása,

d) a reorganizációs program keretében nyújtott támogatások,

e) zöldség-, gyümölcstermelői értékesítő szervezetek (TÉSZ-ek) támogatása,

f) a termékek beszerzését, feldolgozását, értékesítését, szolgáltatást nyújtó szövetkezesek (új típusú szövetkezesek) támogatása,

g) öntözésfejlesztés támogatása,

h) fiatal agrárvállalkozók támogatása,

i) belvíz, árvíz megelőzésére fordítandó támogatások,

j) szabályozott légtérű tárolók (hűtőházak) létesítésének, felújításának támogatása.

7. számú melléklet

a 215/2001. (XI. 17.) Korm. rendelethez

Agrártámogatások

I. Az agrártermelést segítő támogatások

1. Földalapú növénytermelési támogatás

Meghatározott szántóföldi és kertészeti növények, gyep és halastó

Öntözővíz felhasználásának támogatása

Bioolaj-termelés támogatása két kísérleti üzem integrációjában

2. Biológiai alapok megőrzésének, fenntartásának és fejlesztésének támogatása

A növénytermesztés biológiai alapjainak, illetve növénynemesítésnek támogatása

Az állattenyésztés biológiai alapjainak támogatása

Anya- és növendékállat támogatása

Vemhes üsző állomány támogatása

Tenyézkoca-állomány minőségi cseréjének támogatása

Méhcsalád támogatása

Méhanya-beállítás támogatása

Baromfi szülőpár támogatás

Tenyézbika, -kan, -kos és -kecskek beállításának támogatása

Tenyézmén-vásárlás támogatása

Szarvasmarha, sertés, juh, kecske szaporítóanyag használat támogatása

Szarvasmarha mesterséges termékenyítési felelős hálózat működtetésének és az általuk gyűjtött adatok feldolgozásának támogatása

Kanca mesterséges termékenyítésének támogatása

Egységes nyilvántartási és azonosítási rendszer (ENAR) támogatása

Ló teljesítményvizsgálat támogatása

Haltenészanyag felhasználásnak támogatása

Tenyésznövendék-nyúl támogatása

3. Az agrárfinanszírozás támogatása

Éven belüli lejáratú hitel kamattámogatása

Az éven túli lejáratú hitel kamattámogatása

Az éven belüli lejáratú és az éven túli lejáratú hitelek után nyújtott kezességvállalás és beváltás

Az éven túli lejáratú hitelek után nyújtott költségvetési viszontgarancia

Reorganizációs program támogatása

4. Kibontakozási támogatás

5. Nemzeti Agrárkörnyezetvédelmi Program végrehajtásának támogatása

6. A szaktanácsadás és a gazdálkodás eredményességét segítő ismeretátadás támogatása

A szaktanácsadás díjának támogatása

Az erdészeti szakirányítás igénybevételének támogatása

Gazdálkodás eredményességét segítő ismeretátadás támogatása

7. A minisztérium által alapított kutató fejlesztő, illetve 100%-os állami tulajdonú, állami feladatokat ellátó társaságok támogatása

8. Egyes termékek beszerzését, értékesítését, szolgáltatást nyújtó szövetkezesek és egyéb gazdálkodói szervezetek támogatása

A szövetkezet, az erdőbirtokossági társulat, valamint egyéb, a gazdálkodói együttműködést segítő szervezetek megalakulásának támogatása

Zöldség-gyümölcs termelői, értékesítő szervezetek (TÉSZ-ek) támogatása

9. Termelői közösségek támogatása

10. A mezőőri őrszolgálat támogatása

11. A gazdálkodás kockázatát csökkentő támogatás

II. A piacra jutást elősegítő támogatások

1. Exporttámogatás

2. Agrárpiaci támogatás

Piaci zavar megelőzésére, illetve a piaci zavar megszüntetése érdekében alkalmazott intervenciók támogatás

Állami készletezés

Állami feldolgoztatás

Állami bértároltatás

Állami készletek értékesítése

Állati termékek (beleértve a vadhúst is) minőségi termelésének támogatása

Zöldség, gyümölcsfélék és szántóföldi növények minőségi termelésének támogatása

3. Egyéb piacra jutási támogatások

Közösségi agrármarketing támogatás

Központi és terméktanácsai informatika támogatása

Élelmiszer-biztonsági rendszer kidolgozásának és bevezetésének támogatása

Az étkezési tojás piaci helyzete stabilizálásának támogatása

Egyes állati eredetű hulladékok ártalmatlanításának támogatása

Az állat- és növény-egészségügyi, valamint a minőségellenőrzési vizsgálatok támogatása

Egyes élő halak piacra jutásának támogatása

A mangalica vágósertés értékesítésének támogatása

A termékminőség javítását ösztönző támogatások

III. Agrárgazdasági beruházások támogatása

1. Az egyes mező-, erdő-, vadgazdálkodási, illetve halászati rendeltetésű új építési beruházások megvalósításának, valamint a meglévő épületek, építmények technológiai korszerűsítéssel is járó átalakításának, értéknövelő felújításának támogatása

2. A zöldség-, gyümölcságazat beruházásainak támogatása

A szőlő, gyümölcsös és egyéb ültetvény telepítését szolgáló beruházások támogatása

3. Egyes élelmiszeripari beruházások támogatása

4. Műszaki fejlesztés, technológiafejlesztés, K+F eszközök beszerzésének és más beruházásoknak a támogatása, valamint a kutató/fejlesztő tevékenységet végző agrár-kutatóintézetek támogatása

5. Az agrárirányítási célokat szolgáló állami térképek készítésében részt vevő vállalkozások műszaki fejlesztésének támogatása

6. Tangazdaságok, tanüzemek, bemutató üzemek, valamint a szakképzés és szaktanácsadás szervezeti hátterének támogatása

7. Az új mezőgazdasági gépek, technológiai berendezések vásárlásának, pénzügyi lízingelésének támogatása

8. Mezőgazdasági gépek és technológiák vizsgálatának támogatása

9. Fiatal agrárvállalkozók, valamint pályakezdő fiatal agrárszakemberek alkalmazásának támogatása

IV. Öntözésfejlesztési és meliorációs beruházások támogatása

Öntözővíz-szolgáltató létesítmények építésének, a meglévő építmények technológiai korszerűsítéssel járó értéknövelő felújításának támogatása

Öntözési beruházások támogatása

V. Vízkár-elhárítási program megvalósításának támogatása

Vízkár-elhárítási létesítmények beruházási támogatása

Vízkár-elhárítási létesítmények fenntartási támogatása

VI. Az erdővédelem és az erdőgazdálkodási tevékenység támogatása

1. Az erdőtelepítés az erdőszerkezet-átalakítás és a fásítás támogatása

Az erdőtelepítés, az erdőszerkezet-átalakítás és a fásítás támogatása

Az erdő többcélú rendeltetése érvényesítésének támogatása

2. Az erdészeti közcélú feladatok ellátásának támogatása

3. Az erdei vasutak működtetésének támogatása

4. A jóléti és parkerdő fenntartás támogatása

5. Az erdőkárok elhárításának támogatása

VII. A termőföld minőségi védelmének, hasznosításának támogatása

1. A termőföld rendeltetészerű hasznosításra alkalmassá tételével összefüggő feladatok végrehajtásának támogatása

2. A termőföld mennyiségi és minőségi védelmével összefüggő kutatások támogatása

3. Az agrárgazdálkodással összefüggő távérzékelési feladatok támogatása

4. Birtok-összevonási célú termőföldvásárlás támogatása

5. A tulajdoni, használati viszonyok földvédelmi célú rendezéséhez szükséges ingatlan-nyilvántartási háttér megerősítésének támogatása

VIII. Állattenyésztési, tenyésztésszervezési feladatok támogatása

IX. Halgazdálkodási tevékenységek támogatása

X. Vadgazdálkodási tevékenységek támogatása

1. A vadászható állatfajok természetes állományának és azok élőhelye megőrzésének, védelmének támogatása

2. A vadászati kultúra és ismeretterjesztés, vadgazdálkodással, illetve a vad védelmével összefüggő kutatás és oktatás, valamint a különleges rendeltetésű vadászterületek vadállomány-fenntartásának támogatása

3. A vad védelmével, a vadgazdálkodással, a vadászattal összefüggő állami feladatok finanszírozása

4. Vadászati igazgatással kapcsolatos költségek finanszírozása

XI. Agrárgazdasági célok megvalósításához kapcsolódó feladatok támogatása

1. Külföldi tapasztalatszerzés, farmgyakornokképzés támogatása

2. Az agrárinformatika támogatása

3. A Magyarországon nem honos karantén károsítók elleni védekezés és a növény-egészségügyi járványelhárítás keretében elrendelt közérdekű védekezés költségeihez nyújtott támogatás

4. A szarvasmarha BSE megbetegedésekkel kapcsolatos megelőző és elhárító intézkedések támogatása

XII. A SAPARD program támogatása

XIII. Az agrárlogisztika támogatása

XIV. Családi gazdálkodó támogatása

8. számú melléklet

a 215/2001. (XI. 17.) Korm. rendelethez

Kamattámogatás mértékének meghatározása

I. A kamattámogatás mértékének meghatározása forint-hitel esetén

Alapadatok:

1. A hitel (kölcsön) összege és futamideje:

2. A hitel(kölcsön)-szerződés megkötésének időpontja:

3. A támogatás szempontjából figyelembe vehető jegybanki alapkamat (a továbbiakban: jegybanki alapkamat):

4. A kamattámogatás jogszabályban előírt mértéke:

A számítás menete:

1. A kamattámogatás szempontjából figyelembe vehető éves kamatteher

$$\frac{\text{hitel összege} \times \text{jegybanki alapkamat} \%}{100}$$

2. A kamattámogatás szempontjából figyelembe vehető, a futamidőre jutó kamatteher

$$\frac{\text{éves kamatteher}}{365} \times \text{futamidő napokban}$$

3. A futamidőre jutó kamattámogatás

$$\frac{\text{futamidőre jutó kamatteher}}{100} \times \text{támogatás mértéke} \%$$

4. A kamatterhelés időszakára jutó kamattámogatás

$$\frac{\text{futamidőre jutó kamattámogatás}}{\text{futamidő napokban}} \times \begin{matrix} \text{a hónap/negyedév} \\ \text{tényleges napjai-} \\ \text{nak száma} \end{matrix}$$

5. A számítás eredményeként kapott kamattámogatást száz forintra kerekítve kell igényelni.

II. A kamattámogatás mértékének meghatározása deviza-hitel esetén

Az egyéves lejáratra engedélyezett devizahitelek kamatköltségeiből a havonta/negyedévente igénybe vehető kamattámogatást az alábbiak szerint kell meghatározni:

1. A kamattámogatás igénylésekor érvényes MNB hivatalos devizaárfolyam (az érintett devizanemre vonatkozóan):

..... (Ft/devizanem)

2. A hitelintézet által kiterhelt kamat összege:

.....(devizában)

.....(forintban)

3. A kamattámogatás jogszabályban előírt mértéke: 25%.

4. A kamattámogatás mértéke:

$$\text{kamatköltség forintban} \times 0,25.$$

5. A számítás eredményeként kapott kamattámogatás összegét száz forintra kerekítve kell igényelni.

A Kormány
216/2001. (XI. 17.) Korm.
rendelete

a mezőgazdasági termelők agrártámogatás igénybevételével összefüggő adatszolgáltatásáról és nyilvántartásba vételéről szóló 236/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról

1. §

A mezőgazdasági termelők agrártámogatás igénybevételével összefüggő adatszolgáltatásról és nyilvántartásba vételéről szóló 236/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet mellékletének helyébe e rendelet 1. számú melléklete lép, valamint egy új 2. számú melléklettel egészül ki.

2. §

Ez a rendelet 2002. január 1-jén lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. számú melléklet a 216/2001. (XI. 17.) Korm. rendelethez

[1. számú melléklet a 236/1998. (XII. 30.) Korm. rendelethez]

Adatlap a mezőgazdasági termelő gazdasági tevékenységéről tárgyévben

Év:

A termelő (gazdálkodó) neve:				
Levelezési címe (székhely):				
Település (város, község):				
Utca, tér stb:				
Házszám:				
Irányítószám:				
Telefonszáma:-.....				
Adóazonosító jel:	□□□□□□□□□□			
Adószám:	□□□□□□□□□□-□□-□□□□			
Gazdálkodási forma:				
(1) jogi személyiségű gazdasági társaság, (2) nem jogi személyiségű gazdasági társaság, (3) szövetkezet, (4) főfoglalkozású egyéni vállalkozó, (5) nem főfoglalkozású egyéni vállalkozó, (6) főfoglalkozású őstermelő, (7) nem főfoglalkozású őstermelő, (8) családi gazdálkodó, (9) egyéb				
<i>(Kérjük a megfelelőit aláhúzni.)</i>				
Őstermelői igazolvány száma:	□□□□□□□□□□			
Egyéni vállalkozói igazolvány száma:	□□□□□□□□□□			
Családi gazdálkodó igazolványszáma:	□□□□□□□□□□			
Bankszámlaszám:	□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□□-□□□□□□□□□□			
Előző évi nettó árbevétel:	□□□□	millió	□□□□	ezer Ft
ebből mezőgazdasági tevékenység nettó árbevétele:	□□□□	millió	□□□□	ezer Ft
Év közben alakult vállalkozásoknál:				
Tárgyév tervezett nettó árbevétel:	□□□□	millió	□□□□	ezer Ft
ebből mezőgazdasági tevékenység nettó árbevétele:	□□□□	millió	□□□□	ezer Ft
Termelő (gazdálkodó) által munkaviszony keretében foglalkoztatottak száma tárgyév január 1-jén:	□□□□		fő	

A terület megoszlása művelési ágak szerint
(Tárgyév január 1-jei állapot)

1. tábla

Kód	Művelési ág	A használatban lévő terület (ha)	Ebből bérelt (ha)
A	B	C	D
1010	Szántó		
1020	ebből 17 AK alatti		
1030	Gyümölcs		
1040	ebből termő		
1050	Szőlő		
1060	ebből termő		
1070	Rét		
1080	Legelő		
1090	Erdő		
1100	Nádas		
1110	Halastó		
1120	Művelés alól kivett		
1200	Összes terület		

A szántóterület megoszlása a főbb mezőgazdasági termékek szerint tárgyévben
(Őszi vetésű növények esetén az előző évben vetett)

2. tábla

Kód	Termék megnevezése	Terület (ha)	A várt termésátlag (t/ha)
A	B	C	D
2010	Búza (durumbúza nélkül)		
2020	Durumbúza		
2030	Rozs		
2040	Őszi árpa		
2050	Tavaszi árpa		
2060	Zab		
2070	Triticale		
2075	Rizs		
2080	Kukorica (hibrid vetőmag nélkül)		
2090	Hibrid kukorica vetőmag		
2100	Silókukorica		
2110	Cukorrépa		
2120	Repce		
2130	Napraforgó		
2140	Szója		
2145	Szárzaborsó		
2150	Lucerna		
2160	Vöröshere		
2170	Burgonya		

Kód	Termék megnevezése	Terület (ha)	A várt termésátlag (t/ha)
A	B	C	D
2175	Dohány		
2180	Szántóföldi zöldség		
2200	Egyéb növények		
2300	<i>Mindösszesen:</i>		
2310	Szántóterület növekedése a folyó év január 1-jei állapothoz képest		
2320	Szántóterület csökkenése a folyó év január 1-jei állapothoz képest		

Az 1. tábla 1010 sor C oszlopában szereplő adat egyezzen meg a következő értékek egyikével:

- a 2. tábla 2300 sor C oszlopa mínusz a 2. tábla 2310 sor C oszlopa, vagy
- a 2. tábla 2300 sor C oszlopa plusz a 2. tábla 2320 sor C oszlopa.

Állatlétszám fajonkénti megoszlása

(Tárgyév január 1-jei állapot)

(Napos és növendék baromfiak esetében a tárgyév várható átlagos állománya)

3. tábla

Kódszám	Szarvasmarha-állomány		db
3010	1 évesnél fiatalabb	borjú vágásra	
3020		egyéb	hímivarú
3030			nőivarú
3040	1 és 2 éves	hímivarú	
3050		nőivarú	vágásra (vágóüsző)
3060			egyéb
3070	2 éves és idősebb	hímivarú	
3080		üsző	vágásra (vágóüsző)
3090			egyéb (előhasi üsző)
3100		tehén	tejhasznú
3110			egyéb
3200	Összesen (3010-től 3110-ig)		

4. tábla

Kódszám	Sertésállomány		db
3210	Malac, 20 kg alatt		
3220	Süldő, 20—50 kg-ig		
3230	Hízósertés	51—79 kg	
3240		80—109 kg	
3250		110 kg és több	
3260	Koca	előhasi koca	
3270		egyéb vemhes koca	
3280		üres koca	
3290		szűz kocasüldő	
3300	Tenyészkan		

3310	Összesen (3210-től 3300-ig)	
------	-----------------------------	--

5. tábla

Kódszám	Ló	db
3410	Csikó átminősítésig	
3420	Kanca	
3430	Tenyézmén	
3440	Egyéb mén	
3450	Herélt	
3500	Összesen (3410-től 3450-ig)	

6. tábla

Kódszám	Juh	db
3510	Bárány	választásig
3520		1 évesig
3530	Anyajuh	
3540	Anyajuhból tejhasznú	
3550	Tenyézkos	
3560	Egyéb juh	
3600	Összesen (3510+3520+3530+3550+3560)	

Egyéb állatállomány

7. tábla

Kódszám	Liba	db
3610	Napos és növendék*	
3620	Tojó	
3630	Gúnár	
3640	Egyéb**	
3700	Összesen (3610-től 3640-ig)	

8. tábla

Kódszám	Gyöngyös	db
3710	Napos és növendék*	
3720	Tojó	
3730	Kakas	
3740	Egyéb**	
3800	Összesen (3710-től 3740-ig)	

9. tábla

Kódszám	Kacsa	db
3810	Napos és növendék*	
3820	Tojó	
3830	Gácsér	
3840	Egyéb**	
3900	Összesen (3810-től 3840-ig)	

10. tábla

Kódszám	Pulyka	db
3910	Napos és növendék*	
3920	Tojó	
3930	Kakas	
3940	Egyéb**	
4000	Összesen (3910-től 3940-ig)	

11. tábla

Kódszám	Tyúk	db
4010	Napos és növendék*	
4020	Tojó	
4030	Tojóból	étkezési tojást termelő
4040		keltetési tenyésztő tojást termelő
4050	Kakas	
4060	Egyéb**	
4100	Összesen (4010+4020+4050+4060)	

12. tábla

Kódszám	Egyéb állatfajok	db
4110	Kecske összesen	
4120	Ebből anyakecske	
4130	Házinyúl összesen	
4140	Ebből anyanyúl	
4150	Vágógalamb	
4160	Tenyésztett prémes állatok	
4170	Méhcsaládok száma	
4300	Technikai összesen (4110—4170-ig)	

* 3 hónaposnál fiatalabb.

** 3 hónaposnál idősebb.

* 3 hónaposnál fiatalabb.

** 3 hónaposnál idősebb.

Rendelkezésre álló férőhelyek

13. tábla

Kódszám	Állatfaj	Férőhely db
4510	Szarvasmarha	tejhasznú
4520		hízó
4530		egyéb
4540	Sertés	hízó
4550		egyéb
4560	Ló	
4570	Juh	
4580	Kecske	
4590	Baromfi	broiler
4600		vízi
4610		egyéb
4700	Technikai összesen (4510—4610)	

Rendelkezésre álló saját tulajdonú gépek

14. tábla

Kódszám	Gépek	db
4810	Erőgép	40 KW-ig
4820		41—80 KW-ig
4830		80 KW felett
4840	Betakarítógép	gabonakombájn 10kg/sec alatt
4850		gabonakombájn 10kg/sec felett
4860		burgonya
4870		cukorrépa
4880		szálastakarmány
4890	Munkagép	talaj-előkészítő
4900		vetőgép
4910		növényvédelmi
4920		öntöző
4930		trágyaszóró
5000	Technikai összesen (4810—4930)	

15. tábla

Az alábbiakban feltett kérdésekre a családi gazdálkodók (családi gazdálkodói igazolvánnyal rendelkezők), illetve a főfoglalkozású őstermelők és a főfoglalkozású egyéni vállalkozók válaszoljanak:

1. A családi gazdálkodó, főfoglalkozású egyéni vállalkozó, főfoglalkozású őstermelő születési éve:

2. A családi gazdálkodó, főfoglalkozású egyéni vállalkozó, főfoglalkozású őstermelő legmagasabb iskolai végzettsége:*

a) 8 általánosnál kevesebb, e) nem mezőgazdasági jellegű középfokú,
b) 8 általános, f) mezőgazdasági jellegű felsőfokú,
c) szakmunkásképző, g) nem mezőgazdasági jellegű felsőfokú,
d) mezőgazdasági jellegű középfokú

3. Családtagjai közül hányan dolgoznak évente:

5—25 munkanapot:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	fő
101—200 munkanapot:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	fő

26—100 munkanapot:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	fő
200-nál több munkanapot:	<input type="text"/>	<input type="text"/>	fő

4. A közös háztartásban élők jövedelmének hány százaléka származik mezőgazdasági tevékenységből:*

a) 0—25, b) 26—50, c) 51—75, d) 76 fölött.

5. A mezőgazdasági munkák hány százalékát végzik saját (családi) munkaerővel, illetve hány százalékát végeztetik szolgáltatás illetve bér munka igénybevételével:

Saját munka részesedése: %
Szolgáltatás, illetve bér munka részesedése: %
Összesen: %

6. Állandó alkalmazottak száma fő

7. A jövőben a mezőgazdasági tevékenysége méretét, illetve mértékét:*
a) növelni kívánja,	c) csökkenteni kívánja,
b) szinten tartani kívánja,	d) megszüntetni kívánja.
8. Amennyiben esetleg abbahagyja a gazdálkodást, családtagjai azt folytatják-e:*
a) folytatni fogják,	d) valószínűleg megszüntetik,
b) valószínűleg folytatni fogják,	e) nem tudja megítélni.
c) megszüntetik,	

Nyilatkozat: Ezen adatlap kitöltésével hozzájárulok az abban foglalt adatok kezeléséhez.

Kelt:

.....
mezőgazdasági termelő (gazdálkodó)
alírása

Falugazdász ellenjegyzése:

.....
falugazdász

* Kérjük a kitöltés során a megfelelőt aláhúzni!

2. számú melléklet a 216/2001. (XI. 17.) Korm. rendelethez

[2. számú melléklet a 236/1998. (XII. 30.) Korm. rendelethez]

Nyilatkozat

Név (megnevezés):
Lakhely (székhely):
Postai cím, telefonszám:
Statisztikai számjel:
Adószám:
Adóazonosító jel:

Alulírott, a személyes adatok védelméről és közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében hozzájárulok ahhoz, hogy a lakóhelyem (székhelyem) szerinti megyei (fővárosi) földművelésügyi hivatal, illetve az Állami Erdészeti Szolgálat területileg illetékes igazgatósága a földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 184/1999. (XII. 13.) Korm. rendelet alapján kiállított (és a székhelyű Területi Földhivatalhoz benyújtott) földhasználati lapban foglalt — az általam közölt — adataimat felhasználja.

....., 2001.

.....
mezőgazdasági termelő
alírása

A Miniszterelnök rendeletei

A Miniszterelnök 3/2001. (XI. 17.) ME rendelete

a miniszterelnök és a miniszterek helyettesítési
rendjéről szóló 1/1998. (VII. 10.) ME rendelet
módosításáról

1. §

A miniszterelnök és a miniszterek helyettesítési rendjéről szóló 1/1998. (VII. 10.) ME rendelet 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § A miniszterelnököt — a miniszterelnök eltérő rendelkezése hiányában — a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter helyettesíti.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány tagjainak rendeletei

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 93/2001. (XI. 17.) FVM rendelete

az almatermelők földalapú támogatásáról

A Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: TV) 109. §-ának (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel az agrártámogatások igénybevételének általános feltételeiről szóló 273/1997. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 7. számú mellékletének I. 1. pontjára, a pénzügyminiszterrel egyetértésben a következőket rendelem el:

1. §

(1) 2001. évben a kelet-magyarországi almatermelők földalapú támogatásáról szóló 64/2001. (X. 5.) FVM rendelet hatálya alá nem tartozó termő almaültetvények után az almatermelők (a továbbiakban: igénylő) — összesen

legfeljebb egymilliárd forint összegben — földalapú növénytermesztési támogatás (a továbbiakban: támogatás) igénybevételére jogosultak.

(2) Almaültetvény e rendelet értelmében kizárólag almafajtából, azonos sor- és tőtávolsággal telepített, megművelt termőterület.

2. §

(1) E jogcímen az a termelő részesülhet támogatásban, aki a mezőgazdasági termelők agrártámogatás igénybevételével összefüggő adatszolgáltatásáról és nyilvántartásba vételéről szóló 236/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet szerint adatszolgáltatási kötelezettségét és a földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 184/1999. (XII. 13.) Korm. rendelet előírásait az igénylés benyújtásáig teljesítette.

(2) Azoknak a termelőknek, akiknek legalább 500 négyzetméter összefüggő belterületi ingatlanon lévő almaültetvényük van, és támogatás iránti kérelmet nyújtanak be, az (1) bekezdés szerinti feltételeknek nem kell eleget tenniük.

3. §

(1) A támogatás igénybevételének további feltétele, hogy az igénylő

a) csak arra a termő almaültetvényre — új ültetvényre csak a termőre fordult ültetvényre, amelyet az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet illetékes körzeti felügyelője igazol — nyújthat be igényt, amely a teljes vegetációs időszakban a tulajdonában van, vagy amelyre a vegetációs időszak alatt haszonbérleti szerződést kötött;

b) ha őstermelő, rendelkezzen érvényesített őstermelői igazolvánnyal és a tárgyévre érvényes értékesítési betétlappal.

(2) A támogatásra benyújtott igénylésnél figyelembe vehető területnagyságot — egy négyzetméteres pontossággal számolva — önálló helyrajzi számú területenként (táblánként), illetve földrészletenként (alrészletenként) kell megadni.

(3) A 2. § (2) bekezdés szerinti igénylőnek a támogatás igénylésénél figyelembe vehető területi nagyságot a 2. számú melléklet kiállításával a falugazdász igazolja.

4. §

(1) A támogatás iránti kérelmet az igénylő az 1. számú melléklet szerinti igénylőlappal 2001. november 30-ig nyújthatja be a lakóhelye/telephelye szerinti megyei földművelésügyi hivatalhoz. A borítékra rá kell írni „Földalapú támogatás a 2001. évi termő almaültetvényre”.

(2) Amennyiben az igénylő nem felel meg az előírt feltételeknek (többek között hiányos kitöltés, adatközlés), a kérelmet a megyei földművelésügyi hivatal elutasítja.

5. §

A megyei földművelésügyi hivatalok a beérkezett és elfogadott igénylések alapján összesítik a támogatható területeket, és ennek összesítőjét írásban 2001. december 5-ig beérkezőleg megküldik a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Agrárrendtartási Hivatalának (a továbbiakban: ARH). A beérkezett adatok alapján az ARH meghatározza az egy négyzetméter termő almaültetvényre jutó támogatás mértékét, melynek összege azonban négyzetméterenként a 8,00 forintot nem haladhatja meg. A támogatás egy négyzetméter területre eső összegéről szóló döntést az ARH írásban megküldi a megyei földművelésügyi hivataloknak 2001. december 6-ig.

6. §

(1) A megyei földművelésügyi hivatal az igénylő jogosultságáról és az igényelhető támogatás összegéről — a kerekítés általános szabályai szerint — igazolást állít ki 2001. december 10-ig.

(2) A támogatási jogosultságról szóló igazolás alapján az igénylő a támogatást 2001. december 10-től igényelheti az illetékes adóhatóságtól.

(3) A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium a megyei földművelésügyi hivatalokon keresztül szűrőpróbaszerűen ellenőrzi a 3. § (3) bekezdése szerint megállapított területnagyságot. Ha a kiállított igazolás 5%-kal eltér a földméréssel megállapított területnagyságtól, a támogatás jogosulatlanul minősül. Az utóellenőrzés során felmerült költségeket — figyelemmel a Korm. r. 1. § (7) bekezdésére — az 1. § (1) bekezdésében meghatározott keretösszegeből kell biztosítani, legfeljebb 20 millió forint összeghatárig.

7. §

A támogatást a 10032000-01905623 számú APEH Földalapú növénytermesztési támogatás folyósítási számláról kell teljesíteni. A jogosulatlanul igénybe vett támogatást ugyanerre a számlára kell visszafizetni.

8. §

Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Dr. Vonza András s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

1. számú melléklet a 93/2001. (XI. 17.) FVM rendelethez

Földalapú növénytermesztési támogatási igénylőlap

Igénylő neve:

Lakcíme (telephelye):

Nyilvántartási (regisztrációs) száma:*

Adószám:

Használatában lévő termő almaültetvény területe

Település Összes terület m ²	Hrsz.	Tulajdonában	Bérleményben	Belterületi, legalább 500 m ² összefüggő almaültetvény
		lévő terület, m ²		

Dátum:

.....
igénylő aláírása

Igényelhető támogatás (Ft):**

Dátum:

Megyei Földművelésügyi Hivatal

P. H.

.....
aláírás

Megjegyzés:

A *-gal megjelölt részt a 93/2001. (XI. 17.) FVM rendelet 2. § (2) bekezdése szerinti igénylőnek csak akkor kell kitöltenie, ha rendelkezik ilyen számmal.
A **-gal jelölt adatokat az illetékes megyei földművelésügyi hivatal tölti ki.

2. számú melléklet a 93/2001. (XI. 17.) FVM rendelethez

Igazolás

Igazolom, hogy a fenti számú rendelet szerint földalapú növénytermesztési támogatásrajogosult.....
..... (lakcím, telephely) a rendelet 1. számú mellékletében megadott m²
termő belterületi almaültetvényvel rendelkezik.

Dátum:

P. H.

.....
illetékes falugazdász
aláírás

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 94/2001. (XI. 17.) FVM rendelete

a fajtatiszta ebek tenyésztési szabályairól szóló
64/1998. (XII. 31.) FVM rendelet módosításáról

Az állattenyésztésről szóló — az 1996. évi CXXX. törvénnyel módosított — 1993. évi CXIV. törvény 49. §-a (1) bekezdésének a) 7—8. pontjaiban kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A fajtatiszta ebek tenyésztési szabályairól szóló 64/1998. (XII. 31.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 16. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Testület megbízásának lejártja után feladatait a 3. § 2. pontjában meghatározott feladatok ellátására létrejött — kérelem alapján a miniszter által kijelölt — elismert tenyésztő szervezetek szövetsége látja el. A kijelölés iránti kérelmet a minisztériumba kell benyújtani, e rendelet hatálybalépését követő 30 napon belül.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, egyidejűleg az R. 5. §-a (2) bekezdésének e) pontja hatályát veszti.

Dr. Vonza András s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 43/2001. (XI. 17.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Belváros-Lipótváros, Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló, nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló 14/1995. (VI. 23.) számú rendelete 18. §-a alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság ugyanezen rendelet 17. § (1) bekezdése, 19. § (5) bekezdése, 29. §-a, III. fejezete (20—24. §-ok), 30. § (2) és (3) bekezdései, valamint a 31. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a Belváros-Lipótváros, Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló, nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérleti díjáról szóló 519/1995. (VI. 23.) számú határozata törvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

4. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az indítványozó a módosított indítványában a Belváros-Lipótváros, Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló, nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló 14/1995. (VI. 23.) számú rendelete (a továbbiakban: Ör.) egyes rendelkezései alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri.

Az indítványozó szerint az Ör. 17. § (1) bekezdése sérti a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ltv.) 16. § (3) bekezdését és a 18. § (1) bekezdését, mert ezek a törvényi előírások nem teszik lehetővé az Ör. 17. § (1) bekezdésében felsorolt okok (a helyiség átalakítása, lebontása stb.) alapján a helyiségbérleti szerződés megszüntetését.

Az Ör. 18. §-a azért alkotmánysértő — állítja az indítványozó —, mert törvényi felhatalmazás hiányában a helyiségbérlet a szerződés megkötésének, módosításának feltételeként előírt óvadék megfizetésére önkormányzati rendeletben nem kötelezhető.

Az Ör. 19. § (5) bekezdése [az indítványozó tévesen a (3) bekezdést jelölte meg] ellentétes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 198. § (1) bekezdésével és az Ltv. 2. § (1) bekezdésével, amelyek szerint a szerződő felekre kötelezettséget csak megkötött szerződés róhat, ezáltal — véli az indítványozó — a szerződés megkötése előtt fizetési kötelezettséget az Ör. nem írhat elő.

Az indítványozó alkotmányellenesnek tartja az Ör. III. fejezetét, és ebből kiemeli a 22. § (1) bekezdését. Álláspontja szerint alkotmányellenesek azok az Ör. előírások, amelyek a bérleti jog ellenértékének megállapítására vonatkoznak. Úgy véli, hogy az önkormányzat olyan szolgáltatást (ellenszolgáltatást) köt ki, amit a bérleti szerződés megkötése előtt nem tehet meg, bérleti jog hiányában pedig a bérleti jognak nem lehet értéke.

Az Ör. 29. §-a kapcsán az indítványozó azt állítja, hogy ez a rendelkezés sérti az Ltv. 29. § (6) bekezdését, ugyanis csere esetén a másik helyiség bérbeadására és a pénzbeli térítésre vonatkozó önkormányzati szabályok eltérnek a

csere alkalmával a törvény szerint alkalmazható előírásoktól.

Az indítványozó szerint az Ltv. 71. §-a nem ad felhatalmazást arra, hogy a bérbeadó a bérlő elhelyezésére vonatkozó kötelezettségének teljesítése esetén a cserehelyiség biztosítása helyett pénzbeli térítés megfizetésére is ajánlatot tegyen, ezért az Ör. 30. § (2) és (3) bekezdései, valamint a 31. §-a magasabb szintű jogszabályba ütközik, így alkotmánysértő.

2. Az indítványozó a Belváros-Lipótváros, Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzat tulajdonában álló, nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérleti díjáról szóló 519/1995. (VI. 23.) számú határozata (a továbbiakban: Határozat) törvényellenességének megállapítását is kéri.

Az indítványozó szerint a határozat sérti a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 46. § (1) bekezdését és a 47. § (2) bekezdését, mert az önkormányzat határozatot e törvényi előírások szerint csak az általa irányított szervek feladatainak, saját működésének és terveinek meghatározása érdekében alkothat. E határozat előkészítése pedig csak a saját szervezeti és működési szabályzata alapján történhet meg.

3. Az indítványozó szerint az Ör. kifogásolt előírásai, valamint a Határozat magasabb szintű jogszabályokba ütköznek, sértik az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, ezért kéri azok megsemmisítését.

II.

Az indítvánnyal érintett jogszabályi rendelkezések:

1. Alkotmány:

„44/A. (2) A helyi képviselő-testület feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal.”

2. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.):

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkothat.”

3. Jat:

„10. § Az önkormányzat rendeletet ad ki

a) törvény, törvényerejű rendelet felhatalmazása alapján a helyi, területi sajátosságoknak megfelelő részletes szabályok megállapítására;

b) magasabb szintű jogszabályban nem rendezett társadalmi viszonyok rendezésére.”

„46. § (1) Az Országgyűlés, a Kormány, a kormánybizottságok, az önkormányzatok szervei határozatban szabá-

lyozzák az általuk irányított szervek feladatait, a saját működésüket, és állapítják meg a feladatkörükbe tartozó terveket.”

„47. § (2) Az önkormányzat és az önkormányzat szervei határozatának előkészítésére vonatkozó szabályokat az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata állapítja meg.”

4. Ptk.:

„198. § (1) A szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás kövételére.”

„685. § E törvény alkalmazásában

a) jogszabály: a törvény, a kormányrendelet, továbbá a törvény felhatalmazása alapján, annak keretei között az önkormányzati rendelet; a 19. § (1) bekezdésének c) pontja, a 29. § (3) bekezdése, a 200. § (2) bekezdése, a 209/B. § (6) bekezdése, a 231. § (3) bekezdése, a 301. § (4) bekezdése, a 434. § (3)—(4) bekezdése, az 523. § (2) bekezdése és az 528. § (3) bekezdése tekintetében viszont valamennyi jogszabály;”

5. Ltv.:

„2. § (1) A lakásbérleti jogviszonyt (a továbbiakban: lakásbérleti jog) a bérbeadó és a bérlő szerződése határozott vagy határozatlan időre, illetőleg feltétel bekövetkezéséig hozza létre.”

„3. § (1) A helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra (a továbbiakban: önkormányzati lakás) a tulajdonos önkormányzat — e törvény keretei között alkotott — rendeletében (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni. Az önkormányzati rendeletben meg kell határozni az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának feltételeit.”

„16. § (3) A bérlő köteles tűrni az épület karbantartásával, felújításával, helyreállításával, átalakításával, bővítésével és korszerűsítésével kapcsolatos, valamint a bérbeadót és más bérlőt terhelő egyéb munkák elvégzését, ha ezek nem eredményezik a lakás megsemmisülését.”

„18. § (1) Ha az épület karbantartásával, felújításával, helyreállításával, átalakításával, bővítésével kapcsolatos munkák csak a bérlő átmeneti kiköltöztetése esetén végezhetőek el, a lakásbérleti jogviszony a munkák elvégzésének időtartamára szünetel. A szünetelést és annak időtartamát a bérbeadó és a bérlő megállapodása, vita esetén a bíróság állapítja meg.”

„19. § (1) Önkormányzati lakás esetén, ahol a törvény a bérbeadó és a bérlő jogai és kötelezettségei vonatkozásában a felek megállapodására utal, annak tartalmát a bérbeadó tekintetében önkormányzati rendelet határozza meg.”

„29. § (6) Ha a bérbeadó a lakáscsere szerződéshez történő hozzájárulását e törvény rendelkezései vagy a joggal való visszaélés folytán nem tagadhatja meg, a csere következtében létrejövő új bérleti szerződés feltételeit sem állapíthatja meg terheesebben a cserével megszűnő bérleti szer-

ződés feltételeinél, kivéve, ha ehhez a csere folytán bérleti jogot szerző hozzájárul.”

„36. § (1) A nem lakás céljára szolgáló helyiség (a továbbiakban: helyiség) bérletének létrejöttére, a felek jogaira és kötelezettségeire, valamint a bérlet megszűnésére a lakásbérlet szabályait — e törvény Második részében foglalt eltérésekkel — megfelelően kell alkalmazni.

(2) Az önkormányzat tulajdonában lévő helyiség (a továbbiakban: önkormányzati helyiség) bérbeadásának és a bérbeadó hozzájárulásának a feltételeit — az önkormányzati lakásokra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával — önkormányzati rendelet határozza meg. Az önkormányzati helyiség bérleti díjának mértékét nem kell önkormányzati rendeletben meghatározni.”

„71. § (1) A bérlő a lakás- és helyiségbérleti szerződés felmondással történő megszűnése esetén igényt tarthat a befizetett lakásépítési hozzájárulásra, használatbavételi díjra, illetve igénybevételi díjra (a továbbiakban együtt: használatbavételi díj), kivéve, ha a bérbeadónak cserelakást (cserehelyiséget) kell felajánlania.

(2) A bérlő részére a törvény alapján kifizetett használatbavételi díjnak megfelelő összeg megtérítése attól a szervtől igényelhető, amelyet a bérlő által befizetett díj jogszabály alapján megilletett.

(3) A bérbeadó a használatbavételi díjat a felmondási határidőt követő nyolc napon belül köteles a bérlőnek megfizetni.

(4) A bérbeadó a használatbavételi díjat visszatarthatja, ha a bérlő a lakást, illetőleg a helyiséget a felmondásban meghatározott időpontban nem megfelelő állapotban adja vissza.”

6. Ör.:

„15. § A határozatlan időre szóló — a rendelet hatálybalépése napján már fennálló — szerződés a bérlőnek 1996. június 30-áig benyújtott írásbeli kezdeményezésére határozott időtartamra szóló szerződésre módosítható. A határozott idő tartama harminc évnél hosszabb nem lehet. Ha a bérlő igényli, harminc évnél rövidebb időtartamban is meg lehet állapodni.”

„17. § (1) A 15. § (1) bekezdésében megjelölt megállapodás megkötésének feltétele az is, hogy a felek a bérleti szerződésben kössék ki a szerződés határozott idő lejártá előtti megszűnését abban az esetben, ha az Önkormányzat a helyiséget nem önkormányzati tulajdon esetén kisajátíthatná, illetve, ha az Önkormányzat a helyiség (a helyiséget érintő épületrész) átalakítására, lebontására jogerős és végrehajtható hatósági engedélyt kapott, illetve, ha jogszabály alapján kell kiürítve átadnia a helyiség tulajdonjogát.”

„18. § (1) A bérbeadó a helyiség bérleti díjának mértékére a Kt. határozata alapján tehet ajánlatot. A bérbeadó által nyújtott külön szolgáltatások díját a bérleti díjon felül kell igényelni. A bérleti díjat a vagyonkezelőhöz kell befizetni.

(2) A bérlő a szerződés megkötésekor és a rendeletben meghatározott esetekben a Kt. határozata alapján igényel-

hető teljes bérleti díj három havi összegének megfelelő óvadékot köteles fizetni. Ha az óvadék bármilyen nagyságú összege a bérlőnek felróható okból a bérbeadó által felhasználásra kerül — a bérbeadó értesítése alapján, az általa meghatározott határidőben — az óvadékot ki kell egészíteni. Ha e kötelezettségét a bérlő nem teljesíti, a szerződést a Tv.-ben meghatározott eljárás keretében fel kell mondani. Ezt a szerződés módosításakor ki kell kötni.

(3) Az óvadék a bérlőre háruló kötelezettségek bérbeadó által történő teljesítésének költségeit fedezi. Az óvadékból a bérbeadó követelése akkor elégíthető ki, ha a bérlő a helyiség karbantartásával, helyreállításával kapcsolatos vagy a szerződésben vállalt egyéb kötelezettségét (pl. közüzemi költségek megfizetését) írásbeli felhívás ellenére sem teljesíti és azt helyette a bérbeadó végzi el, továbbá ha a bérleti díjat nem a szerződés feltételei szerint fizeti meg.

(4) Az óvadék megfizetése a szerződés megkötésének, módosításának (kiegészítésének) a feltétele. Az óvadékot az Önkormányzathoz kell megfizetni.

(5) A szerződés megszűnésekor — a helyiség visszaadását követő 15 napon belül — a fel nem használt óvadékot vissza kell fizetni. A bérlő kamatot nem igényelhet.”

„19. § (5) A szerződést akkor lehet megkötni, módosítani (kiegészíteni), ha a bérlő a rendeletben, illetve a bérbeadó jogszabályon alapuló döntésében foglalt fizetési kötelezettségét az Önkormányzattal (vagyonkezelővel) szemben teljesítette és azt hitelt érdemlően igazolta. Ha a szerződés megkötésének, módosításának (kiegészítésének) bármilyen akadálya van, a vagyonkezelő köteles haladéktalanul írásban jelezni a Polgármesteri Hivatalnak. Ha a bérlő felhívás ellenére sem írja alá a szerződést (módosítást, kiegészítést), azt a bérbevételi, illetve a szerződés módosítására vonatkozó jognyilatkozata visszavonásának kell tekinteni. Erre a figyelmét írásban fel kell hívni.”

„29. § (1) A szerződés közös megegyezéssel történő megszűnéséről és másik helyiség bérbeadásáról a Bizottság dönt.

(2) A másik helyiség bérbeadása során az e rendelet hatálybalépése után történő bérbeadásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(3) Ha a szerződés megszüntetésével érintett és a bérbeadó helyiség értéke között különbség van, az (1) bekezdés szerinti megállapodás feltétele, hogy a bérlő a javára fennálló értékkülönböt az Önkormányzatnak megfizesse.

(4) Ha az értékkülönböt a bérbeadó javára áll fenn, azt az Önkormányzat a bérlőnek megtéríti.

(5) Az értékkülönböt a birtokbaadás napján kell megfizetni.”

„30. § (2) A rendelet hatálybalépése után kötött szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetése esetén a bérleti jog ellenértékéért az Önkormányzatnak fizetett összeg arányos része téríthető meg a bérlőnek. Határozatlan idejű szerződés esetén az arányos rész számításához harminc évet kell figyelembe venni.

(3) A (2) bekezdés szerinti, a bérlőnek járó arányos részt úgy kell megállapítani, hogy a bérlő által fizetett ellenér-

tékből le kell vonni az azokra a hónapokra jutó összeget, amikor a szerződés fennállt.”

„31. § (1) A Polgármester a bérlő (jogszerű használó) elhelyezésére vonatkozó kötelezettség esetén, cserehelyiség biztosítása helyett pénzbeli térítés megfizetésére is ajánlatot tehet a bérlőnek.”

III.

Az indítvány részben megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján elsőként azt vizsgálta, hogy a helyi önkormányzat rendelkezik-e hatáskörrel arra, hogy a helyiségbérleti viszonyok szabályozása során rendeletben a bérbeadás előfeltételeként óvadékfizetési kötelezettséget állapítson meg.

A helyi önkormányzatok jogalkotási hatáskörének terjedelmét az Alkotmány, illetőleg az Ötv. határozza meg. A képviselő-testület rendeletalkotási jogköréről az Alkotmány 44/A. § (1) bekezdésének *a*) pontja, valamint (2) bekezdése rendelkezik. A 44/A. § (1) bekezdés *a*) pontja a helyi önkormányzat alapjogai között, a képviselő-testület hatásköröként szabályozza, hogy az önkormányzati ügyekben a képviselő-testület önállóan igazgat és szabályoz. A 44/A. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a képviselő-testület feladatkörében rendeletet alkot, amely nem lehet ellentétes magasabb szintű jogszabállyal.

Az Ötv. 16. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására alkothat önkormányzati rendeletet.

A lakásbérleti- és helyiségbérleti jogviszony törvény által szabályozott társadalmi viszony, ezért a helyi önkormányzat csak a törvény felhatalmazása alapján rendelkezik e tárgykörben szabályozási jogkörrel. A lakásbérleti és helyiségbérleti viszonyok szabályozására a Ptk., illetőleg az Ltv. ad jogalkotási felhatalmazást a helyi önkormányzatnak. Az Ltv. több tárgykörben is szabályozási jogkörrel ruhazza fel a helyi önkormányzatot.

A lakásbérleti jogviszonyról a Ptk. 434. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy annak létrejöttére, a felek jogaira és kötelezettségeire, továbbá a lakásbérlet megszűnésére vonatkozó szabályokat külön törvény tartalmazza. Ugyanezen § (4) bekezdése kimondja, hogy jogszabály — a (2) bekezdésben említett törvény keretei között — a lakásbérlet létrejöttének, megszűnésének, a lakásbérleti jog folytatásának, a lakások elidegenítésének további feltételeit is megállapíthatja.

Azt, hogy a Ptk. alkalmazásában milyen szintű jogszabályokat kell jogszabály alatt érteni a Ptk. 685. § *a*) pontja szabályozza.

E rendelkezés alapján az idézett 434. § (4) bekezdésének alkalmazása szempontjából jogszabálynak minősül az önkormányzati rendelet is.

A Ptk. e rendelkezéseit figyelembe véve a lakásbérleti viszonyok szabályozásának joga csak a lakásbérletet szabályozó külön törvény keretei között illeti meg az önkormányzatokat. Ez a külön törvény az Ltv., amely 3. §-ának (1) bekezdésében meghatározza, hogy mely lakások bérletére vonatkozó szabályok megállapítására rendelkezik a helyi önkormányzat rendeletalkotási hatáskörrel. Az Ltv. ezen előírása kimondja, hogy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő lakásra a tulajdonos önkormányzat — e törvény keretei között alkotott — rendeletében meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni.

Az Ltv. 36. § (1) bekezdését is figyelembe véve, a helyi önkormányzat a tulajdonában lévő lakások bérletére vonatkozó szabályozásra rendelkezik felhatalmazással, és e szabályozási jogkörét csak az Ltv. keretei között gyakorolhatja.

Mivel az Ltv. az óvadék intézményét a lakások és a helyiségek tekintetében nem szabályozza, e felhatalmazás hiányában nem illeti meg az óvadékfizetési kötelezettség szabályozásának joga az önkormányzatot.

Az Alkotmánybíróság a 3/1999. (III. 24.) AB határozatában lakásbérleti jogviszonyt szabályzó önkormányzati rendelet hasonló tartalmú rendelkezéseinek vizsgálata kapcsán megállapította, hogy „törvényi felhatalmazás hiányában az önkormányzat a bérleti jogviszonylétrejöttének feltételeként óvadék megfizetésének kötelezettségét rendeletében jogszerűen nem írhatja elő.” (ABH 1999, 375., 378.)

Ugyanígy foglalt állást az Alkotmánybíróság a 10/2000. (III. 21.) AB határozatában, amikor megállapította, hogy az óvadékfizetési kötelezettség szabályozása törvényi felhatalmazás hiányában nem illeti meg az önkormányzat képviselő-testületét. (ABH 2000, 405., 408.)

Az Alkotmánybíróság mindezek figyelembevételével megállapította, hogy az Ör. óvadéokra vonatkozó rendelkezéseinek meghatározása során a képviselő-testület túllépte jogalkotó hatáskörének kereteit, ezért az Ör.-nek az óvadéokra vonatkozó rendelkezéseit (18. §) megsemmisítette, mert a kifogásolt rendelkezés sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését.

2. Az Alkotmánybíróság az Ör. kifogásolt további előírásainak alkotmányossági vizsgálatát is elvégezte és az indítványt az alábbiakban kifejtésre kerülő indokok alapján e részeiben megalapozatlannak találta.

2.1. Az Ör. 17. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bérleti szerződés határozott időre történő módosításakor a megállapodásba kell foglalni, hogy a bérleti szerződés a határozott idő lejárta előtt akkor is megszűnik, ha a helyiség átalakítására, lebontására sor kerül. Az indítványozó szerint e rendelkezés ellentétben áll az Ltv. 16. § (3) bekezdésének és a 18. § (1) bekezdésének előírásával.

Az Ltv. 16. § (3) bekezdése szerint a bérlő köteles túrni az épület karbantartásával, felújításával, átalakításával stb. kapcsolatos munkák elvégzését, ha ezek nem eredményezik a lakás megsemmisülését. Az Ltv. 18. § (1) bekezdése szerint pedig, ha a fenti munkák csak a bérlő átmeneti kiköltöztetésével végezhetőek el a lakásbérleti jogviszony a munkák elvégzésének időtartamára szünetel.

A helyiségbérlet külön szabályai körében az Ltv. 36. § (1) bekezdése kimondja, hogy a lakásbérlet szabályait a nem lakás céljára szolgáló helyiség bérletének létrejöttére, a felek jogaira és kötelezettségeire, valamint a bérlet megszűnésére a törvény 36—44. §-aiban foglalt eltérésekkel kell megfelelően alkalmazni. Az Ltv. ezen eltérő rendelkezései között a 27. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a helyiség átadásával, rendeltetésszerű használatával, karbantartásával, felújításával, továbbá a szerződés megszűnésekor a helyiség visszaadásával kapcsolatban a bérbeadó és a bérlő jogaira és kötelezettségeire a felek megállapodása az irányadó.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az Ltv. eltérő szabályokat tartalmaz a lakás, illetőleg a helyiségek karbantartásával, felújításával, átalakításával stb. összefüggésben a bérleti szerződés határozott idejűvé történő módosítására. Amíg a lakásbérlet esetében a törvény — a bérlő átmeneti kiköltöztetése esetére — a munkák elvégzésének időtartamára a lakásbérleti jogviszony szüneteltetéséről rendelkezik, addig a helyiségbérlet tekintetében a bérbeadó és a bérlő jogaira, kötelezettségeire a felek megállapodását tekinti irányadónak.

Minthogy az Ör. 17. § (1) bekezdése kifejezetten az önkormányzat tulajdonában álló helyiségek, nem pedig a lakások bérleti jogviszonyára vonatkozóan tartalmaz előírást, e rendelkezés az Ltv. 16. § (3) bekezdésébe és a 18. § (1) bekezdésébe nem ütközik, ezért az Alkotmánybíróság az indítványnak e részét elutasította.

2.2. Az Ör. 19. § (5) bekezdése arról rendelkezik, hogy a helyiségbérleti szerződést akkor lehet megkötni, illetve módosítani, ha a bérlő az önkormányzati rendeletben, illetve a bérbeadó más jogszabályban foglalt fizetési kötelezettségét az önkormányzattal szemben teljesítette, és azt hitelt érdemlően igazolta.

A Ptk. 198. § (1) bekezdése szerint a szerződésből keletkező kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére. A lakásbérlet szabályai között az Ltv. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a lakásbérleti jogviszonyt a bérbeadó és a bérlő szerződése hozza létre.

Az Ör. kifogásolt előírása nem a helyiségbérleti szerződés jogviszony tartalmára, a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozó rendelkezést tartalmaz, hanem a bérleti szerződés létrehozásának előfeltételét szabályozza. Ez az előírás nem a Ptk. 198. § (1) bekezdése szerinti szerződésből eredő fizetési kötelezettséget jelent, vagyis nem a szolgáltatás ellenértékének a szerződés megkötése előtti kifizetését rendeli el, hanem a helyiségbérleti szerződés megkötésének az önkormányzati rendeletben megjelölt szükséges előfeltételét állapítja meg. Minthogy az önkormányzat tulajdonában lévő helyiség bérbeadásának a feltételeit az Ltv. 36. § (2) bekezdése szerint önkormányzati rendelet határozza meg, az Ör. 19. § (5) bekezdése tehát törvényi felhatalmazáson alapul.

Az Alkotmánybíróság a kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy az Ör. kifogásolt rendelkezése, valamint a Ptk. 198. § (1) bekezdésének és az Ltv. 2. § (1) bekezdésé-

nek rendelkezései között közvetlen összefüggés nincs, magasabb szintű jogszabályokba az önkormányzati rendelkezés nem ütközik, ezért az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését sem sérti, emiatt az Alkotmánybíróság az indítványnak ezt a részét is elutasította.

2.3. Az Ör. III. fejezete (20—44. §-ok) a helyiségbérleti jog ellenértékének megállapításával, a bérleti jog ellenértéke összegének az önkormányzat számára történő megfizetésével összefüggő szabályokat tartalmazza. Az indítványozó szerint az önkormányzati rendelet a bérleti jog ellenértékére nem tartalmazhat rendelkezést, így a 22. § (1) bekezdése a helyiség bérbeadása esetén a képviselő-testület bizottságát nem hatalmazhatja fel a bérleti jog ellenértékének kedvezményes (a helyiség értékének 30—50% -áig terjedő mértékű) megállapítására. Hivatkozik az indítványozó az 5/1995. (II. 22.) AB határozatra, mely szerint önkormányzat a lakásbérleti jogviszony feltételeként a lakás-használatbavételi díj megfizetésének kötelezettségét nem írhatja elő. (ABH 1995, 444.)

Téves az indítványozónak a lakás-használatbavételi díj fizetése, valamint a helyiségbérleti jog ellenértékének önkormányzati rendeleti szabályozása közötti érvelése, amely szerint a kettő értelmezése, alkalmazása csak azonosan történhet.

Az Alkotmánybíróság a nem lakás céljára szolgáló helyiségeket a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatban az önkormányzati tulajdon olyan tárgyaiként említette, amelyekkel az önkormányzat szabadon vállalkozhat. (ABH 1993, 387, 388.) Az Ltv. az önkormányzat tulajdonában lévő helyiség-vagyon piaci forgalmát kifejezetten lehetővé teszi, a feltételek megállapítását pedig az önkormányzati rendeletalkotás hatáskörébe utalja.

Ennek megfelelően a bérleti jog szabályozása, ezen belül a bérleti jog ellenértékének meghatározása a vállalkozói vagyoni körbe tartozó helyiség tekintetében, magasabb jogszabályba nem ütközik.

Az Alkotmánybíróság a 10/1996. (II. 23.) AB határozatban hasonló tárgykörben folytatott vizsgálata során már megállapította, hogy nem ellentétes a törvényi előírással, ha az önkormányzat rendeletben, un. megszerzési alaplíj befizetését írja elő a helyiségbérleti jogviszony esetére. (ABH 1996, 232—233.) Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör. III. fejezetét támadó indítványt elutasította.

2.4. Az Ör. 29. §-a arra az esetre tartalmaz rendelkezést, hogy a helyiségbérleti szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetése, majd pedig másik helyiség bérbeadása során miképpen kell elszámolni a szerződés megszüntetésével érintett és a bérbe adandó helyiség értéke közötti különbséget. E § (3) bekezdése szerint a bérlő javára fennálló értékkülönbötet a másik (új) szerződés megkötésekor a bérlő az önkormányzat javára köteles megfizetni. A fizetés teljesítése előfeltétele annak, hogy a képviselő-testület bizottsága a bérlővel az új szerződést megkösse. E § (4) bekezdése pedig arról szól, hogy — az előbbi ellenpárjaként — a bérbeadó javára szóló értékkülönbötet az önkormányzat téríti meg a bérlőnek.

A fentiekben bemutatottaktól eltérő a tartalma az Ltv. 29. § (6) bekezdésének. E szerint ugyanis a lakás (helyiség) cseréjekor a szerződéshez kapcsolódóan előírt bérbeadói hozzájárulás nem tagadható meg, továbbá a csere következtében létrejövő új bérleti szerződés feltételei nem állapíthatók meg terhebben (kivéve, ha a csere folytán bérleti jogot szerző ehhez hozzájárul), mint amilyenek a cserevel megszűnő bérleti szerződés feltételei voltak.

Amíg tehát az Ör. kifogásolt szabálya arra az esetre vonatkozik, amikor a bérlő az egyik helyiség bérlete helyett egy másik helyiség bérletére köt szerződést, addig az Ltv. hivatkozott szabálya arra az esetre, amikor a bérlő helyett a helyébe lépő új bérlő (cserepartner) köt helyiségbérleti szerződést a bérbeadóval. Az előbbi esetben tehát a bérlő személye változatlan és a bérlemény tárgya változik, az utóbbi esetben a bérlő személye változik és a bérlemény marad változatlan.

Miután az Ör. 29. §-a más tárgyú szabályozást tartalmaz, mint az Ltv. 29. § (6) bekezdése, az indítványban megjelölt törvényi tilalom (a csereszerződés feltételei nem lehetnek terhebbek az új bérlőre a korábbi szerződés feltételeinél) az Ör. kifogásolt rendelkezésére nem vonatkoztatható. Az Alkotmánybíróság ennél fogva megállapította, hogy az Ör. 29. §-a nem ütközik az Ltv. 29. § (6) bekezdésébe, így nem ellentétes az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésével, ezért az indítványnak ezt a részét is elutasította.

2.5. Az Ltv. 71. § kimondja, hogy a bérlő igényt tarthat a befizetett lakásépítési hozzájárulásra, használatbavételi díjra, illetve igénybevételi díjra, ha a lakás, illetve a helyiségbérleti szerződés felmondásával szűnik meg kivéve, ha a bérbeadónak cserehelyiséget (csere helyiséget) kell felajánlania. Az indítványozó az Ör. 30. § (2) és (3) bekezdései és a 31. §-a megsemmisítését kezdeményezve azzal érvel, hogy az Ör. 31. § (1) bekezdése túlterjeszkedik az Ltv. 71. § (1) bekezdés utolsó fordulatóban foglaltakon. Az Ör. ugyanis lehetővé teszi, hogy a polgármester a bérlő részére cserehelyiség biztosítása helyett pénzbeli térítés megfizetésére is ajánlatot tehet.

Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Ör.-nek ez a kifogásolt szabálya nem zárja ki a bérbeadónak azt a törvényi kötelezettségét, hogy a helyiségbérleti szerződés felmondással történő megszűnése esetén a bérbeadónak a cserehelyiséget felajánlja.

Az Ör. 31. § (3) bekezdése a polgármester köteleességévé teszi a bérlő számára a cserehelyiség biztosítását, emellett azonban a 31. § (1) bekezdése arra is felhatalmazza a polgármestert, hogy a cserehelyiségre jogosult bérlőnek pénzbeli térítés megfizetésére is ajánlatot tegyen. Az Ör. tehát a bérlő, nem pedig a polgármester számára biztosít választási lehetőséget. Az ajánlattétel elfogadása azonban a bérlőnek nem kötelessége, hanem az ajánlat elutasítása esetén a bérlőnek — összhangban a törvény előírásával — a bérbeadó, az Ör. szerint ténylegesen a cserehelyiséget biztosítja.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Ör. kifogásolt előírásai az Ltv. 71. §-ának rendelkezéseit nem sértik, így nem alkotmányellenesek, ezért az Alkotmánybíróság az indítványnak ezt a részét is elutasította.

3. Az indítványozó a Határozat alkotmányellenességét arra alapozza, hogy annak előkészítése a Jat. 46. § (1) és 47. § (2) bekezdése szerint csak az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata alapján történhet meg. Mint-hogy pedig — fejt ki az indítványozó az eredeti indítványában — az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatának elfogadása a Határozat meghozatala után történt meg, az eljárás törvénysértő, mert nem vehette figyelembe a Szabályzat előírását.

Az Ötv. 98. § (2) bekezdés *a*) pontja szerint a közigazgatási hivatal vezetője látja el a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését. Az Ötv. 98. § (3) bekezdése *a*) és *b*) pontjai értelmében a közigazgatási hivatal vezetője törvényességi jogkörében vizsgálja, hogy a helyi önkormányzat szervezete, működése, döntéshozatali eljárása, döntései (rendelete, határozata) megfelelnek e jogszabályoknak és kezdeményezheti a törvénysértő határozat bírósági felülvizsgálatát.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Határozat meghozatalával kapcsolatos eljárás törvényellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt benyújtott indítványt visszautasította, mert annak elbírálására hatáskörrel nem rendelkezik.

4. A határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 41. §-ának rendelkezésén alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
előadó alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva* s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 433/B/1996.

Az Alkotmánybíróság 44/2001. (XI. 17.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a köztisztasággal és a települési szilárd és folyékony hulladékkal összefüggő tevékenységről, a szervezett köztisztasági köz-

szolgáltatás kötelező igénybevételéről szóló 45/1995. (XI. 1.) Kr. számú rendelet 2. számú melléklete 1. és 2. pontjai alkotmányellenesek, ezért azokat 2002. március 1-jei hatállyal megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának Általános Helyettese vizsgálatot folytatott a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a köztisztasággal és a települési szilárd és folyékony hulladékkal összefüggő tevékenységről, a szervezett köztisztasági közszolgáltatás kötelező igénybevételéről szóló 45/1995. (XI. 1.) Kr. számú rendelete (a továbbiakban: Kr.) érvényesülésével kapcsolatban. A vizsgálat alkotmányos jogokkal kapcsolatos visszasságot feltáró jelentéssel zárult, javaslatot tett a Kr. módosítására, amelyet az önkormányzat elutasított. Ezt követően az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának Általános Helyettese az Alkotmánybíróságnál az önkormányzati rendelet alkotmányellenességének utólagos vizsgálatát kérte.

Az indítványozó kérelmének kiegészítésében utal arra, hogy a Kr. 16. § (2) bekezdéséhez kapcsolódó 2. számú melléklet 1. és 2. pontjaiban foglaltak az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütköznek, mert sértik a hulladék-gazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.) 25. §-át, továbbá a települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól szóló 242/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 7. § (2) bekezdés *a*) pontjában foglalt előírásokat. A Kr. kifogásolt előírásai ugyanis a Korm. r. 7. § (2) bekezdésében foglaltakkal ellentétben a lakossági szilárd hulladékszállítás és ártalmatlanítás havi díját szobánként, míg az üdülőingatlan-tulajdonosok esetében pedig e közszolgáltatási tevékenység éves díját telkenként állapítják meg.

Az indítványozó kéri a sérelmezett előírások alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

II.

Az indítvánnyal érintett jogszabályok:

1. Alkotmány:

„44/A. § (2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.):

„8. § (1) A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: (...) a köztisztaság és településtisztaság biztosítása;”

„16. § (1) A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

3. Hgt.:

„25. § (1) A közszolgáltatás díját az elvégzett közszolgáltatással arányosan,

a) a közszolgáltatás jellegét,

b) a kezelt hulladék mennyiségét és minőségét,

c) a közszolgáltatást működtető szolgáltató hatékony működéséhez szükséges folyamatos ráfordításaihoz és a működés fejleszthető fenntartásához szükséges költségeket — beleértve a szolgáltatás megkezdését megelőzően felmerülő, a szolgáltatás ellátásához szükséges beruházások költségeit —, külön-külön meghatározva a szállítás és begyűjtés, illetve az ártalmatlanítás költségeit; utóbbi esetben a díjat, a kezelő létesítmény bezárását és lerakó esetén a bezárást követő utógondozás és harminc évig történő monitorozás költségeit külön jogszabályban meghatározott módon figyelembe véve kell meghatározni.

(2) Az üdülőingatlan tulajdonosok esetében a közszolgáltatás díját, az (1) bekezdésben foglalt figyelembevételével, tekintettel a település jellegére, az állandó lakóingatlan tulajdonosára meghatározott díjjal arányosan kell megállapítani.”

4. Korm. r.:

„7. § (2) Az egységnyi díjtételek a következők:

a) települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás esetén a gyűjtődényzet egyszeri ürítési díja, illetve az elszállításra átvett hulladék tömeg vagy térfogat szerint meghatározott díja;”

5. Kr.:

„16. § (2) A szolgáltatási díjakat a 2. számú melléklet tartalmazza.”

„2. számú melléklet

1. Lakossági szilárd hulladékszállítás, ártalmatlanítás 235 Ft/szoba/hó

2. Lakosság üdülőterületi hulladékszállítás, ártalmatlanítás (Alcsi hobby) 4816 Ft/telek/év”

III.

Az indítvány megalapozott.

1. A helyi önkormányzatok rendeletalkotási hatáskörét egyrészt az Alkotmány, másrészt az Ötv. szabályozza. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint a helyi képviselő-

testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Az Ötv. 16. § (1) bekezdése értelmében a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá a törvény felhatalmazása alapján annak végrehajtására alkot rendeletet.

Az Ötv. 8. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat feladata a településtisztaság biztosítása. A Hgt. 23. § f) pontja felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy önkormányzati rendeletben állapítsa meg az elvégzett szolgáltatás alapján a tulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettséget, az alkalmazható díj legmagasabb mértékét, megfizetésének rendjét, az esetleges kedvezményeket vagy a szolgáltatás ingyenességét.

A Kr. törvényi felhatalmazás alapján, a törvényi rendelkezések végrehajtására tartalmaz előírásokat Szolnok Megyei Jogú Város illetékességi területén az elvégzett szolgáltatás alapján az ingatlan tulajdonost terhelő díjfizetési kötelezettségre, és a díj megfizetése rendjének meghatározására.

A Hgt. 25. § (1) bekezdése szerint a hulladékkezelési közszolgáltatás díját az elvégzett közszolgáltatással arányosan a közszolgáltatás jellegét, a kezelt hulladék mennyiségét és minőségét, a közszolgáltatást működtető szolgáltató hatékony működéséhez szükséges folyamatos ráfordításaihoz és a működés fejleszthető fenntartásához szükséges költségeket alapul véve a külön jogszabályban meghatározottak szerint kell megállapítani. A Korm. r. 7. § (1) bekezdése szerint a közszolgáltatási díj megállapítása az egységnyi díjtételek meghatározásával történik. Ugyanezen § (2) bekezdése értelmében pedig a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatás esetén az egységnyi díjtétel a gyűjtődényzet egyszeri ürítési díja, illetve az elszállításra átvett hulladék tömeg vagy térfogat szerint meghatározott díj.

Mivel a Kr. a lakossági szilárd hulladék szállítás és ártalmatlanítás díját szobánkénti fix havi összeg előírásával állapította meg, ezért ez a kifogásolt rendelkezés a Korm. r. 7. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt díjmegállapítástól eltérő rendelkezést tartalmaz, így sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében foglaltakat. Ezért az Alkotmánybíróság a Kr. 2. számú melléklete 1. pontjának előírását megsemmisítette.

2. Hgt. 25. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az üdülőingatlanok esetében a közszolgáltatás díját az (1) bekezdésben foglalt figyelembevételével, tekintettel a település jellegére, az állandó lakóingatlan tulajdonosára megállapított díjjal arányosan kell megállapítani.

Ezzel szemben a Kr. kifogásolt mellékletének 2. pontja az üdülőterületi hulladékszállítás és ártalmatlanítás díját évi azonos összeg meghatározásával telkenként állapítja meg, nem veszi figyelembe a Hgt. 25. § (1) bekezdésében

meghatározott szempontokat, így különösen a kezelt hulladék mennyiségét.

Mivel a Kr. 2. számú mellékletének 2. pontjában szereplő díjmegállapítási előírás ellentétes a Hgt. 25. § (2) bekezdésében megállapított díjmegállapítási rendelkezéssel, így sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, ezért az Alkotmánybíróság ezt a rendelkezést is megsemmisítette.

3. Az Alkotmánybíróság az indítványban kifogásolt előírások megsemmisítésének határnapját úgy állapította meg, hogy az önkormányzatnak kellő idő álljon rendelkezésére a megsemmisített rendelkezések alkotmányos keretek között történő módosítására.

A határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-a előírásán alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 776/B/1999.

Az Alkotmánybíróság 45/2001. (XI. 17.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogi iránymutatás alkotmányosságának utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője által a takarmánygabona szükséglet megvásárlásának támogatásáról szóló 35/2000. (VII. 6.) FVM rendelet értelmezésére 2000. augusztus 17-én kibocsátott, a megyei földművelésügyi hivataloknak címzett leirat kiadása alkotmányellenes, ahhoz joghatás nem fűződik, annak semmiféle jogi kötelező ereje nincsen.

Az Alkotmánybíróság határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó annak megállapítását kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium főosztályvezetőjének a takarmánygabona szükséglet megvásárlásának támogatásáról szóló 35/2000. (VII. 6.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) értelmezésére 2000. augusztus 17-én kiadott, a megyei földművelésügyi hivataloknak címzett leirata (a továbbiakban: leirat) alkotmányellenes, mivel sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését. Álláspontja szerint a leirat „annak ellenére, hogy nem kötelező érvényű, alkalmas volt arra, hogy a címzettek kötelező előírásként kövessék az abban foglaltakat és elutasítsák az olyan pályázatokat, ahol a kamattámogatást tárolási támogatás nélkül akarták igénybe venni azok a termelők, akik rendelkeznek tároló kapacitással. Az olyan jogi iránymutatás, amelyet nem az arra jogosult bocsát ki, továbbá ellentétes azzal a rendelettel, amelynek az alkalmazására kibocsátották, a jogállamiság követelményével összeegyeztethetetlen”.

Az Alkotmánybíróság az indítványt véleményezésre megküldte a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszternek.

II.

Az Alkotmány vizsgált rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) vizsgált rendelkezései:

„III. fejezet

Az állami irányítás egyéb jogi eszközei

Határozat

46. § (1) Az Országgyűlés, a Kormány, a kormánybizottságok, az önkormányzatok és az önkormányzatok szervei határozatban szabályozzák az általuk irányított szervek feladatait, a saját működésüket, és állapítják meg a feladatkörükbe tartozó terveket.

(2) E rendelkezés nem érinti az (1) bekezdésben felsorolt szerveknek az egyedi határozat meghozatalára vonatkozó jogát.

47. § (1) Az Országgyűlés, a Kormány és a kormánybizottságok határozatainak előkészítésére vonatkozó szabályokat e szervek állapítják meg.

(2) Az önkormányzat és az önkormányzat szervei határozatának előkészítésére vonatkozó szabályokat az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata állapítja meg.

48. § (1) Az Országgyűlés és a Kormány elrendelheti egyes határozatainak a Magyar Közlönyben való közzétételét.

(2) Az önkormányzatok és az önkormányzat szervei határozataikat a hivatalos lapjukban, illetőleg a helyben szokásos módon tehetik közzé.

Utasítás

49. § (1) A miniszter és az országos hatáskörű szerv vezetője jogszabályban meghatározott irányítási jogkörében a közvetlen irányítása alá tartozó szervek tevékenységét szabályozó utasítást adhat ki.

(2) A külkereskedelmi tevékenység, valamint a honvédelmi kötelezettség körében közvetlen irányítás alá tartozó szervnek kell tekinteni azt a gazdálkodó szervezetet is, amelynek a külön törvény szerint utasítás adható.

(3)''

„Jogi iránymutatás

53. § Az Országgyűlés és a Kormány iránylevet bocsát ki, amelyben általános érvényű célokat, programokat határoz meg, illetőleg állást foglal az állami és a társadalmi élet fontos kérdéseiben. Ez az iránylev a Magyar Közlönyben közzétehető.

54. § Az Országgyűlés és a Kormány a jogszabályokat elvi állásfoglalásban értelmezheti. Ezt a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

55. § (1) A miniszter és az országos hatáskörű szerv vezetője iránylevet és tájékoztatót adhat ki.

(2) Az iránylev ajánlást ad a jogszabály végrehajtásának fő irányára és módszerére.

(3) A tájékoztató olyan tény és adatot közöl, amelyet a jogszabály végrehajtásáért felelős szervnek a feladata teljesítéséhez ismernie kell.

(4) Az iránylev és a tájékoztató az azt kiadó szerv hivatalos lapjában közzétehető.

56. § (1) Az Országgyűlés és a Kormány jogi iránymutatásainak előkészítésére az általuk alkotott jogszabályok előkészítésének a szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(2) A miniszter és az országos hatáskörű szerv vezetője jogi iránymutatásának előzetes véleményezésére a miniszteri rendelet előkészítésére vonatkozó rendelkezések az irányadók.''

Az R. vizsgált rendelkezései:

„1. § (1) A kalászos gabona (búza, árpa, rozs, zab, tritica), valamint a szemes cirok és a kukorica takarmány-szükséglet megvásárlásának elősegítésére — az e rendelet mellékletében meghirdetett pályázat alapján — támogatást vehetnek igénybe az állattartó (baromfi, sertés, szarvasmarha, juh, egyéb állatfajok) termelők és integrátorok. A támogatás mértéke az igénybe vett hitel után a hitelszerződés megkötésekor érvényes jegybanki alapkamatra vonatkozva százszázalékos kamattámogatás és a megvásárolt

takarmány közraktári tárolásához tizenöt forint/tonna/hét tárolási támogatást vehetnek igénybe.''

„Melléklet a 35/2000. (VII. 6.) FVM rendelethez''

„3. Általános feltételek

A pályázóknak maximum 12 havi gabona takarmány-szükségletük pénzintézettől, illetve közraktártól felvett, legfeljebb egyéves lejáratú hitel segítségével, kizárólag gabonatermelőtől történt vásárlást kell igazolniuk a támogatás igénybevételehez. [...]

A támogatás elnyerésének további feltétele, hogy a takarmánygabona szükségletet a pályázó 2000. július 1. és 2000. december 31-e között vásárolja meg.''

„6. A támogatás rendje, módja és mértéke

Vissza nem térítendő kamat- és tárolási támogatás.

a) Kamattámogatás vehető igénybe a pályázat alapján megvásárolt takarmánygabonára felvett olyan hitelhez, amely megfelel az agrártámogatások igénybevételeének általános feltételeiről szóló 273/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet 2. §-ának (8) bekezdésében előírt feltételeknek.

Mértéke: a hitelszerződés megkötésekor érvényes jegybanki alapkamat 100%-a. A kamattámogatás mértékének kiszámítását az FVM r. 6. számú melléklete tartalmazza.

b) Tárolási támogatás vehető igénybe a megvásárolt takarmány közraktári tárolási idejére, legfeljebb 12 hónapra utólag, egy összegben, melynek mértéke 15 forint/tonna/hét.

Tárolási támogatás csak a kamattámogatással együtt vehető igénybe, a hitel futamidejének időtartamára.''

„8. A kamat- és a tárolási támogatás igénylésének módja

Az igénylő:

a) a melléklet 1. számú függeléke záradékolt példányának, valamint a kamat megfizetését igazoló banki vagy közraktári elismervénynek negyedévente történő;

b) a tárolási időt, mennyiséget igazoló közraktári dokumentum és a tárolási támogatási igényt tartalmazó összeítő

benyújtásával fordulhat a területileg illetékes Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalhoz (a továbbiakban: adóhatóság). Az igényelt támogatás futamideje nem lehet több, mint a melléklet 1. számú függelékében meghatározott idő.''

A leirat szövege:

„Tudomásunkra jutott, hogy a takarmánygabona szükséglet megvásárlásának támogatásáról szóló 35/2000. (VII. 6.) FVM rendeletet a megyei hivatalok eltérően értelmezik azzal kapcsolatban, hogy a kamattámogatás igénylésének feltétele-e a közraktározási támogatás vagy nem.

Az Agrárrendtartási Hivatal és a Jogszabályelőkészítő Főosztály megkeresése alapján tájékoztatom, hogy a rendeletben meghatározott kamattámogatást csak a közraktári támogatással együtt lehet igénybe venni. A rendelet mellékletének 8. pontja rögzíti, hogy az adóhatóságtól csak

a kamat megfizetését igazoló banki vagy közraktári elismervény bemutatásával és a tárolási időt, mennyiséget igazoló közraktári dokumentum igazolásával lehet igényelni. Mivel ez egy együttes feltétel, a támogatást csak azok egyidejű bemutatásával lehet igényelni.

Kérem a pályázatok elbírálásakor a fentieket figyelembe venni.”

III.

Az indítvány az alábbiak szerint megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság 1992-ben kialakított és azóta töretlenül alkalmazott gyakorlata szerint a Jat. „garanciális szabályainak mellőzésével hozott minisztériumi és egyéb központi állami szervektől származó, jogi iránymutatást tartalmazó leiratok, körlevelek, útmutatók, iránymutatások, állásfoglalások és egyéb informális jogértelmezések kiadása és az ezekkel való irányítás gyakorlata alkotmányellenes. [...]

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) részletesen szabályozza az állam központi szervei által kibocsátható jogi iránymutatásokat. E szabályok megalkotásának indoka az volt, hogy a minisztériumok irányítási gyakorlatában elszaporodtak az irányítás informális eszközei, a leiratok, körlevelek, iránymutatások, útmutatók stb., amelyek kötelező erővel nem rendelkeztek, de a gyakorlatban úgy viselkedtek, mintha jogi aktusok lennének. Gyakran túllépték az iránymutatás határait és ténylegesen jogszabályi tartalmuk volt. Kialakult egy olyan „formátlan jog”, amely az Alkotmány által jogalkotó hatáskörrel felruházott szervek által alkotott, kihirdetett jogszabályok elé helyezkedve gyakran lerontotta azok érvényesülését. A Jat. [...] élesen elválasztja a jogszabályokat az állami irányítás egyéb jogi eszközeitől, és annak biztosítékaként, hogy az állami irányítás egyéb jogi eszközei ne vehessék át a jogalkotás funkcióját, garanciális szabályokat állapít meg kibocsátásukra. [...]

A Jat. — az egységes joggyakorlat alakításának eszközeként — az állami irányítás egyéb jogi eszközei között szabályozza a jogi iránymutatásokat. A törvény — eltérően más, e körbe sorolt aktusoktól — a jogi iránymutatásokhoz nem fűz kötelező erőt. [...] A Jat. — figyelembe véve, hogy a jogszabályok érvényesítése során a címzettek, különösen a közigazgatás szervei a gyakorlatban követik az iránymutatásban foglaltakat — szabályozza a kibocsátható jogi iránymutatások, valamint a kiadásukra hatáskörrel rendelkező állami szervek körét, kibocsátásuk elé olyan tartalmi, hatásköri és eljárási korlátokat állítva ezzel, amelyek biztosítékot nyújthatnak arra, hogy a jogi iránymutatások ne vehessék át a jogalkotás szerepét. A jogi iránymutatások ilyen törvényi szabályozása mellett az állam központi szervei csak a törvény által meghatározott hatáskörükben, formában és eljárás mellett bocsáthatnak ki jogi iránymutatásokat. Ez a szabályozás egyúttal kizárja azt is, hogy az

államigazgatás központi szervei más formában, más eszközökkel befolyásolják a jogalkalmazás gyakorlatát.

Az Alkotmánybíróság elvi élel mutat rá arra, hogy a [...] minisztériumi, egyéb központi állami szervektől származó, jogi iránymutatást tartalmazó leiratok, körlevelek, iránymutatások, útmutatók, állásfoglalások és egyéb informális jogértelmezések, amelyek nem a Jat. garanciális szabályainak betartásával kerülnek kibocsátásra, sértik az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság alkotmányos követelményét. Jobbizonytalanságot teremtenek, kiszámíthatatlanná teszik a jogalanyok, a jogalkalmazó szervek magatartását. Bár a bennük foglalt jogértelmezések, jogalkalmazási szempontnak semmiféle jogi ereje, kötelező tartalma nincs, miután az államigazgatás központi szervei bocsátják ki, alkalmasak arra, hogy a címzettek megtévesszék, s a címzettek kötelező előírásaként kövessék azokat.” [60/1992. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1992, 275, 275—277.]

2. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § b) pontja alapján az Alkotmánybíróság hatáskörébe a jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálata tartozik.

Az Alkotmánybíróságnak ezért hatásköre megállapítása érdekében tisztázni kellett a leirat jogi jellegét. Mivel a leirat egy, a megyei földművelésügyi hivatalok vezetőinek megküldött körlevél formáját ölti, formája alapján nem tekinthető az állami irányítás egyéb jogi eszközei közé tartozó aktusnak. Az Alkotmánybíróságnak ezért először arról a jogi előkérdésről kellett döntenie, hogy a leirat hordoz-e olyan tartalmat, amely alkalmassá teszi arra, hogy az állami irányítás egyéb jogi eszközei közé sorolható jogi iránymutatásként érvényesüljön, és ezért alkotmányossága vizsgálható-e az Alkotmánybíróság által.

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter (a továbbiakban: miniszter) álláspontja szerint a körlevél nem minősül irányelvnek, mivel „tartalmában nem ajánlást ad a jogszabály végrehajtásának fő irányára és módszerére, hanem szakmai tájékoztatást nyújt a földművelésügyi hivatalok részére. A minisztérium tudomására jutott, hogy a takarmánygabona szükséglet megvásárlásának támogatásáról szóló 35/2000. (VII. 6.) FVM rendelet alkalmazása során problémák merültek fel a földművelésügyi hivatalokban. Ennek feloldására a minisztérium szakfőosztálya körlevélben tájékoztatta a földművelésügyi hivatalokat szakmai álláspontjáról. A minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzata ugyanis felhatalmazza a főosztályvezetőket, hogy szakigazgatási intézmények részére szakmai tájékoztatást adhatnak. A körlevelet aláíró főosztályvezető tehát a Szervezeti és Működési Szabályzatban biztosított hatáskörével élve, a földművelésügyi hivatalok munkájának megkönnyítésére körlevélben tájékoztatta az érintett hivatalokat szakmai álláspontjáról.”

Az, hogy az adott körlevél szakmai tájékoztatás vagy — formája ellenére — egy jogszabály értelmezése, mindig esetenként mérlegelendő, dönthető el. Fontos mérlegelési szempont, hogy az adott jogszabály egyértelmű-e, vagy alkalmazása során — belső ellentmondásossága miatt — az többféleképpen értelmezhető. Ilyenkor ugyanis az egységes jogalkalmazás érdekében jogi irányutató kiadása válhatna szükségessé, és ennek hiányában a témában kiadott, eredetileg pusztán szakmai tájékoztatásnak szánt körlevelek átvehetik ennek funkcióját.

A szakmai állásfoglalást igénylő kérdés az R.-rel kapcsolatban az, hogy a kétféle támogatás — a takarmány vásárlása céljából felvett kölcsön kamatainak megtérítése, illetve a közraktározás költségeinek térítése — csak együttesen vehető-e fel, vagy a kamattámogatás önmagában is igényelhető. A miniszter álláspontja szerint az R. 1. § (1) bekezdésének szövegezése, valamint mellékletének 8. pontja (mely szerint nemcsak a kamat megfizetését igazoló elismervényt, hanem a tárolási időt, mennyiséget igazoló közraktári dokumentumot is be kell nyújtani) alapján egyértelmű, hogy az R. a kétféle támogatást egységes, egymással együtt járó támogatásként kezeli. Ezt erősíti az is, hogy a megfelelő banki biztosíték elérése érdekében a rendeletben biztosított kamattámogatással megvásárolt takarmánymennyiség tárolási módja csak közraktározás lehet.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az R. más rendelkezései olyan jogértelmezésre is alapot adhatnak, hogy a kamattámogatás önmagában, a tárolási támogatás nélkül is igénybe vehető. Az R. mellékletének 6. pontja tartalmaz ugyan a kétfajta támogatás együttes igénybevételére vonatkozó kötelezettséget, ám csak azt állapítja meg, hogy a tárolási támogatás önmagában nem vehető igénybe. Nem zárja ki tehát annak lehetőségét, hogy a kamattámogatás önmagában is igénybe vehető, és nem mondja ki egyértelműen a két támogatási forma együttes igénybevételének kötelezettségét. Annak kötelezettsége, hogy a megvásárolt takarmánygabonát közraktárban kell tárolni közvetlenül nem vezethető le az R.-ből, hiszen mellékletének 3. pontjában, amely a támogatás általános feltételeit tartalmazza, nem szerepel ilyen feltétel.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az R. egyes rendelkezései között belső ellentmondás áll fenn, és ezen ellentmondás okozta az eltérő jogalkalmazási gyakorlatot. Az eltérő jogalkalmazási gyakorlat következtében vált indokolttá és szükségessé az R. értelmezése, illetve végrehajtása főbb irányainak meghatározása. E célból adta ki a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője a kifogásolt leiratot. A levél szövegezése (és főként annak utolsó mondata) pedig alkalmas arra, hogy címzettjei azt kötelezően követendő előírásnak tartsák.

A leirat tehát az egységes joggyakorlat alakítását szolgáló, az állampolgárok széles körét érintő általános szabályt foglal magában. Jogi irányutatót ad, mivel az R. ellent-

mondó szabályainak értelmezésével kapcsolatban nem pusztán szakmai tájékoztatást nyújt, hanem egyértelműen kijelöli a követendő magatartást. A leirat akkor lenne szakmai tájékoztatás, ha az egyértelmű jogszabályt csak egyes konkrét jogalkalmazók értelmeznék félre, és velük közölné szakmai álláspontját a leirat kiadója. Jelen leirat esetében viszont egyrészt az R. nem egyértelmű, többféle értelmezésre ad lehetőséget, másrészt a leirat címzettje nem néhány, pontosan meghatározott jogalkalmazó, hanem az összes lehetséges jogalkalmazó. A főosztályvezetői levél emellett jelentős számú állampolgár jogviszonyára is kihatással lehet, hiszen azokat, akik valamilyen okból csak a kamattámogatást kívánják igénybe venni, elzárja a sikeres pályázás lehetőségétől.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a leirat — tartalmát tekintve — olyan jogi irányutatót foglal magában, amelyet a Jat. 53—56. §-ai az állami irányítás egyéb jogi eszközei között szabályoznak. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is megállapította, hogy a főosztályvezetői körlevél kibocsátása nem felelt meg a Jat. garanciális szabályainak, mivel kibocsátója hatáskör hiányában járt el.

Az Alkotmánybíróság — arra tekintettel, hogy az indítvány által vitatott leirat olyan jogi irányutatót tartalmaz, amely tartalmát tekintve a Jat. szerint az állami irányítás egyéb jogi eszközének volna tekinthető, ugyanakkor annak kibocsátója nem a jogosult miniszter, így formáját tekintve nem felel meg a Jat. idézett garanciális követelményeinek — megállapította, hogy a támadott minisztériumi aktus kiadása az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság alapvető elveit és követelményeit sérti, ezért alkotmányellenes. Ebből következően a főosztályvezetői körlevélhez joghatás nem fűződik, és annak semmiféle jogi kötelező ereje nincsen.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság — korábbi állandó gyakorlatát követve — a támadott minisztériumi aktus kibocsátásának alkotmányellenességét megállapította és kimondta, hogy a főosztályvezetői leirathoz semmiféle joghatás nem fűződik, és annak jogi kötelező ereje nincsen.

3. A határozat Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 851/B/2000.

Az Alkotmánybíróság 46/2001. (XI. 17.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Vas Megye Közgyűlésének — az egyes természeti területek védetté nyilvánításáról szóló 2/1983. számú Vas megyei tanácsrendelet hatályon kívül helyezését tartalmazó — 11/1997. (X. 31.) számú rendelete alkotmányellenes, ezért azt hatálybalépésének időpontjára visszamenőleges hatállyal megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Vas Megyei Közgyűlés az egyes természeti területek védetté nyilvánításáról szóló 2/1983. számú tanácsrendeletet (a továbbiakban: Tr.) a 11/1997. (X. 31.) számú rendeletével (a továbbiakban: Ör.) 1998. január 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte. A Tr. — összhangban a természetvédelemről szóló akkor hatályos jogszabályokkal [1982. évi 4. tvr. és a végrehajtására kiadott 8/1982. (III. 15.) Mt. rendelet] — egyes Vas megyei községekben található, összesen 15 természeti terület (kastélypark, fásor, láprét, erdőrészlet, borókás, emlékmű) helyi védetté nyilvánításáról rendelkezett.

Az indítványozó szerint az Ör. magasabb szintű jogszabályba ütközik, ezért alkotmányosértő. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvtv.) 24. § (1) bekezdés *b*) pontja ugyanis kimondja, hogy a helyi jelentőségű természeti terület védetté nyilvánítása, a 24. § (4) bekezdése szerint pedig a védettség feloldása a települési önkormányzat hatásköre. A törvény 82. § (5) bekezdése szerint a Tvtv. nem érinti a hatálybalépése előtt rendeltel, rendelkezéssel, határozattal védetté nyilvánított természeti területek, természeti értékek védettségét. Ezeket az előírásokat figyelmen kívül hagyva az Ör. — a helyi önkormányzatról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 71. § (2) bekezdésére hivatkozva — a Tr.-t mégis hatályon kívül helyezte, amelynek következtében a védettség megszűnt.

Az indítványozó bejelentette az Alkotmánybíróságnak, hogy 2001. szeptemberéig az érintett természeti területre

három helyi jelentőségű természeti terület védetté nyilvánítására hoztak rendeletet a községi önkormányzatok képviselő-testületei, a többi esetben a természeti értékek védettség nélkül maradtak.

Az indítványozó álláspontja szerint az Ör. a magasabb szintű jogszabályokba ütközik, így sérti az Alkotmányt [44/A. § (2) bekezdés], ezért kérte annak megsemmisítését.

II.

Az indítvánnyal érintett jogszabályok a következők:

1. Alkotmány:

„44. § (1) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. Ötv.:

„71. § (2) A megyei önkormányzat közgyűlése saját feladatkörében rendeletet alkothat, a döntési hatáskörébe tartozó ügyekben megyei népszavazást rendelhet el.”

3. Tvtv.:

„24. § (1) Természeti területet (...) — védelemre érdemes földterületet

a) (...)

b) helyi jelentőségű terület esetén a települési — Budapesten a fővárosi — önkormányzat rendeletben nyilvánított védetté.

(2)—(3) (...)

(4) Fel kell oldani a természeti érték vagy terület védettségét, fokozottan védettségét, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok a továbbiakban nem indokolják. A védettség feloldása során a védetté nyilvánításra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy a helyi védett természeti terület védettségének a feloldásához az igazgatóság véleményét be kell szerezni.”

„82. § (5) E törvény nem érinti a hatálybalépése előtt rendeltel, rendelkezéssel, határozattal védetté nyilvánított természeti területek, természeti emlékek védettségét. Ahol e törvény védetté nyilvánítást kimondó jogszabályt említ, az alatt érteni kell a védetté nyilvánítást kimondó határozatot is.”

4. Ör.:

„A Vas Megyei Önkormányzat Közgyűlése a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 71. § (2) bekezdésében foglalt jogkörében az alábbiak szerint rendelkezik:

1. § Vas Megye Tanácsának a többszörösen módosított 2/1983. számú — az egyes természeti területek védetté nyilvánításáról szóló — rendelete hatályát veszti.

2. § E rendelet 1998. január 1-jén lép hatályba.”

III.

Az indítvány megalapozott.

Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése szerint „a helyi önkormányzat feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.” Az Ötv. 16. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy „a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.”

Az Ötv. 8. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében a természeti környezete védelme. E tárgykörre vonatkozó részletes szabályozást a Tvtv. tartalmazza.

A Tvtv. a 24. § (1) bekezdés *b*) pontjában úgy rendelkezik, hogy a természeti területek közül a helyi jelentőségű területet a települési önkormányzat rendeletben nyilváníthatja védetté. A törvény 25. § (1) bekezdése értelmében a védetté nyilvánításra bárki javaslatot tehet, a védetté nyilvánítás előkészítése hivatalból indul meg. A 25. § (2) bekezdése kimondja, hogy ha az előkészítés helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításra irányul, a helyi védetté nyilvánítást előkészítő önkormányzati jegyzőnek a terület védetté nyilvánításának indokoltságát alátámasztó iratok megküldése mellett meg kell keresnie a természetvédelmi igazgatóságot, hogy kívánja-e a terület országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítását. A törvény 25. § (5) bekezdése előírja, hogy az előkészítő eljárásban meg kell vizsgálni a védetté nyilvánítás indokoltságát, a védelem céljainak megvalósításához szükséges intézkedéseket, a védelemhez szükséges feltételeket, a pénzügyi eszközök biztosíthatóságát, valamint a védelem várható következményét. A törvény 24. § (4) bekezdése szerint a védettség feloldása során is a védetté nyilvánításra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Az Ötv. 71. § (2) bekezdése értelmében a megyei önkormányzat a saját feladatkörében rendeletet hozhat.

A Tvtv. 61. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a megyei önkormányzat gondoskodik a megye területén található helyi jelentőségű védett természeti területek védelmével kapcsolatos tevékenységek összehangolásáról. E § (2) bekezdése szerint a megyei önkormányzat az (1) bekezdésben meghatározott feladatkörében: javaslatot tesz helyi

jelentőségű védett természeti területté nyilvánításra; a települési önkormányzat felkérése alapján részt vesz a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítás előkészítésében; elősegíti a települési önkormányzatok természetvédelmi tevékenységét.

A Tvtv. 62. § (1) bekezdése értelmében a törvényben meghatározott esetekben — ilyen a helyi jelentőségű védetté nyilvánítás is — természetvédelmi feladatokat települési önkormányzatok is ellátnak, a (2) bekezdés pedig úgy rendelkezik, hogy a helyi jelentőségű védett természeti terület fenntartásáról, természeti állapotának fejlesztéséről, őrzéséről, a védetté nyilvánító települési önkormányzat köteles gondoskodni.

A fentiekben ismertetett jogszabályok összevetése alapján megállapítható, hogy az Ör. megalkotása idején a megyei közgyűlés már nem rendelkezett hatáskörrel arra, hogy a helyi jelentőségű természeti terület (védelemre érdemes földterület) védettségi szintjét rendeletben megszüntesse. A Tvtv. 24. § (1) bekezdés *b*) pontja, valamint a 24. § (4) bekezdése szerint a védetté nyilvánítás és a védettség feloldása — a tv.-ben meghatározott előkészítő eljárás lefolytatása mellett — egyaránt az érintett települési önkormányzat feladata.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Ör. sérti az Tvtv. 24. § (1) bekezdés *b*) pontjának, a 24. § (4) bekezdésének, a 82. § (5) bekezdésének, valamint az Ötv. 71. § (2) bekezdésének az előírásait, így az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütközik, ezért az Ör.-t az Alkotmánybíróság a védelmi szint folyamatossága érdekében visszamenőleges hatállyal megsemmisítette.

A határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzététele az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-án alapul.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyé
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 941/B/1998.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Bártfai Béla, társelnöke: Nyéki József.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Korda Judit vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönypultjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2001. évi éves előfizetési díj: 48 720 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 84 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

01.1916 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.